

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
TƏHSİL NAZİRLİYİ
GƏNCƏ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ

SƏDNİK PAŞA PİRSULTANLI

AZƏRBAYCAN AĞIZ
ƏDƏBİYYATINDA BAYATILAR

Gəncə Dövlət Universitetinin Nəşriyyat
şöbəsinin 05 noyabr 2012-ci il tarixli
qərarı ilə çap olunur

GƏNCƏ - 2012

*Azərbaycan Folklor İnstitutunun
elmi əməkdaşı*

*Prof. Dr. Sədnik Paşa Pirsultanlı
(Paşayev)*

*“Azərbaycan ağız ədəbiyyatında
bayatılar” 377 səh.*

Əvvəlki bayatı toplularından fərqli olaraq, yeni bayatı kitabına el arasında, xalq kütlələrindən toplanmış bayatılar daxil edilmişdir. Bu kitab ona görə “Azərbaycan ağız ədəbiyyatında bayatılar” adlanır ki, müəllif bunları el-el, oba-oba gəzib ayrı-ayrı bölgələrdən illərdən bəri seçib ağızdan eşitdiyi bayatıları bir yerə toplayıb kitab halında ərsəyə gətirmişdir. Eyni zamanda, kitabda bayatıların qədimliyini bildirən, mahiyyətini açan geniş elmi müqəddimə yazılmışdır.

EL 03

00035

035.05.11.2012

Bayatı xəzinəsinin ləl daşlarına bir baxış

Ağızda, dildə bayat ifadəsi köhnəliyi bildirir. Adicə olaraq axşamdan qalan xörəyi adamlar bayat yemək adlandırırlar. Əslində, burada şeir şəkli kimi dilə gətirməklə onun mənasından irəli gələn fikirlər bu şeir janrının daha qədim olduğuna bir işarədir. Keçən əsrin əvvəllərində türki, mani, varsaq, türkmani, gəraylı, ovşarı şeir növlərindən bəhs edən ədəbiyyatşünas Salman Mümtaz bayatının qədimliyini nəzərə alaraq bayatı üzərində daha çox dayanır, onun mənşəyi, yayılması haqqında məlumat verməyə çalışır. Onun ilk kəlməsi belədir: “Bayatı çağırmaq Bayat elinə məxsusdur”.

XI yüzillikdə yaşamış Mahmud Kaşkarinin (1029-1126) “Divani-lügətit-türk” (“Türk dillərinin lügəti”) əsəri təkcə türkdilli xaqaların dillərinin yox, həm də folklorumuzun ana qaynağıdır. Bu əsərdə onun elmi mülahizəsi də bu yuxarıda deyilənləri əsaslandırır, “Köhnə bayatı” kəlməsini açıqlamaqla yanaşı, bayatını qəbilə adı ilə, onun totemi ilə əlaqələndirir.

Görkəmli psixanalitik Z.Freyd totemlərdən bəhs edərkən qeyd edir ki, keçmişin dərin qatlarını öyrənmək üçün arxaik mif, əfsanə, nağıl, dastan və digər folklor nümunələrini saf-çürük etmək lazımdır.

Bəs totem nədir? Bu suala ilk əvvəl belə cavab vermək olar: totem hamının yaxşı tanıdığı, ən adi, südü və əti ilə qidalandığımız, mülayim, ziyansız,

yaxud, qorxu yaradan vəhşi heyvandır (quşdur, yer üzünün hər hansı bir maddi varlığıdır).

Türk xalqlarında “Buynuzlu Ana Maral” haqqında totemin izləri əfsanələrdə bu günədək yaşamaqdadır. Z.Freydin yazdığına görə, “Totem”-“Totam” formasında ilk dəfə 1791-ci ildə ingilis alimi C.Lond tərəfindən Şimali Amerika qızıldərililələrinin dilindən götürülüb işlənmişdir. Totemizm bir dünyagörüşü kimi böyük marağa və çoxsaylı elmi ədəbiyyatın meydana gəlməsinə səbəb olmuşdur. Onların içərisində C.Frezerin “Totemizm və ekzoqamiya” (1910) adlı dördcildlik əsas əsərinin xüsusi yeri və çəkisi vardır. Biz bu cür ümumbəşəri alimlərin fikri işığında müdriklərimizin Bayat ifadəsinin totem olduğunun reallığını və gerçəkliyini öyrənə biləcəyik. C.Freyzerin qeyd etdiyi kimi totemlərin özlərini, izlərini arxaik mif, əfsanə, nağıl, dastan və digər folklor qaynaqlarında axtarıb tapmaq mümkündür. Bizə görə, bitib tükənməyən bayatı xəzinəmizdə totemlərə aid daha ağılabatan nümunələr kəşf edə bilərik.

Qəti aydın olur ki, Bayat ifadəsi Bayat tayfasının totemi ilə bağlıdır. Gəlin bir bayatıya diqqət yetirək:

Sayada bax, sayada,
Torun qurub qayada.
Toruna tər lan düşüb,
Kimsəsi yox oyada.

Bu adi quş deyil. Bu tər lan nə tər landır? Bu tər lan kimin tər lanıdır? Nə özü oyanır, nə də bir kimsəsi var onu oyada.

Bu bayatını bir çox tədqiqatçılar sayacı sözlər sırasına daxil edirlər. Sayacı sözlər qoyunçuluqla, daha çox qoyunların dölü ilə, quzulama dövrü ilə əlaqədar yaranan mərasim nəğmələridir. Onun ilkin nümunələri bayatıya oxşamır. O daha çox arxaikdir. Olsa-olsa şeirlərin şəkillənməsi baxımından xalq düzgülərinə bənzəri vardır. Arxaik sayacı sözlərdən kiçik bir nümunə:

Salam Məlik, yey bəylər,
Bir-birindən say bəylər.
Sayə gəldi gördünüz,
Salam verdi aldınız.
Alını tər pəl qoç quzu,
Sayacıya verdiniz.

Sonralar arxaik sayacı sözlərindən fərqli olaraq, hazırki çağdaş sayacı sözlər geniş təkamül yolu keçərək bayatıya oxşar şəkildə şəkillənmişdir. Məsələn:

Nənəm, a narış qoyun,
Yunu bir qarış qoyun.
Gəlin səndən küsübdür,
Südün ver, barış, qoyun.

Biz yuxarıda misal çəkdiyimiz bayatının üzərinə qayıdaq. Doğrudanmı, tora düşmüş tər lan adi bayatı misrasıdır? Bayatı şəkilli tilsimlər, ovsunlar, sehrlı hər nə varsa bayatılara qarışmışdır. Onlar nəyə bağlıdır, nədən qaynaqlanmışdır, hələlik öyrənilməmişdir. Totemlərin yerüstü arxeologiyasını, inancları, etnoqrafiyanı, qədim mərasimləri öyrənməkdə folklor ən etibarlı mənbədir. Arxeoloqlarımız bəzən su və torpaq altında qalan şəhərləri, kəndləri, eləcə də, orada əlçatmaz olan əşyaları tapıb üzə çıxarmaq üçün qazıntı aparmalı olurlar. Yeraltı arxeologiyadan fərqli olaraq, folklor da yaşayan yerüstü arxeologiya insanların köməyinə çatır. Məsələn: Keçmiş Samux bölgəsində vaxtilə bərqərar olmuş Benqal şəhəri Mingəçevir dənizinin altında qalmışdır. Həmin şəhərin hökmdarı Qayanın qoşunu ilanlardan ibarət olmuşdur. İlan totemi ilə bağlı bu məkanda Yellənquş adlı yer var. Bu gün də qədim ilan totemini təmsil edən İlan pirinə sitayiş olunur. Yellənquş dağının üstündə insanlar sitayişə gedərkən, ilanı tapdalasalar da ilan onlara dəymir. Çünki, adamlar buraya gələrkən mis qablarda bayda-bayda inək südü gətirirlər. Bu Pirin ilanları ta qədimdən bəri inək südü içməyə vərdiş etmişlər. İlan toteminin təkcə yaddaşlarda izi qalmamışdır. O, həm də çağdaş dövrdə öz varlığını yaşadır. Şamaxıdan Bakıya doğru gedən şosse yolunun alt hissəsində məşhur İlan piri vardır. Ta qədimlərdən indiyə qədər bir nəsil dəyişə-dəyişə ilan totemini nəsil-dən-nəsilə ötürür. Həmin nəsil ilanla

oynayır, gözümüzün qabağında ilanları qoynunda yatırır və onları rəqs etdirirlər. Biz bunu əyani şəkildə gözümüzlə görürük.

Gəncə yaxınlığında Lüləli deyilən yerə və Üçtəpələr kəndinə yaxın olan ərazidə İlaneyənli kəndi son illərə qədər mövcud idi. Bu qədim kəndi bu yaxın illərdə Üçtəpələr kəndinə birləşdirdilər.

Belə rəvayət edirlər ki, Lüləlidə Ağqəssab adlı bir kişi vardı. Həmin Ağqəssab qoyunları kəsib bir çəngəldən, onunla yanaşı ilanları da bir çəngəldən asırmış. İlanları İlaneyənli kəndinin adamları almışlar. İstər ilan totemi, istər maral totemi və digər totemlər mövcud pirlərdə dumanlı şəkildə olsa da yada salınır. Bəzi evlərdə ilanlar yuva bağlayır, hüşkürək çalır və insanlar bundan qorxurlar. Onda ev sahibləri İlan pirinə gedir, ilanları evdən çıxarmaq üçün ovsunçular tapıb gətirirlər. İlan ovsunçuları indi də xalq arasında yaşayırlar.

Vəzifəmiz o totemləri qoruyub yaşadan pirləri səbrlə öyrənməkdir. Hətta, biz bu yolla təkə totemləri deyil, az öyrənilmiş, lakin öyrənilməsi vacib olan ovsunları da toplaya bilərik. Ovsunlar daha çox yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, ilanlarla bağlıdır. Aşıq Ələsgərin “Döndü, nə döndü” qoşmasında belə bir ifadə vardır: “Ovsun almaz mara döndü, nə döndü”.

Ovsun almayan və ya alan marın- yəni ilan ovsunla daha çox bağlı olduğu yada salınır. Biz belə kiçik örnəklərin izi ilə müəyyən folklor xəzinəsinin qapılarını açma bilərik.

Maral, şir, pələng totemləri də südlə bağlı insanlara ram olurlar. Bozqurd türk xalqlarının, xüsusən Oğuzların əzəli, əbədi totemləridir. Bozqurd totemi daha çox ovsunlarla ram olunur. Deməli, folklorşünaslar qarşısında duran ən zəruri məsələlərdən biri də Azərbaycan totemlərinin elmi şəkildə öyrənilməsidir.

Burada yerinə düşsə də, düşməsə də bir məsələni xatırlamaq istəyirəm. 1960-cı illərin əvvəli idi. Mən Gədəbəylə Daşkəsən arasından axan Şəmkir çayının sahilindəki Tapan meşələrində gecələməli oldum. Nə qolumda saat vardı, nə də yanımda bir adam. Sabahın açılmasını gözləyirdim. Gecənin qaranlığında meşə xoruzları pırhapır hoppana-hoppana ağacların yuxarı budaqlarına qalxırdılar. Xoruzların banı ara vermirdi. Elə bil ki, yaxın planetdəki xoruzların səsinə səs verirdilər.

El arasında bir deyim tez-tez səslənirdi:

“Xoruz olmasa sabah açılmaz”. Mən düşünürdüm: “Xoruz olmasa sabah açılar, lakin sabahın nə vaxt açıldığını biz bilmərik. Amma bunu xoruzlar dəqiq bilirlər, dəqiq banlayırlar.”

Xoruz banı ilə əlaqədar bayatılarımız içərisində gərəkli nümunələr də vardır. Məsələn:

Xoruz ban verəndə gəl,
Yaram qan verəndə gəl.
Yar, gəlib çatmasan da,
Barı can verəndə gəl.

Toyuq toyuqdur ki, su içəndə Allaha baxır. Bizcə, yağışın, suyun bizdən yuxarıda dayanan planetdən gəldiyini zənn edən toyuqlar suyu içəndə həmin planetə baxırlar.

Dan ulduzu və Karvanqıran ulduzu ilə bağlı xalqda yaşayan bir əfsanəyə nəzər yetirək. Adətən, karvan bağlayıb səfərə çıxanlar Dan ulduzunun doğmasını gözləyirlər. Dan ulduzu ilə Karvanqıran o qədər bir-birinə oxşayırlar ki, onları bir-birindən seçmək mümkün deyildir. Karvanbaşı ulduzları bir-birindən fərqləndirmədiyindən erkən yola çıxır, soyuqda, şaxtada karvan qırılıb məhv olur. O zamandan Dan ulduzuna bənzəyən, lakin ondan əvvəl doğulan ulduzun adı Karvanqıran ulduzu adlanır.

Yuxarıda ilan totemindən, öteri olsa da maral və qurd totemlərindən danışdıq. Bizə belə gəlir ki, ən qədim totemlərdən biri də bayquş totemidir. Ən məşhur şəhər və kəndlərin xarabalıqları viranə şəhər, viranə kənd adlanır. Bizə məlum olan viranə şəhərlərdən biri Ərzurumda, ikincisi isə Naxçıvanda Əshabi-Kəhf mağarası yaxınlığındadır. Elə buna misal olaraq Əshabi-Kəhf yaxınlığındakı viranə şəhərlə uzlaşan “Gilan qarısı”¹ əfsanəsinə diqqət yetirək: “Naxçıvanda bir şəhər xarabalığı var. Buna “Xaraba Gilan” deyirlər. Əfsanəyə görə, Gilan hökmdarının bircə qızı varmış. Bu qız elə gözəl imiş ki, günə deyərmiş sən çıxma, mən çıxım, aya deyərmiş sən

¹ S.P.Pirsultanlı. “Azərbaycan türklərinin xalq əfsanələri”, Bakı-“Azərənəşr”-2009, səh.354-355.

çixma, mən çixım. O çöldə, həyət-bacada görünəndə hamı onun tamaşasına çıxarmış.

Bir gün Gilan hökmdarı qızını yanına çağırıb deyir:

- Qızım, qızıl xəzinənin yerini sən bilirsən. Get, mağaradan xeyli qızıl gətir. Sənə əlavə saray qurduracam. Gündoğan tərəfi fil sümüyündən, günbatan tərəfi isə quş sümüyündən. Gərək sən imarətdən çıxanda hamı tamaşana dursun. Sənə həmin bərli-bəzəkli imarətdə toy vurduracam.

Qız sevincək yola düşür. Mağaranın dərinliklərinə girir. Mağarada qızın qulağına gurultu gəlir. Əlində qızıl bayıra çıxanda görür ki, Gilan yerlə-yeksan olub. Deyib-gülən insanlardan, bərli-bəzəkli evlərdən, imarətlərdən, çarşı-bazardan əsər-ələmət qalmayıb.

Gilanın xarabalıqlarında tək-tənha qalan qızın başı bircə gecədə elə ağarır ki, qız qocalıb qarı olur. Qız xaraba Gilanı gördükcə qəhərlənir, dərdi gündən-günə artır. Dərdini pünhan-pünhan çəkmək üçün mağaraya çəkilir.

Deyirlər ki, xaraba Gilan qarısı hər yeddi ildən bir mağaradan çıxıb şəhərdən soruşur:

- Sən abadsan, yoxsa yenə bərad?!²

Sonra da xarabalığı seyr edib köks ötürür, ağlayır və təkrar mağaraya çəkilir.²

Quşların şahı Şahı-Sonqar bütün quşları məclisinə çağırır. Bayquş bu çağırışa getmir və deyir:

² S.P.Pirsultanlı. "Azərbaycan türklərinin xalq əfsanələri, Bakı-"Azərənşir"-2009,səh.354.

- İndi viranə şəhərlərin şahı mənəm. Onun kəlamından belə bir bayatı yaranır:

Bayquş mənəm, bayquş mən,
Hər bir quşdan sayquş mən.
Viranələr küncündə
Hey sızlaram yay-qış mən.³

Bayquşun gündüzlər gözü yaxşı görməz, axşamlar isə dünya onun gözündə təzələnər, yaxına-uzaqa uçar. Gündüzlər gözü görməyən bayquşa Kor Yapalaq deyərlər. Gündüzlər bir xarabalıqda yatar. Onun qismətinə iki sərçə və ona bənzər iki kiçik quş gələr, bayquş onları tutub yeyər. Ona görə də el arasında deyərlər: “Allah Kor Yapalağın qismətini yuvasının ağzında yetirər”. Gecələr bayquşun gözləri açılır, ən uzağa uçar. Müəyyən adamın damının və ya barısının üstünə qonub bulayır. Ev sahibi bu xətdən sovuşmaq üçün həmin yerə çörək, kömür və duz qoyub: “Xətan bizdən uzaq olsun”-deyir.

Belə bir adət canavarda da var. Ac qalan canavar yaxın dağda ulayar. Səxavətli bəy və ya varlı bir adam deyər:

- Aparın o dağa bir qoyun və ya bir qoç buraxın. Canavarın pulu yoxdur ki, gedib bazardan ət alsın. O da Allahın yaratdığı bir heyvandır.

³ Nə bəlalı quşam mən,
Hey ötərəm yay-qış mən.

Bizə belə gəlir ki, ən qədim totemlərdən biri də qaranquşdur.

Nuhun gəmisini Kəmçi dağından keçəndə deyib: “Bu dağ kəmdir”, yəni, torpağa yaxındır. Nuhun gəmisini ilə bağlı xalq arasında yaranmış bayatılar da çoxdur:

Mindim Nuh gəmisinə,
Qorxum var ki, o sına.
Fələk biçinçi salıb,
Ömrümün zəmisinə.

İlan dağından keçəndə gəmi deşilir. İçəri su dolmasın deyə ilan qıvrılıb deşiyi tutur. Nuh çıxanda-yəni, Naxçıvanda ilana deyir:

- Sən bizi xilas etdin, nə istəyirsən?
- Mən ancaq əti şirin olan bir canlı istəyirəm.

Nuh arını göndərir ki, öyrən, hansı canlının əti şirindir? Arı yolla gələ-gələ deyir: “İnsan ətindən şirin şey yoxdur.” Bunu eşidən qaranquş arının dilini dibindən çəkib çıxarır. Arının vızılısını eşidən ilan işin nə yerdə olduğunu bilib qaranquşun quyruğunu çapır. O gündən qaranquş insanların dostu olur, çardaqlarda, eyvanlarda yuva bağlayır.

Qədirbilməz insanlar, daha çox harınlamış bay insanlar qaranquşu vurub öldürürlər. Lakin əsrlərdən bəri elin əzbərində olan bir bayatı-nəğmə onları qorxudur, ehtiyatlandırır:

Qaranquşam, qaranquş,¹
Qanadım ayrıc-ayrıc.
Məni vuran bay oğlu,
Qan qussun ovuc-ovuc.

Göyçayda Durna tutan ocağı, Ağsuda Yasamalı başındakı Xoruz piri, Şəmkirdəki Maral qayası və digər ocaqlar, pirlər totemlərlə bağlıdır. Maraqlıdır ki, bu totemlərlə bağlı qədim miflər, əfsanə və rəvayətlər yaşamaqdadır.

Qədim totemlərdən biri də Arqalıdır, yəni, Dağ keçisidir. Su çərşənbəsində Bağdaddan Ağ leyləklər gəlir. Onlar döşlərini bulağa, çaya sürtür, suyun hərarətinin artdığını yoxlayırlar. Bu zaman Araz qırağı Arqalı kümbəzində, Şəmkirdəki Arqalı-Keçili kəndlərində, Naxçıvanın Aza kəndində saxlanan keçilərlə “Kosa-kosa” oyununa başlayırlar. Naxçıvanın Aza kəndi yaxınlığında Arqalı piri var. Həmin kənddə belə bir bayatı oxuyurlar:

Aza, Aza, ay Aza,
Salam Məlik de yaza.
Arqalı meşəsində,
Açılıbdır bənövşə.

Mən “Milli heca vəzninin inkişaf tarixi” kitabını yazmağa başlayarkən Əmin Abidin “Heca vəzninin

¹ S.P.Pirsultanlı, “Azərbaycan türklərinin xalq rəvayətləri”, Bakı, “Azərənəşr”-2011, səh.227.

inkişaf tarixi”¹ məqaləsi mənim üçün ilk mənbə oldu. Lakin Əmin Abid heca vəzninin inkişaf tarixini araşdırmağa başlayarkən XVI əsrdən telli sazla bağlı aşiq yaradıcılığını tədqiqata cəlb edir. Bu isə heca vəzninin kamala çatdığı ən yetkin inkişaf dövrü ilə bağlıdır. Bu məni təmin etmədi. Heca vəzninin ibtidai formalaşma və inkişaf dövrünü öyrənmək üçün atalar sözünə istinad etdim. Heca vəznli şeirin formalaşmasında Atalar sözlərinin çəkisi çox böyükdür. Mən deyərdim ki, Atalar sözləri və məsələlərinin içərisində mənzum atalar sözü müstəsna rol oynayır. Tədqiqata cəlb etdiyimiz mindən artıq mənzum atalar sözlərindən doqquzu iki, otuz ikisi on üç, səksən altısı dörd, yüz iyirmi səkkizi beş, qırx beşi altı, iki yüz otuz beşi yeddi, səksən üçü səkkiz, otuz səkkizi doqquz, iyirmisi on, iyirmi beşi on bir, yeddisi on iki, beşi on üç, altısı on dörd, ikisi on beş, üçü on altı, üç yüz on altısı isə qeyri-bərabər hecalıya (yəni bir beytdəki misralarda hecaların sayı bərabər olmayan) aiddir. Bu mənzərədən aydın olur ki, qeyri-bərabər mənzum atalar sözünün sayı daha çoxdur. Yeddi hecalı olanlar öz kütləvi nümunəsi olan bayatılarla ölçüləri birdir.²

Yeddi hecalı mənzum Atalar sözlərinə bir nümunə:

Yazın çəni bar gətirər,
Qışın çəni qar gətirər.

¹ Əmin Abid, “Heca vəzninin inkişaf tarixi”. “Maarif işçisi”, 1927.

² S.P.Pirsultanlı. “Heca vəznli şeir və mənzum ata sözləri”, Gəncə, “Əsgəroğlu”, 2001, səh.5.

Məlumdur ki, Azərbaycan şeiri beyt-beyt deyil, dörd misra şəklində qafiyələnir. Ona görə biz də bir kitabdan sonra “Heca vəznli tapmacaların inkişafı” əsərini yazmağa başladıq.³

Məlumdur ki, tapmacaların əksəriyyəti yeddi hecalı olduğundan bayatının ölçüsü ilə eynidir. Cinaslı bayatılar, bayatı-bağlamalar bayatıların qoynunda yetişmişdir. Məsələn, bayatı-bağlamaya bir nümunə:

Mən aşiqəm ustakar,
Nədən olsun usta kar?
Süd istər, məmə istər,
Şagird laldır, usta kar.

Bu bayatı-bağlama ana ilə uşaq haqqında düzəldilmiş bayatı-bağlamadır.

Uşaq acıb məmə istəyir, süd istəyir. Lakin şagird olan körpənin dili açılmamışdır. O laldır. Usta olan ana isə yatdığı üçün kardır.

Xalq nəyi yaradırsa, düşünüb yaradır və hər bir folklor nümunəsinə bədii kamillik bəxş edir.

Cinaslı bayatıya bir nümunə:

Mən aşiq, genə xar,
Araz Kürdən gen axar.
Cəfanı bülbül çəkər,
Gülü qucar genə xar.

³ S.P.Pirsultanlı, “Heca vəznli tapmacaların inkişafı”, “AGAH”-2001.

Xalq poeziyasının Aşiq Ələsgəri sayılan və ya onunla yanaşı tutulan Sarı Aşığın bizim tədqiqatımızda altmışdan yuxarı cinaslı bayatısı, əlliyə yaxın bayatı-bağlaması tədqiqata cəlb edilmişdir.¹

Folklorun əlaqəsindən danışarkən üç əlaqə həmişə diqqət mərkəzində dayanmalıdır.

Birinci, genetik əlaqə, yəni, qan yaddaşı. İkinci, tipoloji əlaqə, yəni, bənzərlik.

Üçüncü, mədəni əlaqə. Bunların içərisində genetik əlaqə daha qədimlərə gedir, folklorun kökünə, özəyinə dayanır. Bayatılarda genetik əlaqəni araşdırdıqda Kərkük, Kipriz, uyğur, qaqauz, qazax, qırğız, kumik və noqay (Dağıstanda) bayatı çeşidli şeirlər xalq şeirinin mayasıdır. Bunlar bir-birinin canından qopmuşdur. Arxaik şeir ölçüləri, hətta bəzi deyimlər uzun əsrlərdən bəri özünü mühafizə edib yaşadır. Dağıstanda kumiklər yaşayan ərazidə böyük bir çay axır. Çayın adı Ozan-Manas çayıdır. Bu çayın adı məni özünə cəlb etdi. Tədqiqatımın dairəsini genişləndirməyə məcbur oldum.

Kumikdə ilk dəfə olaraq qopuz çalğı alətinə rast gəldim. Onlar qopuzu ağac qopuz adlandırırlar. Qopuzun ipək-barama telindən ibarət iki teli vardır. Bayatıları qopuzun müşayəti ilə oxuyurlar:

Gövde uçur göverçin,
Yere düşür den için.

¹ S.P.Pirsultanlı, "Poeziyamızda Sarı Aşığın bayatı zirvəsi", "Azərənşər"-Bakı-2011.

Men sevirem sen için,
Sen sevirsen kim için.

Çox maraqlıdır ki, kumıklar və noqaylar bayatıya sarım deyirlər. Azərbaycanın Şəmkir və Tovuz bölgələri arasından axan bir çayın adı Sarındır. Həzin-həzin bayatı kimi axan bu çay Kür çayına tökülür. Hər səhər Gəncənin xanəndələri və çalğıcıları Xan bağına gəlir və bir-birinə salam verib deyir:

- Necəsən, ay Manıs?

Onlar musiqiçiyə Manıs deyirlər.

Dağıstandakı kumıkların Ozan-Manas çayı, ağac qopuzları (qomuzları) məni Qırğızıstana apardı. Burada dombraçıların “Manas” eposunu ifa etmələrinə nəzər yetirdim. Kazak akını ilə qırğız manasçısı Şımcanın deyişmələrinə saatlarla qulaq asdım. Onlar bayatı çeşidli şeirləri qopuzla oxuyurdular. Onlar mənə bildirdilər ki, Qazax akını Cambulla qırğız akını Suyunbay qopuzla bayatı ölçülü oynaq və həzin şeirlərlə deyişmişdir. Çox maraqlıdır ki, Rusiyada təhsil alan Ə.Haqverdiyev tətillər zamanı Şuşaya gəlir, belə bir mənzərəyə rast gəlir və onu “Bizim teatrımız” məqaləsində təsvir edir. Ə.Haqverdiyev yazır ki, qadınlar ölmüş qəhrəmanın ətrafında yığılıb ağlaşır, bir yuğçu-yəni ağı deyən qadın qopuzun müşaiyəti ilə ölmüş qəhrəmanın igidliklərindən bayatı ilə söz açır, o biri qadınlar da ağlaşmaya qoşulurlar.

Türkmən yaranaları, yəni bayatıları Azərbaycan və Kərkük bayatılarına çox yaxındır. Bağdad olaylarında

Ağdaşın, Gəncənin, Təbrizin və digər şəhərlərin adlarının tez-tez təkrar-təkrar olması və həmin adda kənd adlarının mövcudluğu çox şey deyir.

Məlumdur ki, Azərbaycan bayatıları “Mən əziz”, “Eləmi”, “Mən aşiq” misraları ilə başlanır.

Əzizinəm-Əziz adını, Eləmi-Lələ adını, Mən aşiq-Sarı Aşığın adını bildirir. Həmin adlarla başlayan bayatların hamısının həmin sənətkarlara aid olduğunu demək olmaz. Çünki, bu adları bayatıda işlətmək bir ənənəyə çevrilmişdir. Kərkük bayatıları eyniyyət təşkil etsələr də manilərin- adi bayatların, xoryatların, cinaslı bayatların birinci misrası yarımqıq verilir, yəni orada ad çəkilmir. Ya kərküklülər bayatılarımızda adı çəkilən bayatı aşıqlarını tanımamışlar və yaxud da dütar çalğı alətində özləri bildikləri kimi ifa etmişlər.

Azərbaycan bayatıları ilə eyniyyət təşkil edən bayatıya bir nümunə:

...Birdən desəm,
Sədəfdən, dürdən desəm.
Yıxılar Qaf dağı,
Dərdimi birdən desəm.

Azərbaycanda bu bayatının əsli belədir:

Əzizim, birdən desəm,
Sədəfdən, dürdən desəm.
Uçar Baba dağları,
Dərdimi birdən desəm.

Gəncə, Ağdaş, Şəki, Qarabağ, Araz, Təbriz, Marağa adlarının Ərbil, Kərkük olaylarına gedib çıxması sübut edir ki, bayatıların əksəriyyətini ölmək üçün Kərbəlaya, Məkkəyə gedən ixtiyar qocalar aparmışlar. Buna dair bir örnək vermək yerinə düşər. “Kərbəla səfəri” adlı tarixi bir xatirəyə nəzər salaq: “Rza kişi gözünü açandan tayfasını Goranboy rayonunun Yolqullar kəndində görmüşdür. Bu kəndin üst yanından karvan yolu keçirmiş. Pəri bacıları adı ilə məşhur olan bir cüt bacı karvan yolunu kəsərək böyük miqdarda sərvətlər toplayırmışlar. Onlar xeyli aralıda bir dəyirman tikdirib Yolqullardan olan pirani bir qocanı oraya dəyirmançı qoyublarmış. Dəyirmançıya tapşırıblarmış ki, dəyirmanı dən üyütməyə gələn adamlardan şahat almasın. O, ancaq yaxınlıqda olan daşlıqda gizlədilmiş Pəri qızları xəzinəsinə nəzarət etsin.

Pəri qızları nurani kişiyyə qabaqcadan vəsiyyət ediblərmış ki, öləndə bizi əsl müsəlman qaydası ilə götürtdür, layiqli və diqqəti cəlb edən bir məzar tikdir. Qoy desinlər: “Bunlar cəngavər Pəri qızlarının məzarıdır”.

Bir gün nurani kişi eşidir ki, Pəri qızlarını qətlə yetirmişlər. O, xəzinədən çoxlu pul, qızıl götürüb Pəri qızlarını dəfn etdirir, məzarları üzərində qoşa abidə qurdurur. Adna günlərində Pəri qızları təpəsində ehsanlar verir. Eyni zamanda, Pəri qızların məzarına nəzarət edir. Bu yerlərə quş da səkə bilmirdi. Pirani qoca ölüm vaxtının yaxınlaşdığını hiss edib ağıllı və

zəkali, Allaha, Peyğəmbərə, İmama inamı olan nəvəsi Rzanı yanına çağırır. Deyəcəyi sirri möhkəm saxlamağı ona tapşırır:

- Oğul, evlisən, indi yekə kişisən, bir qızın, üç oğlun var. Xədicənin uşaqları az qala oğlanlarla yaşiddir. Oğlun Əliyə toy etmisən. Həsən həddi-bülüğa çatıb. Təkcə Hüseyin körpədir. Bax, o tərəfdə görünən Pəri qızlarının məzarını göz bəbəyin kimi qoru. Onların xəzinəsi məndədir, halallıqla özləri bağışlayıb. Əcəldən qaçmaq olmaz. Ölüm-itim var. Gəl, qızıl-gümüş xəzinəsinin yerini sənə deyim. Onu gələcəkdə övladlarına xərcələ.

Rzanın bircə arzusu var idi. Balaca oğlu Hüseyinə toy edib, Kərbəlaya ziyarətə gedib və ölüb Kərbəlada qalsın. Həsənin də toyu oldu. Rza kişi Hüseyinin böyüməsini səbirsizliklə gözləyirdi. Gün o gün oldu ki, Hüseyin həddi-bülüğa çatdı. Rza kişi Hüseyini yanına çağıraraq dedi:

- Hüseyin, bilirsən ki, indiyə qədər sən böyüməyini gözləmişəm. Mən Kərbəlaya gedib orada öləcəyəm. Sən elə ağıllı qız sevib seçməlisən ki, bu yurda həm gəlin, həm də ana olsun. Mənim nəvələrim tez-tez bu evə gələcəklər. Onların üzünə pis baxmasın. Evimizdəki səmimiyyət, bu abu-hava qalsın.

Hüseyin də toyu oldu. Aradan bir ay keçəndən sonra Rza övladlarını bir yerə cəmləyib dedi:

- Hə, övladlarım, arzu etdiyim gün gəlib çatdı. Mən sizinlə vidalaşmalı olacağam. Yorğan-döşək yükünün arxasındakı kisələri ortaya gətirin. O

kisələrdəki qızıllar Pəri qızlarından babama yadigar qalmışdı. Mən onları sizin aranızda böləcəyəm.

Rza qız və iki oğlunun hər birinə üç çanaq, balaca oğlu Hüseyinə altı çanaq qızıl verdi. Özü isə altı çanaq götürdü. Övladlarının qəlbində narahatlıq və narazılıq yaranmasın deyə belə dedi:

- Balaca oğlum Hüseyinin evinə hər gün nəvə-nəticəm gələcək. İldə bir dəfə yad edib, mənə ehsan verəcək. Bunu nəzərə alıb ona altı çanaq qızıl verdim. Mən özümə ona görə altı çanaq qızıl götürdüm ki, birdən Kərbəlaya çatan kimi ölmədim. Allah mənə bəlkə daha uzun ömür verəcəkdir.

Rza kişi bütün kənd əhlini çağırdı. Sağ ikən özünə ehsan verdi, hamıdan halallıq aldı.

Bu kənddə bir ağ at var idi. Kərbəlaya gedənlər ağ atı kirayə tuturdular. Ağ at Kərbəlanın yollarına bələd olduğu üçün zəvvarlara bələdçilik edirdi. Rza kişi at sahibinə dedi:

- Mən atı kirayə tutmayacağam. Onu mənə satmalısın. Kərbəladan bu yerlərə gələn olsa ağ atı ona əmanət edib göndərəcəyəm. Mən Kərbəlanı ziyarət edib, orada ölüb qalacağam. Bəlkə, tale elə gətirdi ki, ağ at da Kərbəlada qaldı.

Rza kişi Kərbəla səfərinə çıxmalı oldu. Kənd əhli onu ağlaya-ağlaya kəndin qurtaracağındakı Dərbənd yoluna qədər ötürdü. Rza kişi oğul-uşağı, nəvələri, bir sözlə, kənd əhli ilə bir-bir görüşüb ayrıldı. Aradan beş-on il keçdi. Artıq Rza kişinin böyük qızı Xədicə

və böyük oğlu Əli dünyasını dəyişmişdi. Bir gün Həsən qardaşı Hüseyinə dedi:

- Əzizim, sən bizdən gəncsən, Kərbəla ziyarətinə yola düş. Atamızın öldüsündən, qaldısından bir xəbər tut.

Hüseyin zəvvarlara qoşulub Kərbəlaya yola düşdü. Düşündü ki, atam “Quran” əhlidir. Əgər ölübsə, yəqin ki, baş daşının üstündə adı yazılmış olar. Xeyli gəzib-dolanandan sonra məzarıstana gəldi. Mollalardan soraqlaş-aşaqlaş atasının məzarını tapdı. Məzarın torpağı hələ də yaş idi. Demək, atası təzəcə ölmüşdü. O, hər gün günorta namazı vaxtı atasının məzarını ziyarət edir, başdaşını öpüb ağlayırdı. Biğ yeri təzəcə tərləmiş bir oğlan ona yaxınlaşıb soruşdu:

-Qardaş, sən kimsən ki, mənim atamın başdaşını öpüb ağlayırsan?

Hüseyin dilləndi:

- Bu mənim də atamdır.

Onlar vəziyyəti başa düşüb bir-birlərini qucaqlayıb ağladılar. Sonra Hüseyin həmin oğlanla gedib atasının yeni ailə üzvləri ilə tanış oldu. Atasını Kərbəlaya gələndən sonra Səkinə adlı bir qadınla evlənmiş, ondan oğlu İbrahimxəlil və qızı Zəhra dünyaya gəlmişdi. Rza kişi Kərbəlada 20 ildən artıq ömür sürmüşdü. Ailəsi üçün ev-eşik, gözəl şərait qoyub getmişdi. Hüseyin bir neçə gün burada qaldıqdan sonra vətənə döndü. Bacı-qardaşlarına və Səkinə anaya söz verdi ki, onlarla əlaqə saxlayacaq. Lakin, söz söz olaraq qaldı. Sən saydığını say, gör fələk nə sayır.

Hüseyn vətənə qayıdanda artıq XI ordu Bakıda idi. Əlaqələr də qırıldı, ümidlər də üzüldü. Kərbəla səfərləri ilə bir-birindən gözəl bayatılar yaranmışdı. Həmin bayatılardan birinə diqqət yetirək:

Ruhum Kəpəzdə qaldı,
Qaldı Göy düzdə qaldı.
Məzarım Kərbəlada,
Bu canım sizdə qaldı.

Ağılar bayatının ən əski nümunələridir. Ağılar yaradılmır, bədahətən söylənir. Bakıdan bir neçə folklorşünas Yardımlıya folklor səfərinə çıxırlar. Yardımlıda onlara bildirirlər ki, “Abudərdə” suyunun yaxınlığında bir kənd var. Orada məşhur ağı söyləyən bir qadın yaşayır. Folklorşünaslardan iki nəfər həmin qadını axtarıb tapırlar. Ağıçı qadın deyir:

- Mən ağını yas mərasimində ölmüş insanın yanında söyləyirəm. Mən elə belə ağı deyə bilmirəm.

Folklorşünaslardan biri təcrübəli imiş. O deyir:

- Ana, bizim bir nəfərimiz səfər zamanı öldü. İndi biz ağlaşma qurub ağlayandan sonra ölünü Bakıya apara bilərik.

Folklorçulardan birini mələfəyə büküb çarpayımın üstünə uzadırlar. Ağıçı qadın deyir: “Bunun peşəsi nədir?”. Cavab verirlər ki, söz yığandır. Qadın uca səslə bir neçə qadınla ağlaşmaya başlayır:

Bir yanın Abudərdə,
Dərman yoxdur bu dərdə.

Sağ gələn sayrı getsə,
Yox, gəlməzlər bu yurda.
Dağlar başı dumandı, a layla,
Cavan dərdin yamandı, a layla.

Türkmənlər haqlı olaraq ağıya “göz yaşı” deyirlər. Mən qərribə bir mərasimin şahidi oldum. Əslən Qarabağlı olan dosent Kərim Xələfov uzun illər idi ki, riyaziyyat fakültəsinin dekanı idi. Qollu-budaqlı, iri gövdəli bu insan 1972-ci ildə vəfat etdi. Kəcavəni üç kilometrlik məsafədən təzə qəbristanlığa- Quru Qobuya adamlar çiyinlərində gətirdilər. Kəcavənin arxasında böyük izdiham var idi. Qabağında isə oynaya-oynaya ucaboy, dolu bədənlı, gərdənlı bir qadın uca bir səslə “Kərim ölməz, yox Kərim ölməz” deyə-deyə gedirdi. Məzarıstana çatanda qadının səsinin ahəngi dəyişdi:

Oy çəkirəm, oy tutmur,
Səsim səni oyatmır.
Neyləyim, əziz qardaş,
Gələn geri qayıtmır.

Qardaşını ağlayan qadın bədahətən ondan artıq ağı söylədi.

Azərbaycan folklorunda Süleyman peyğəmbərin, ovçu Pirimin, İsgəndər-Zülqərneynin quş dili bildiklərindən söhbət edilir. Ovçu Pirim bütün heyvanların

dilini bilirmiş. Qardaşı Kərənə də bütün quşların səsini çıxarda bilirmiş.

Bir gün ovçu Pirim ova çıxarkən qardaşı Kərənə deyir:

- Bu gün mən də sənə ova çıxdığın meşəyə gedəcəyəm.

Kərənə meşədə qırqovul səsi çıxarır. Qardaşının səsini həqiqi qırqovulun səsindən seçə bilməyən Ovçu Pirim Kərənəyə atəş açib öldürür.

Bayatılarımız içərisində qəribə bir nümunə vardır. Qədim bir bayatıda deyilir:

Açdım, açdım, gül oldum,
Boy atdım sünbül oldum.
Bir dilbilməz quş idim,
Oxudum bülbül oldum.

1976-cı ildə Yeleznovadzkidə qəribə bir hadisənin şahidi oldum. Gənc bir bioloq meşədə ağaclara maqnitofon bağlayırdı. Mən soruşdum:

- Bu nə üçündür?

O qeyd etdi ki, Petroqradağın yaxınlığında yaşayan kiçik quşlar Yeleznovodskidə yaşayır. Bizdə el arasında o quşa Bilibitdan quşu deyirlər. Gənc bioloq bildirdi ki, mən eyni quşların dialektini, şivəsini öyrəndim. Bu quşların ləhcələrində fərq var.

O, onu da qeyd etdi ki, hər quşun 26 “səsi”, “sözü” vardır. Hər söz bütöv bir cümləni bildirir. Əgər quş “cik” deyirsə, yerə düşək deyir. “Cük-cük” səsini

çıxarırsa yemin olduğunu bildirir. “Cak-cak” deyirsə təhlükə var, qaçaq deyir. Mən quş dilini öyrənə bilməyimə inanıram. Məlikməmmədi qaranlıq dünyadan işıqlı dünyaya Simurq quşu gətirməli olur. O, yol üçün bir tuluq su, çox sayda ət tikəsi götürməyi məsləhət görür. Simurq quşu “qu” deyəndə Məlikməmməd ona su, “qa” deyəndə ət verir. İşıqlı dünyaya çathaçatda tikənin birini Məlikməmməd əlindən salır. Quş “qa” deyəndə öz ətindən bir tikə kəsb ona verir. Simurq bunu bilir və əti dilinin altında saxlayır. İşıqlı dünyaya çıxandan sonra həmin tikəni Məlikməmmədin ətinə bağlayır və onu sappasağ edir. Deməli, qarğa “qa-qa” dedikdə qar yox, ət istəyir. Eləcə də su quşuna Qu quşu adı verilir. Görürsünüzmü, təkcə “Məlikməmməd” nağılında iki sözü əyani şəkildə öyrənirik. Bir şeyə insan nəfəsi dəyən kimi Hop-hop oğlunu “Hop-hop” deyə, qızını “Gül-top” deyə çağırır. Quşun lüğət xəzinəsində olan 26 sözü öyrənmək o qədər də çətin olmaz. Quş dilini öyrənmək yaşlı adama çətindir, lakin cavan qarşıya məqsəd qoysa buna nail ola bilər.

Eləcə də, bayatıların son inkişaf mərhələsinə daxil olan yeni nəqarətlər qəbul etmiş, qol-budaq atmış “Haxıştalar”, “A gülüm eylər” təkcə rəqslə əlaqələndikləri üçün bu şəklə düşməmişlər. Bu adicə bayatı əsasında yaranmış, nəqarət qəbul etmiş bir bayatı deyildir. Onun ictimai məzmunu deyiliş tərzinə görə insanın qanına işləyir:

Yoldakı quş üzümü, haxıšta,
Yola dikdim gözümü, haxıšta.
Gözlərəm yarım gəlməz, haxıšta,
Öldürərəm özümü, haxıšta.

Və yaxud:

Arxalığın şaldı yar, haxıšta,
Dərdin məni aldı yar, haxıšta.
İkimizin sirr sözü, haxıšta,
Qiyamətə qaldı yar, haxıšta.

“Haxıšta”da qızla oğlan ya üz-üzə, ya da xəyalən bir-biri ilə danışır və yaxud da dialoqa girirlər.

“Ay gülüm, eylər”də isə bayatılar daha böyük təkamül yolu keçir, bayatı öz məcrasından çıxır, bəzən misraların, bəzən də, musiqiyə görə bölgülərin sayı artır, tamamilə yeni bir forma alınır:

Ağababam ağ olaydı,
Ay gülüm ey, ay gülüm ey.
Dörd yanı bağ olaydı,
Ay gülüm ey, ay gülüm ey.
Kaş mən sevən oğlanın,
Ay gülüm ey, ay gülüm ey.
Anası sağ olaydı,
Ay gülüm ey, ay gülüm ey.

Oxşamalar bayatının, doğrudan da, bir növüdür. Lakin onlar məzmununa, daşdıqları mənaya görə bir-birindən seçilir. Məsələn:

Atım, tutum mən səni,
Şəkərə qatım mən səni.
Ağzım acı dadanda,
Ağzıma atım mən səni.

Laylalar sözün əsl mənasında musiqiyə bağlılığı ilə, həzinliyi ilə, oynaq təbiəti ilə seçilir. Kitablarımızda yazılır:

Laylay dedim həmişə,
Karvan ensin enişə.
Döşəyində gül bitsin,
Yastığında bənövşə.

Və yaxud:

Atam, anam nəstəsi,
Qızılgüllər dəstəsi.
Kim səni istəməsə,
Olsun illər xəstəsi.
Balam laylay, a laylay,
Gülüm laylay, a laylay.

Lakin bu həzin bayatını laylay deyən bir gəlinin dilindən bir qədər fərqli şəkildə eşitmişəm:

Laylay dedim həmişə,

Karvan ensin enişə.
Döşəyinə gül düzüm,
Yastığına bənövşə.

Bayatıları bu qədər rəngarəng və çoxsaxəli edən, zənginləşdirən, ürəyəyatımlı edən amillərdən biri də onun musiqi ilə bağlılığıdır.

Ə.Haqqverdiyev yaşlarda yuğçuların iki simli “qobuzu” yla ağı oxuduqlarını qeyd edir.

“Bayatı-Qacar”, “Bayatı-Şiraz”, “Bayatı-İsfahan”, “Sallama bayatı”, “Çoban bayatısı”, “Köç bayatısı” bayatının musiqi ilə əlaqəsindən yaranmışdır.

Heca vəzninin bayatı möcüzəsi təkcə bunlar deyil. Bu xariqə neçə-neçə bayatılı hekayət və dastanlar yaratmışdır.

Qayıdaq Salman Mümtazın bayatı barədə fikirlərinə...

O, fikrini əsaslandırmaq üçün yaddaşında qalan tarixi məlumatları müəyyən vasitələrlə bizə çatdırmaq istəyir. Salman Mümtaz yazır: “Bayat Oğuz xanın nəvəsi və Gün xanın ikinci oğludur. Ağillı, fərasətli bay olduğu üçün onu bay adlandırmışlar”. Bununla bağlı o, Bayat adını özündə yaşadan bir bayatını nümunə verir:¹

Əziziyəm, Beyləqani,
Boyati, Beyləqani.

¹ Salman Mümtaz, “Azərbaycan ədəbiyyatının qaynaqları”, “Yazıçı”, 1986, səh.160.

Hamını bilgəsi gəlmiş,
Bəs bizim bilgə hanı?

Yurdumuzda, azərbaycanlılar yaşayan coğrafi ərazilərdə Boyat adlı kəndlərin mövcudluğu Salman Mümtazın fikrini həqiqətə yaxınlaşdırır. Hazırda Azərbaycanın Ağcabədi bölgəsində Boyat-Beyləqan, Ağdam, Ucar, Şamaxı rayonlarında Boyat kəndlərinin olması deyilənlərə əyani sübutdur. Boyat kəndi, Boyat qapısı Dərbənddə də mövcuddur. Dərbənddə ayrı-ayrı küçələrə açılan bir neçə qədim qapı vardır ki, bunun birinin adı Boyat qapısıdır. Gəncə, Quba qapıları da bu sıradadır.

Məncə, Boyat qəbiləsindən danışarkən “Kitabi-Dədə Qorqud” abidəsi daha mötəbər mənbədir. “Kitabi-Dədə Qorqud”un ilk “müqəddəmməsi” bu cümlə ilə başlayır: “Rəsul Əleyhüssəlam zamanında yaxın Boyat boyundan Qorqud Ata derlər bir ər qopdu”.

Ara-sıra bayatılarımızın bəzi nümunələri bizə çox şey deyir. Qədim arxaik bir nümunə:

Bir pınar eşmə pınar,¹
Suyundan içmə pınar.
Yar bura mənsiz gəlsə,
Günahından keçmə, pınar.

¹ Pınar- Oğuz ləhcəsində bulaq deməkdir. Bu söz Anadoluda olduğu kimi qalır.

Bu arxaik bayatı XIX əsrdə məzmununu saxlamış, formasını isə dəyişərək yeni şəkildə təzahür etmişdir.

Məclisdə söylənən bu bayatı hisslə, həyəcanla elə çulğalaşmışdır ki, insanın varlığını tərpədir. Ümumiyyətlə, məzmun gec dəyişir, forma isə aktivdir, tez dəyişir. Yuxarıda adını çəkdiyimiz arxaik bayatı dil baxımından daha analaşılıqlı şəkilə salınmış, yeni ifadələrlə öz formasını dəyişmişdir. XIX əsrdə formasını dəyişən bayatı aşağıdakı şəkli almışdır:

Bu bulaq oyma bulaq,
Suyundan doyma bulaq.
Yar bura mənsiz gəlsə,
Getməyə qoyma, bulaq.

Bu səbəbdəndir ki, bayatılar həyatımızın, məişətimizin hər sahəsinə nüfuz etmişdir. Bayatıdan danışarkən qız toyu zamanı keçirilən “Qızlar gecə məclisi”ndən söhbət açmaq yerinə düşər. Milli bayramımız Novruz, onun qodu-qodusu, bayram süfrəsi, “Qızlar gecə məclisləri” bayatılarla keçirilir. “Qızlar gecəsi məclisi”nin izləri Nizami Gəncəvinin “Xosrov və Şirin” əsərində musiqiçi Barbəd və Nikisanın qarşı-qarşıya deyişmələri timsalında qələmə alınmışdır. “Qızlar gecə məclisləri” qədimdən bir miras kimi Dərbəndin kəndlərində Novruzda və ya toy mərasimlərində icra olunur. Adətən, bu Novruz bayramı ərəfəsində keçirilən toylar üçün daha çox müyəssər hesab edilir. Gecədə qırx qız nişanlı qıza

ümumi toydan əvvəl ayrıca toy edirlər. Qırx qız bir otağa yığılır, onların çalğıçıları, xanəndələri də özlərindən olur. Süfrədəki nemətləri də özləri hazırlayırlar. Məclisin ortasında oğlan evindən gələn yeddi dilavər qız qapı-pəncərəni döyür və uca səslə oxuyurlar:

Qız almağa gəlmişik,
Pəncərəni qoparmağa gəlmişik.

Yeddi dilavər qız oğlan tərəfdən, yeddi dilavər qız da qız tərəfdən qarşı-qarşıya bayatılarla bir-birinə hərbə-zorba gəlirlər. Oğlan tərəfdən gələn qızlar toyu olan oğlanın igidliklərindən, qız tərəfdən isə “döyüş”ə girənlər qızın gözəlliyindən, əl qabiliyyətindən, namusundan, ismətindən və hörmətindən söz açırlar. Sonra onlar barışır və eyni süfrənin arxasında əyləşirlər. Səhər açılmamış, gün üfüqdən boylanmamış yeddi bayda götürüb axar suyun üstünə gedirlər. Burada qızlar fal açır, həsbi-hal keçirir, başı pambıqla çalmalanmış iynələr əhd edilib baydalardakı suya buraxılır. Əgər çalmalı iynələr baş-başa gəlibsə, bu əhd edən qızın sevincinə səbəb olur.

Bu həsbi-hal tamamlanandan sonra onlar ərə gedən qıza sataşırlar:

- Nə olsun ki, yaxşı oğlana ərə gedirsən, öz elindən uzaq elata ərə gedirsən.

Digəri:

- Mən çobana da getsəm, öz kəndimə ərə gedəcəm.

Bir başqası deyir:

- Ay qız, ayağın yüngül olsun, sağ əlin mənim başıma.

Digərləri:

- Kol dibində evim olsun, mərəkədə ərim olsun.

- Günün ağ olsun, yarıyanlardan ol.

Sonra zurnaçılar “Qızlar gecə məclisi”nin həyətinə gəlir, “Uca dağlar” havasını çalır, elin toya gəldiyini qızlara xəbər verirlər.

Oğlan-qız deyişmə bayatıları xalq incisi xəzinəsini durmadan zənginləşdirir. Yığışdıran olsa oğlan-qız deyişmələrindən xüsusi bayatı kitabı yaranar. Onun özünəməxsus musiqi ahəngi vardır.

Mən Salman Mümtazın “bayatı çağırmaq “Boyat” elinə məxsusdur” cümləsi üzərində dayanmaq istəyirəm. Azərbaycan oxucularına, folklorşünaslarına yaxşı bəllidir ki, 1955-ci ildən bu günə qədər folklorumuzu toplamaqla, nəşr etdirməklə və ardıcıl tədqiq etməklə məşğulam. Nəinki şəxsi həyatımda, fəaliyyətimdə, hətta, mətbuatımızda da fasilə verməmişəm. Ardıcıl olaraq kəndlərdə, obalarda sinədəftər nənələrimizlə, babalarımızla görüşmüşəm. Onlardan topladıqlarımı geniş xalq kütləsinə çatdırmışam. Dərbənddə, Qarabağda, Gəncəbasarda, vətənimizin hər yerində, hər guşəsində bayatı incilərini toplamışam. Lakin İrəvanın Hallavar-Pəmbəyində bayatı toplayarkən qərribə mənzərəyə rast gəlmişəm. Hansı nurani qoca babaya, sinəsi dolu nənəyə bir bayatı söylə dedikdə onlar əllərini qulağının dibinə qoyub avazla, ucadan bayatı çağırırdılar. Mən 80 yaşlı

Güləndam nənədən, ondan daha yaşlı olan Əli Ələsgəroğlundan soruşduqda ki, bayatıları niyə sakit söyləmirsiniz?, onlar cavab verdilər:

-Bayatını söyləməzlər, bayatını çağırırlar. Çünki hər bayatının özünəməxsus musiqi ahəngi vardır. Onu avazla oxumasan, babaların, nənelərin ruhu bizdən inciyər. Səsimiz onların ruhuna çatmaz. Bayatı əcdadımızın ən qədim və ölməz nəğmələridir. Biz övladlarımız dünyaya gələndə bayatı ilə yatırır, bayatı ilə oyadıırıq. Dünyadan köçəndə isə onları bayatılarla (ağılarla) yola salırıq. Bizim çağırduğumuz bayatıları çobanlarımız tütəklərində, neylərində çalırırlar. Bax, o Maymaq dərəsindəki duman-çən, Pəmbəyin üstündəki, Maymaq dağının başındakı ağ və göy buludlar üst-üstə qalanmış bayatılardır.

Hallavar-Pəmbəkdə və onun kəndlərində bayatı bilməyən qocaya, cavana rast gəlmək qeyri-mümkündür. Burada hər kəsin qoynu-qoltuğu, sinəsi bayatılarla doludur. Bu yerin çayı da, çəmənini də bayatılarla süslənmişdir. Bayatı daha çox həsrətlə, hicranla bağlıdır. Bayatıların qəm yatağı Dərbənddədir, Hallavar-Pəmbəkdədir, bizdən daha çox uzağa-iraqa düşmüş İraqdadır.

Bayatı elə kütləvi şeir janrıdır ki, o bizim varlığımıza südlə gəlmiş, qan damarımızda yaşayır. Bayatı yeddi hecalı, dörd misralı elə şeir formasıdır ki, heca ilə yaradılır, tez əzbərlənir, yadda qalır. Onun birinci, ikinci və dördüncü misrası həmqafiyə olur, üçüncü misrası isə sərbəst buraxılır. Yeri gəlmişkən,

onu da qeyd edək ki, o biri misralar qafiyələrlə bəzənsə də mənə və məzmun daha çox sərbəst misranın üzərinə düşür. Məsələn:

Mən aşiqəm, tamam qan,
Oxu dərşin, tamam qan.
Bir dərya var lil axır,
Bir cülgəsi tamam qan.

Hadisə belədir ki, bir ölkədə qarmaqarışıqlıqdır, müharibədir. Həmin ölkədə sular lil axır. Lakin, onun bir cülgəsində (bir parçasında) qan su yerinə axır. Bu bayatının bir tarixi əhəmiyyəti ondadır ki, o, ən gözəl, dilimizin qaymağı olan bir sözü-cülgə sözünü mühafizə edir, özündə yaşadır. Cülgə kiçik sututarlarına deyilir. Kür çayına qoyunu suvarmağa aparmaq olmaz. Birinin ayağı sürüşsə bütün sürü özünü çaya atar. Kürün yaxınlığında bostan əksən sel yuyub aparar. Ona görə də babalarımız Kürdən arxlar çəkmiş, sututarlar düzəltmişlər. İllər keçdikcə sututarların arxları torpaqla örtülmüş, sututar yaşıllıqlara bürünmüş, quşlar, marallar ordan su içmiş, sututar cülgəyə çevrilmişdir. Xalq o cülgələr haqqında bayatı yaratmış, onu həтта, təşbehə çevirmişdir. Bu arxaik bayatılar toponimlərlə yanaşı, itib-batmaqda olan mənəli sözləri də özündə daşıyır və yaşadır. Bayatılar içərisində onlarla bayatılı deyişmələr və hekayətlər vardır ki, bunlar xüsusi tədqiqata möhtacdır. Onlardan

bir neçəsini nümunə vermək bizcə yerinə düşər.
Məsələn:

“İki dost olur. Bunlar küçədə, bayırda görüşürlər. Bir gün bunlardan biri arvadını və yeniyetmə oğlunu götürüb dostunun evinə qonaq aparır. Dostunun özü və ailəsi qonaqları mehribanlıqla qarşılayırlar. Onların gəlişi münasibəti ilə ev sahibəsi çilov hazırlayır. Xörək qabağa gəlir. Adamlar əllərini çilova atırlar. Elə bu vaxt ev sahibinin qızı qapıdan içəri daxil olur. Oğlan həyəcanlanır, özünü ələ ala bilmir. Bədahətən deyir:

Əzizinəm, çilovlar,
Çil kəkliklər, çil ovlar.
Gözə tər lan göründü,
Əldə qaldı çilovlar.

Qız da oğlanı cavabsız qoymur, bədahətən deyir:

Əzizinəm, çilovdan,
Çil kəklikdən, çil ovdan.
Tər lan özgə malıdır,
Ac qalma, ye çilovdan.

Və ya başqa bir misal:

Yad oğlan:

Ağ gəlin, urşan gəlin,
Kətana qurşan, gəlin.

Yarın çirkin, sən gözəl,
Gəl, ondan boşan, gəlin.

Gəlin:

Ağ mənəm, urşan mənəm,
Kətana qurşanmanam.
Nə çox tənə vurursan,
Əsiləm, boşanmaram.

Bayatılı deyişmələr bayatılı hekayətlərə gedən yolun başlanğıcıdır. Bu deyişmə bayatıların sayı artdıqda, hekayətlərə, hadisələrə, süjetlərə qovuşduqda isə bayatılı dastanlara çevrilirlər.

Azərbaycan ağız ədəbiyyatında bayatılı hekayətə bir nümunə: “Nişanlı qız və oğlan çəmən seyrinə çıxırlar. Yazbaşı olur, bənövşələr, nərgizlər bir-birinə göz vurur. Oğlanla qızın görüşüb söhbət etdiyi yerdə kəndlərindən olan bir kişi bura gəlir. Qız tez altı taxta tumanı oğlanın başına atıb onu gizləyir. Bu görən kişi bir bayatı çəkir:

Əzizinəm, nərgizlər,
Top-top bitər nərgizlər.
Əşrəmiş maya gördüm,
Qoltuğunda nər gizlər.

Qız görür ki, çuğul kişi kəndə tərəf xəbərə qaçır.
Qız tez oğlanı tumanın altından çıxarır. Kişini geri

çağırır və bir bayatı çəkib bildirir ki, bu özgəsi yox, nişanlımdır:

Gedən getmə, dayan, dur,
Hər iş mənə əyandır.
Nə çox tənə vurursan,
Öz nərim, öz mayamdır.

Qız bununla belə, çuğul kişinin bayatısını da cavabsız qoymur:

Əzizinəm, nərgizlər,
Top-top bitər nərgizlər.
Sənin kimi çuğulu,
Torpaq alar, yer gizlər.

Bu bir içim su qədər boy-buxunu olan bayatılar hadisələrə yovuşaraq, epik yaradıcılıqla birləşərək dastan yaradıcılığına doğru gedir. “Torpaq alar, yer gizlər” misrası “Dədə Qorqud” oğuznamələrinin sonundakı “Cahannamə” yarpaqlarını xatırladır.

“Dədə Qorqud” çeşməsindən lirik-epik janrlarımızın hamısı öz qədərincə sərbəst su içmişdir.

Bayatıların epik-lirik yaradıcılığa qoşulması “Yaxşı-Yaman” (Lələnin dastanı), çoxvariantlı “Arzu-Qəmbər”, “Aşıq və Yaxşı” (Sarı Aşığın dastanı) kimi bitkin, yetkin bayatılı dastanların yaranmasına rəvac vermişdir.

Türk-Kərkük dastanı olan “Arzu-Qəmbər” dastanından fərqli olaraq onun bir neçə variantını toplaya bilmişik. “Arzu-Qəmbər”in Şamaxı variantında on beş, Gəncə variantında on, Bakı variantında yeddi, Qarayazı variantında doqquz bayatı vardır. Azərbaycanda “Arzu-Qəmbər”in süjetlərində müəyyən fərqli fikirlər olduğu kimi, bənzərsiz bayatılar da mövcuddur. Hətta, bu bayatılar İraq-Kərkük “Arzu-Qəmbər”indəki, Krım tatarlarının folkloruna aid edilən “Arzu-Qəmbər” dastanındakı bayatılardan da xeyli fərqlənirlər.¹ Bizim üçün maraqlı olan odur ki, Qaqauz folklorunda da tək-tək “Arzu-Qəmbər” dastanları ilə səsleşən bayatılar özünü mühafizə edib saxlaya bilmişdir. Məsələn:

Ay da var, ambar kibi,
Ortası çember kibi.
Kız, bən sənə aşık oldum,
Harzı ilə Kamber kibi.

Bu faktın özü sübut edir ki, “Arzu-Qəmbər” dastanı vaxtı ilə türk xalqları arasında geniş yayılıbmış. “Arzu-Qəmbər”in Azərbaycanda Şamaxı, Gəncə, Bakı, Qarayazı variantları “Xalqın söz mirvariləri” kitabında nəşr olunmuşdur.

Daha mükəmməl bayatılı dastanlarımızdan biri də bayatı yaradıcısı Lələnin həyat və yaradıcılığını

¹ “Xalqın söz mirvariləri”, (Toplayanı və tərtib edəni Sədnik Paşa Pirsultanlı), “Azərənəşr”, 1999, səh.52-66.

özündə təcəssüm etdirən “Yaxşı-Yaman” dastanıdır. “Yaxşı-Yaman” dastanında on səkkiz bayatı vardır. Bu bayatların çoxu poetik biçimli lirik bədii parçalardan ibarətdir. Lirik planda:

Evləri gün aşanda,
Xalları gün nişanda.
A Yaxşı, sən də yaxşı,
Sən handa, Günəş handa?

Və ya:

Eləmi, çalma yeri,
Çal yeri, çalma yeri.
Günəşin özü gözəl,
Yaxşının çalma yeri.

Lakin bəzi bayatlar epik planda verilir və hadisə danışır:

Eləmi, ya qar-qar,
Ötər qarğa, ya qar, qar.
Yaxşının gül üzünə,
Utanmazmı yağar qar.²

Telepatiya (hadisələri qabaqcadan duyma) Azərbaycan folklorunda, xüsusən də, bayatılarda xüsusi yer tutur. Maralyanlı Aşıq Pərinin bir oğlu, bir

² Yenə orada, səh.20.

qızı olur. Qızı Qəmər çox erkən vəfat edir, oğlu Sadatqulu isə yaşayır. Bir gün Sadatqulu atası Məhəmmədlə Təbrizə gedir. Gecənin bir vaxtı Məhəmməd deyir: “Sadatqulu, dur, tez Arazı keçib Maralyana gedək, anan ölür. Yuxuda gördüm ki, anan- Aşıq Pəri bir bayatı çəkdi:

Aman, yarım, səsə gəl,
Durma, dabanbasa gəl.
Sağlığıma çatmazsan,
Ay Məhəmməd, yasa gəl.”

Məhəmməd və Sadatqulu Maralyana çatanda qapılarında yığıncaq görürlər. Məhəmməd uca səslə bir bayatı çəkir:

Pərim, səsə gəlmişəm,
Dabanbasa gəlmişəm.
Sağlığına çatmadım,
Gülüm, yasa gəlmişəm.

Camaatı heyrət bürüyür. Sadatqulu bildirir ki, atam anamın söylədiyi bayatını gecə Arazın o tayında eşitmişdir.

Azərbaycan folklorunda telepatiya ilə bağlı belə nümunələr çoxdur. “Məsim və Diləfruz” dastanında Xoca Əziz Çin padşahının qızı Diləfruzu gətirmək üçün karvan bağlayıb yola düşür. Çin dənizini keçərkən Diləfruz deyir: “Qayınata, oğlun Məsim

öldü. İstəyirsən məni apar, istər geri qaytar”. Diləfruz Məsimin tabutda meyitini görür, ətraf dağlardan çiçəkləri yığır, onun suyu ilə Məsimi çimizdirir. Məsim asqırıb ayılır.

Azərbaycan folklorunda mükəmməl bir telepatiya əsəri yazmaq mümkündür. Bizim 1955-ci ildən bəri topladığımız folklor örnəklərində belə bir əsər yazmağa zəngin material vardır.

Azərbaycan folklorunda çoxvariantlılıq mövcuddur. Bu çoxvariantlılıq daha çox bayatılarımıza aiddir. Bəzi folklorşünaslar qeyd edirlər ki, bu variantların hamısını çap etmək düzgün deyildir. Onlardan birini seçib çap etmək lazımdır. Bizə görə, bu tamamilə yanlışdır. Bəzən birinci variantda deyilən mətləbi ikinci variant tamamlayır. Xalq ədəbiyyatının özünə-məxsus xüsusiyyətlərinə, bədii təsvir vasitələrinə bələd olmadan, bəlkə də həmin bayatıların məzmununu açmaq, mənasını başa düşmək çətin olar. Məsələn:

Bir at mindim başı yox,
Bir çay keçdim daşı yox.
Burda bir igid ölüb,
Yanında yoldaşı yox.

Bu bayatıda izaha ehtiyacı olan ikinci misrədir.

Bayatının məzmununu və mənasını aydınlaşdırmaq üçün iki misraya xüsusi diqqət yetirək. “Bir at mindim başı yox”- məlumdur ki, qəm atının nə başı olur, nə də

cilovu, sən onu tutub bir səmtə çəkəsən. Bir sözlə, o başsız at kimi insan xəyalını istədiyi səmtə aparır.

“Bir çay keçdim, daşı yox”-çay neçə dağdan, dərədən keçir, gah daşır, gah coşur, özü ilə daş-çınqıl gətirir, çaylaq yaradır. Ona görə də çayın dibində çaylaq daşları olur. Ancaq qanlı müharibələrdə insan qanı çay əmələ gətirsə də, çaylaq yaranmır, belə çaylarda, əsasən, daş olmur. Bu bayatının yaradıcısı da məhz belə bir dəhşətli səhnə ilə qarşılaşmış, daşsız çaya rast gəlmişdir. “Daşsız çay”ın sahilində onun diqqətini daha çox yanında yoldaşı olmayan, ölmüş bir igid cəlb etmişdir:

Burda bir igid ölüb,
Yanında yoldaşı yox.

Əlbəttə, bu izah və təhlil müstəqil mənə daşıyır, məcazi mənada isə göz yaşı da daşsız çaya bənzədilə bilər.

Bu cür tarixi mahiyyət daşıyan bayatılar çoxvariantlı olurlar:

Bir at mindim başı yox,
Üzük tapdım qaşı yox.
Burda bir gözəl ölmüş,
Yanında qardaşı yox.

Bu bayatıda izaha ehtiyacı olan ikinci misradır:
Üzük tapdım, qaşı yox.

Belə bir el sözü var: “Üzük qaşı ilə, qız qardaşı ilə qiymətli olur”. Bu vaxtsız ölmüş qızın faciəsi odur ki, o özündən əvvəl qardaşını itirmiş, qaşsız üzük kimi qalmışdır. Bu faciəli mənzərəni seyr edən və bayatını düzüb qoşan kəs də son beytdə qardaşsız qızın halına yanaraq məhz hər şeyi açıq deyir:

Burda bir gözəl ölmüş,
Yanında qardaşı yox.

Bir də xalq arasında bu gün “Qurd ağzı” ovsunu yaşamaqdadır. Belə ki, “Qurd ağzı” ovsununun köməyi ilə qoyun sürüləri təhlükədən xilas olurlar. “Qurd ağzı” ovsununu oxuyarkən deyirlər: “A qurd, ağzın Qırcıllı dağa”. Məlumdur ki, Qırcıllı dağda “ot bitməz”. Quş və başqa yeməli heyvanlar olmur, oradan qayıdana kimi canavar acından məhv olur.

Nə üçün kitab “Azərbaycan bayatıları” yox, “Azərbaycan ağız ədəbiyyatında bayatılar” adlanır? Məlumdur ki, bayatı geniş xalq kütləsi tərəfindən yaradılan, kütləvi şəkildə yaranan lirik şeir növüdür. Bayatı əzəl başlanğıcda anonim bir şeir növü olsa da, müxtəlif dövrlərdə müəllifli bayatılar da yaradılmışdır. Ş.İ.Xətayidə:

Xətayi can, gül azar,
Bülbül eylər gülə zar.

Taclı yar seyrə çıxıb,
Gül içində gül azar.

Ondan sonra gələn Qurbanidir:

Qurbani, çaldı məni,
Oda yar saldı məni.
Qoymadı muraz məni,
Qalx, ilan çaldı məni.

Tufarqanlı Abbasın cinaslı bayatısı poetik cəhətdən daha mükəmməldir:

Gülgəzin gül adaşı,
Mey daşı, gülə daşı.
Yıxar bülbül evini,
Kim atsa gülə daşı.

Hətta, İraqda Kərkük şairləri bayatı şəklində öz yazılı ədəbiyyatlarını davam etdirirlər. Yaşadığımız XX, XXI əsrlərdə şairlər və el şairləri qələmlərini bayatı yaradıcılığında sınaırlar. Lakin, ümumi bayatı xəzinəmizə daxil ola bilmirlər. Bayatılarda xalqın istək və arzuları, həsrəti, incə duyğuları özünə yer almalıdır. Uzun prosesdən, cilalandıqdan və xalq yaradıcılığı qazanında qaynadıldıqdan, bitkinləşdikdən sonra xalq yaradıcılığı xəzinəsinə daxil ola bilər. Mən başqa şeir şəkilləri ilə yanaşı 30-40 il ərzində zövqümə uyğun bayatılar da yaratmışam. Çoxsaylı bayatılarımdan ikisi xalqın zövqünə, istəyinə

uyğun olduğu üçün bayatı yaradıcılığı xəzinəsinə daxil ola bilmişdir. Birinci bayatım belədir:

Mən aşiqəm, Kür keçər,
Araz keçər, Kür keçər.
Araz küsər, tən bölər,
Günahından Kür keçər.

Və yaxud:

Çiçəyim, gülüm vətən,
Ağzımda dilim vətən.
Bir çakıl¹ daşın üçün,
Yolunda ölüm, vətən.

Azərbaycan xalq poeziyası içərisində bayatı qədər cilalanmış, bitkin şeir növü ola bilməz. Hissə-həyəcana bürünmüş bayatların mərkəzində vətənə bağlı, anaya bağlı, sevgiliyə və onun məhəbbətinə bağlı bayatılar dayanır:

Əzizim, kətanda gül,
Şalda gül, kətanda gül.
Yerimiz yaxşı yerdir,
Hayıf ki, vətən deyil.

Və yaxud:

Bu yol yola tən deyil,
Yar burdan ötən deyil.

¹ Bir çakıl- yəni, bir danə qum deməkdir.

Qürbət el cənnət olsa,
Yenə də vətən deyil.

İnsan vətənin qədrini ondan ayrı düşəndə dərk edir.
Qəribliyin nə olduğunu və həmin hissi yaşayan insan
üçün ürəkdən gələn sözlərini həzin bayatıya çevirir:

Əziziyəm, başda var,
Sağ bədəndə baş damar.
Mən ah-uf eyləyəndə,
Buludlardan yaş damar.

Hətta, insan yad eldə qalıb yaşamaqdansa, öz
yurdunda daş olmaq istəyir:

Göyərçin qaş olaydım,
Üzükdə qaş olaydım.
Yad eldə yaşayınca,
Yurdumda daş olaydım.

Həsərət, ayrılıq bayatıları içərisində Araz, Təbriz
bayatıları daha ürək yaxandı. Hicranla, həsrətlə köklü
şəkildə bağlıdır:

Qar yağdı dizə kimi,
Burdan Təbrizə kimi.
Ahı-nalə yüksəldi,
Aya, ulduza kimi.

Və yaxud:

Ağ dəvə düzdə qaldı,
Yükü Təbrizdə qaldı.
Oğlanı dərd apardı,
Dərmanı qızda qaldı.

Ayrılıqla, həsrətlə bağlı olan Araz bayatısının izaha ehtiyacı vardır. Məsələn:

Araz, Araz, Xan Araz,
Mingöldən qalxan Araz.
Sevgilim səfərdədir,
Az oyna, çalxan, Araz.

İkinci “Mingöldən qalxan Araz” ifadəsini bəzən belə başa düşürlər ki, Araz öz başlanğıcını bir göldən yox, min göldən alır. Bu, doğru deyildir. Türkiyədə Mingöl adlı bir göl var. Araz başlanğıcını həmin göldən alır. Kür və Araz İç Muğanda, yəni, Sabirabadda bir-birinə qovuşur.

Uzun illər bizdən aralı düşən Təbrizin adını çəkmək də insanın qəlbini göynədir. Onun adını dilə gətirməyi belə qənimət bilir. Məsələn:

Arazdan keçən də var,
Suyundan içən də var.
Tutma Təbriz adını,
Ürəyi keçən də var.

XXI əsrdə İranla, Türkiyə ilə sərhədlərin açılması, adamlarımızın bir-birinə qovuşması hicran, ayrılıq buzunu yavaş-yavaş əridir. Bununla belə, bayatı bulağının gözü daha gur axır və ürəklərə məhəbbət, istək coşqunluğu gətirir.

*Sədnik Paşa Pirsultanlı,
Professor, filologiya elmləri doktoru,
Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü.*

BAYATILAR

A

1. Aşıq ellər ayrısı,
Şana tellər ayrısı...
Bir gün dözə bilməzdik,
Olduq illər ayrısı.

2. Ay ana, yas saxlama,
Qardaşım, gül, ağlama.
Yar açmışdır yaramı,
Dayan, təbib, bağlama.

3. Aman amana qaldı,
Halım yamana qaldı.
Bala, səni görməyim,
Axır zamana qaldı.

4. Ay yarım, Araz mənəm,
Kür sənsən, Araz mənəm.
Sən axıb durulmusan,
Eşqimlə taraz mənəm.

5. Ay doğdu düşdü çaya,
Camalın bənzər aya.
Cavan ömrüm çürüdü,
Günləri saya-saya.

6. Ağ at biyan içində,
Quyruğu qan içində.
Getdim qanın silməyə,
Qaldım biyan içində.

7. Ay doğdu bədir, Allah,
Bu sevda nədir, Allah?
Ya məni yara yetir,
Ya məni öldür, Allah. (v)

8. Arxalığın çitdən yar,
Gəl qapıya gizlən, yar.
Anam sənə nə dedi,
Bizdən üz döndərən yar?

9. Ay çıxıbdı kənarınız,
Niyə məni qınarsınız?
Açıb desəm dərdimi,
Od tutarsınız, yanarsınız. (v)

10. Ay aydındır, işıqdır,
Tərkim dolu qaşıqdır.
Anası verməz onu,
Qızı mənə aşiqdir.

11. Ay doğar bədir, Allah,
Bu sevda nədir, Allah?

Bu sevda sevda deyil,
Mənə bir səbir, Allah! (v)

12. Ay deyiləm, ulduzam,
Gəlin deyiləm, qızam.
Nə daldadan baxırsan,
Gəl yanıma, yalqızam.

13. Aşiq, bax işini gör,
Bağa bax, işini gör.
Yatmısan, kamil ovçu,
Maralın baxışın gör.

14. Ay bulaq, oyma bulaq,
Suyundan doyma, bulaq.
Bura qızlar gələcək,
Getməyə qoyma, bulaq.

15. Aşiqəm, gözüm ağlar,
Gətirdi gözüm ağlar.
Kövrəldikcə ürəyim,
Yaş töküb gözüm ağlar.

16. Aşiq, yara gözlərim,
Baxar yara gözlərim.
Yollarına dikildi,
Oldu yara gözlərim.

17. Ağlaram ağlar kimi,
Dərdim var dağlar kimi.
Xəzəl ollam, tökülləm,
Viranə bağlar kimi.

18. Axşamlar, ay axşamlar,
Şamlar yanar axşamlar.
Yerli yerinə gedər,
Qərrib harda axşamlar?

19. Ağlayan başdan ağlar,
Kırpıkdən, qaşdan ağlar.
Qardaşı ölən bacı,
Durar, obaşdan ağlar.

20. Aşiq, gülə nə gəldi?
Bülbül, gülə nə gəldi?
Bizim gülü xar vurdu,
Sizin gülə nə gəldi?

21. Aşiq su deyib ağlar,
Bülbül su deyib ağlar.
Dəryada bir gül bitib,
O da su deyib ağlar. (v)

22. Aman fələk, dad fələk,
Səni olma şad, fələk.
Mənə verdiyin tamdan,
Özün də bir dad, fələk. (v)

23. Aşıq, meşəli yerdə,
Tər bənövşəli yerdə.
Fələk bir iş tutub ki,
Qaldım döşəli yerdə.

24. Ay doğdu incə qaldı,
Gözüm dalınca qaldı.
Poladtək olan canım,
Əridi incə qaldı.

25. Analar yanar ağlar,
Günləri sanar ağlar.
Dönər göy göyərçinə,
Yollara qonar ağlar.

26. Aşıq, naçar ağlama,
Gündü keçər, ağlama.
Fələk bağlayan qapın
Bir gün açar, ağlama.

27. Aşıq, gecədən gedər,
Karvan gecədən gedər.
Gecə uzun, həmdəm yox,
Zəhləm gecədən gedər. (v)

28. Ay doğub peşman-peşman,
Gün çıxıb, ona düşman.

Gəl otur, söz danışaq,
Nə dost bilsin, nə düşman.

29. Aman fələk, dad fələk,
Heç olmadım şad, fələk.
İçirdiyin şərbətdən,
Özün də bir dad, fələk. (v)

30. Aşıq, Minayə dəyər,
Xalın min aya dəyər.
Ay var bir günə dəyməz,
Gün var min aya dəyər.

31. Ağacda xəzəl ağlar,
Dibində gözəl ağlar.
Oğlu ölən analar,
Sərgərdan gəzər, ağlar.

32. At qopar, nalı düşər,
Dağlara dolu düşər.
Qəbrimi yol üstə qaz,
Dostların yolu düşər.

33. Arazı keçən də var,
Suyundan içən də var.
Təbriz adı çəkməyin,
Ürəyi keçən də var.

34. Ana, məni yaz ağla,
Qış sızıl da, yaz ağla.
Nə vaxt yadına düşsəm,
Ağ kağıza yaz, ağla.

35. Aşiq, oyanan dağlar,
Qəmə boyanan dağlar.
İki baş bir yastıqda,
Əzəl oyanan ağlar.

36. Aşiq, o gündə məni,
Zülfün düyündə məni.
Quşlar da qanad salar,
Görsə bu gündə məni.

37. Aşiq, dağdan aşanda,
Sular coşub daşanda.
Cənnəti alar aşiq,
Yarla qucaqlaşanda.

38. Aşiq, görənə qurban,
Zülfün hörənə qurban.
Əğyara inanmayıb,
Bizə dönənə qurban.

39. Aşiq, Sənəm səsinə,
Səs ver Sənəm səsinə.
Elə həvəsim gəlir,
Öz kimsənəm səsinə.

40. Aşiq, elli deyirlər,
Durna telli deyirlər.
Burda bir gözəl ölüb,
Bizim elli deyirlər.

41. Aşiq, bu gün həzinəm,
Qəmlə dolub xəzinəm.
Mən elə oxlanmadım,
Bir də duram gəzinəm.

42. Aşiq sözün düz dedi,
Gülü bağdan üz dedi.
Xalın yeri buxaqdı,
Niyə səndə üzdədi?

43. Aşiqəm, nazlar kimi,
Yarası sızlar kimi.
Niyə belə olmusan,
Anasız qızlar kimi?

44. Aşiq avazı gözlər,
Əlində sazı gözlər.
Bülbül ah-vay içində,
Gül açan yazı gözlər.

45. Aşiq deyər: -Oyannan,
Bağrın başın oyannan.

Araz ayrısı qardaş,
İntizaram o yannan.

46. Aşiq arannan bəri,
Zülfün hörənnən bəri.
İlan vurana döndüm,
Səni görənnən bəri.

47. Aşiqəm, üzəsən can,
Zülfünə düzəsən can.
Biləsən vəfalıdı,
Yolunda üzəsən can.

48. Aşiqəm, gəldi, keçdi,
Göz yaşın sildi, keçdi.
Sənin odlu baxışın,
Ürəyim dəldi keçdi.

49. Aşiqəm, tərsə məni,
Novruzda tər səməni.
Kərəməm, of demərəm,
Öldürsə tərsa məni.

50. Aşiq, qarıyam indi,
Yolu yarıyam indi.
Mənə söz qoşarmısan,
Qoca qarıyam indi?!

51. Aşiq, qoy günüm olsun,
Namərdə zülüm olsun.
Ustada kəm baxana,
Diriykən ölüm olsun.

52. Aşiq, yaralı bilər,
Eldən aralı bilər.
Gecənin uzunluğun,
Canı yaralı bilər.

53. Aşiq, yaralı canım,
Solub-saralı canım.
Əzrayıl, qanlı olma,
Mənim yar alı canım.

54. Aşiq, qara yaxşıdı,
Geysən, qara yaxşıdı.
Qürbətdə dolanmaqdan,
Getsən gora yaxşıdı.

55. Aşiq sözün bitirməz,
Yaxşı sözün itirməz.
Gizlən yaman gözlərdən,
Baxar, gözü götürməz.

56. Aşiq, bu Kür üstündən,
Atı min sür üstündən.
Yar ki, həkimim oldu,
Əzrayıl, dur üstümdən.

57. Aşiq, aralı olum,
Göylü, qaralı olum.
Yanında bir yer elə,
Mən də oralı olum.

58. Aşiq, özüm ağılaram,
Çıxar gözüm, ağılaram.
Aman verməm heç kəsə,
Dildə sözüm ağılaram.

59. Aşiq, qardaşa düşər,
Yağar qar, daşa düşər.
Qardaşın müşkül işi,
Yenə qardaşa düşər.

60. Aşiq, bu gül butandı,
Gül dəstəsi tutandı.
Ayla gün bəhsə girdi,
Camalından utandı.

61. Aşiq, başına bağlar,
Şalı başına bağlar.
Bülbül ölər, gül solar,
Alar başına bağlar.

62. Aşiq, iş idi düşdüm,
Qəmə tuş idi düşdüm.

Ya yazımda var imiş,
Ya qarğış idi düşdüm. (v)

63. Aşiq, qanara yerdə,
Xallar-qan, ara yerdə.
Yer şahiddi, göy şahid,
Qalmaz qan ara yerdə.

64. Aşiq deyər Əlidən,
Sözün başlar bəlidən.
Ağlı kəm canana bax,
Küsübdü mən dəlidən.

65. Aşiqəm, yayda getdi,
Yayladı, yay da getdi.
Mən gəzirdim ox üçün,
Əlimdən yay da getdi.

66. Aşiq, iş idi gəldi,
Qəmə tuş idi, gəldi.
Bəlkə taledən imiş,
Ya qarğış idi gəldi. (v)

67. Aşiq, dağın Gəncədi,
Gülü pəncə-pəncədi.
Sən çəkdiyın quru dərd,
Mən çəkən işgəncədi.

68. Aşiq, başdan əyridi,
Qələm qaşdan əyridi.
Əyri ağac düzəlməz,
Əzəl başdan əyridi.

69. Aşiq, bu yanmış könlüm,
Dərdə qalanmış könlüm.
Bildir yarın qonağı,
Bu il talanmış könlüm.

70. Aşiq, dərdən qarıdım,
Nə sevdim, nə yarıdım.
Təzə yağan qar kimi,
Gün dəyməmiş əridim.

71. Aşiq, süzgün gözlərim,
Qəmdən üzgün gözlərim.
Gözündən doya bilməz,
Baxsa yüz gün gözlərim.

72. Aşiqəm, butam hanı?
Bəzəkli odam hanı?
Qaldım dərya üzündə,
Qolumdan tutan hanı?!

73. Aşiq, gələn olmadı,
Bir dərd bilən olmadı.
Düşdün qürbət ellərə,
Yaşın silən olmadı.

74. Aşiqin barı qala,
Heyvası, narı qala.
Məzarı od tutmazmı,
O ölə, yarı qala?!

75. Aşiq, nə qanar gedər,
Od tutub yanar gedər.
Əlim kasada düşsə,
Dostlar da kənar gedər.

76. Aşiq, mənə bac göndər,
Ocaq göndər, sac göndər.
Dərdə şərik olmağa,
Varmı bir əlac, göndər?!

77. Aşiq sözdə dayandı,
Yaşı yüzdə dayandı.
Əsli-Kərəm külündən,
Alışıb köz də yandı.

78. Aşiq, yaxşı dəmdəsən,
Özgə bir aləmdəsən.
Mən başqa havadayam,
Çaldım başqa simdə sən.

79. Aşiq, yara əncir al,
Saça bənzər zəncir al.

Yorğun düşən maraltək,
Yar qoynunda dincin al.

80. Aşiq deyər, ərənlər,
Xeyri-şəri görənlər.
Yapalaq ördək tutub,-
Laçın görsə vərəmlər.

81. Aşiqi yar qınayar,
Sən də məni qına, yar.
Nə xəncərə dönmüsən,
Çəkilmisən qına, yar?!

82. Aşiqəm, ada gəlsin,
Pərvanə oda gəlsin.
İç el-oba suyundan,
Qoy ağzın dada gəlsin.

83. Aşiqəm, gülə baxtı,
Bülbüllər gülə baxdı.
Bir gözəl gülümsədi,
Ağzından güləb axdı.

84. Aşiq, necə dağlarsan,
Ahdan çiskin bağlarsan.
Yanmamış yerim yoxdu,
Sən haramı dağlarsan?!

85. Aşiqəm, bu damaqda,
Bu kefdə, bu damaqda.
Maya nər sövdasında,
Nər qanqal budamaqda.

86. Aşiqəm, oxusana,
Saz çalıb oxusana.
Sən bir gözəl maralsan,
Kim vurdu oxu sana?

87. Aşiq, yer üzü qurban,
Göyün ulduzu qurban.
Yolun düşən bulağa,
Demişəm quzu qurban.

88. Aşiqəm, dilim ağlar,
Sızıldar simim ağlar.
Sən öldün, mən ağladım,
Mən ölsəm, kimim ağlar?!

89. Aşiq, sən dəlisənmi,
Səri sövdəlisənmi?
Çıxıb qəlbi dağlara,
Çığırsam, gəlisənmi?

90. Aşiq, gülüm bağlaram,
Ömrüm-günüm ağlaram.
Düşdüm qərib diyara,
Oldu zülüm, ağlaram.

91. Aşiq, aç bilmirəm,
Yükdən qaça bilmirəm.
Başımda həsrət yükü,
Atıb qaça bilmirəm.

92. Aşiq, sazına yannam,
Qəmdə nazına yannam.
Alsan məni qoynuna,
Qış yatıb, yaz oyannam.

93. Aşiqəm, ay azaldı,
Göy üzün ayaz aldı.
Gözəlsiz keçdi günüm,
Ömrümdən ay azaldı.

94. Aşiq, harada qaldı,
Piltə yarada qaldı.
Vətən uzaq, tanış yox,
Meyid arada qaldı.

95. Aşiq odu söz qana,
Düz anlaya, düz qana.
Sənə süd verən ana,
Olsun mənə qaynana.

96. Aşiqəm, xəstə mənəm,
Dərdi dərd üstə mənəm.

Gözü yollarda qalan,
Qulağı səsdə mənəm.

97. Aşiqəm, ozan yeri,
Mollanın azan yeri.
Dilimnən yalayardım,
Ayağın gəzən yeri.

98. Aşiq, hay səsi gəlir,
Çəsmə, çay səsi gəlir.
Bülbül öldü gül üstə,
Gülün vay səsi gəlir.

99. Aşiq, yaralı qoyma,
Ovçu, maralı qovma.
Oxun sancdın sinəmə,
Öldür, yaralı qoyma!

100. Aşiq, Yaxşıya məndən,
Dürrün yaxşı Yəməndən.
Salam, dua, təmənnə,
Apar Yaxşıya məndən.

101. Aşiqəm, ay aqlaram,
Rəqibi ayaqlaram.
Yarınan keçən günü,
Anaram, ay aqlaram.

102. Aşiqəm, yaxam əldə,
Öyrənir ya xam əl də.
Tutdum hicran yaxasın,
Gördüm, öz yaxam əldə.

103. Aşiqəm, dərdiməndə,
Dərd dedim, dərdiməndə.
Gah dərd məni aparır,
Gahbagah dərdi mən də.

104. Aşiqəm, yasəmənsiz,
Gül bitməz yasəmənsiz.
Ərşdə bir mələk ölmüş,
Getməzlər yasə mənsiz.

105. Arxalığın cüt yaxa,
Yaxana yar gül taxa.
Baş qoyum dizin üstə,
Can verim baxa-baxa.

106. Ay dolanır gün-günə,
Yar tələsir gün-günə.
Saçlarına dən düşə,
Cavanlaşır gün-günə.

107. Aşiqəm, Bağdad ara,
Zülfünü bağda dara.
Bülbülü güldən ötrü,
Çəkirlər bağda dara.

108. Altı dərya, üz qandı,
Əyri qandı, düz qandı.
Ev yıxmaq bir qandısa,
Könül yıxmaq yüz qandı.

109. Aşiqəm, tərsi nəyə,
Tər damar, tər sinəyə.
Xəstənin gözü düşmüş,
Yetişmiş tər sinəyə.

110. Aşiqəm, yaz fərağı,
Oxuyur, yaz fərağı.
Tamaşadır bülbülün,
Gül ilə yaz fərağı.

111. Aşiqə yaz, incə gül,
Görübdür yaz incə gül.
Bülbül yüz kitab oxur,
Bir əlif yazınca gül.

112. Aşiqə düşdü gözüm,
Kababa düşdü közüm.
Baxdı, yarı görmədi,
Gözümdən düşdü gözüm.

113. Aşiqin gələn dərdi,
Gül əkdim gələn dərdi.

Candan əziz saxlaram,
Canandan gələn dərdi.

114. Aşiq, Yaxşı dan gözlər,
Mürğün yaxşı dən gözlər.
Baxdıqca şirin düşər,
Doymaz Yaxşından gözlər.

115. Aşiqəm, qala məndə,
Bürç məndə, qala məndə.
Mən ölməkdən deyiləm,
Yar sözü qala məndə.

116. Aşiqəm, yüz il məni,
Düymələ yüz ilməni.
Vəfalı dost yad olmaz,
Görməsə yüz il məni.

117. Aşiqəm yaracığa,
Sonalar yara çığa.
Can verrəm, busə verməz,
Düşübdür yar acığa.

118. Aşiqəm, öz məzarı,
Şam baldan üzməz arı.
İtirəsən qəbrimi,
Gəzəsən yüz məzarı.

119. Aşiq, yara xəbəri,
Bayqu, yara xəbəri.
Ölsün yaralı canım,
Getsin yara xəbəri.

120. Aşiqin ara işi,
Zülf işi, ara işi.
Yar ilə özün danış,
Ev yıxar ara işi.

121. Aşiq, yaradan hanı?
Bayqu yaradan hanı?
Aləmi haqq yaratdı,
Haqqı yaradan hanı?

122. Aşiq, yaradan mənəm,
Bayqu yaradan mənəm.
Haqqım mənə yar ola,
Haqqı yaradan mənəm.

123. Apardı tatar məni,
Qul edib satar məni.
Vəfalı yarım olsa,
Axtarar, tapar məni.

124. Araza gəmi gəldi,
Kür daşdı, gəmi gəldi.
Kor olasan gözlərim,
Ayrılıq dəmi gəldi.

125. Aşiqəm, yasəməni,
Kim salıb yasə məni.
Özü toylara varır,
Göndərir yasə məni.

126. Aşiqəm, yar içərdən,
Kəs bağrım, yar içərdən.
Gözüm qapıda qaldı,
Çıxmadı yar içərdən.

127. Aşiqəm, çəkənə ver,
Qəlyanı çəkənə ver.
Bu dərdi çəkə bilməm,
Apar bir çəkənə ver.

128. Aşiqəm, o güneylər,
Gün düşmüş o güneylər.
Sevəni sevən alsa,
Bayramın o gün eylər.

129. Aşiq, bir qan hesabı,
Axı, bir qan hesabı.
Bir söz ki, yerdə qala,
O da bir qan hesabı.

130. Aşiqəm, bir dəm ara,
Neştər vur bir damara.

Məni zülfün vurubdur,
Vurdurma bir də mara.

131. Aşiqin odu yarı,
Bayqunun odu yarı.
Qürbətdə vətən tutduq,
Unutduq o diyarı.

132. Aşiqin nəm əndişi,
Zülf işi, kəmənd işi.
Başıma nələr gətədi,
Əqlimin kəm əndişi.

133. Atlanan hey, düşən hey,
Gəncin üstədi şən hey!
Ağlar, bəs ağlamazmı,
Belə dərdə düşən hey?

134. Aşiqə sən de, sən bil,
Zülfün əsəndə, sən bil.
Mən ki, səndən ayrıldım,
Can qaldı səndə, sən bil.

135. Aşiqəm, belə bağlar,
Kəmərin belə bağlar.
Üzmədim gül qönçəsin,
Kor olsun belə bağlar.

136. Ahular mələr gələr,
Dağları dələr gələr.
Bivəfa yar əlindən,
Gör başa nələr gələr?

137. Aşiqəm, mərdə məni,
Gətirdin dərdə məni.
Namərdə şah olmanam,
Qurban kəs mərdə məni.

138. Aşiq, gözəldən səni,
Seçdim gözəldən səni.
Könül əldənmi qoyar,
Qoysa göz əldən səni?

139. Aşiqəm, əşinə bax,
Dağların qaşına bax.
Gec sevdim, tez ayrıldım,
Fələyin işinə bax.

140. Aşiqəm, od azalmaz,
O Xoydur, o da Salmas.
Heç pərvanə mənimtək,
Özünü oda salmaz.

141. Aşiqəm, az binədən,
Dərdimi yaz binədən.
Xəbər olsun tərlana,
Uçubdur qaz binədən.

142. Aşıqəm, alma məndən,
Bağ səndən, alma məndən.
Dərmanın sənin olsun,
Tək dərdin alma məndən.

143. Aşıqəm, oda sənin,
Döşəli oda sənin.
Yetimin bir canı var,
Dilərsən, o da sənin.

144. Aşiq, illər ayrısı,
Bülbül güllər ayrısı.
Bir gün dözməyən canım,
Oldun illər ayrısı.

145. Aşiq, biriynən gərək,
Sədəf dürüynən gərək.
Dünyada gözəl çoxdur,
İlqar biriynən gərək.

146. Aşıqəm bir cananə,
Bircə gül, bircə nanə.
Hər cananə can vermə,
Verginən bir cananə.

147. Aşiq yey işin bilməz,
Xalın yey işin bilməz.

Yapalaq tər lan olsa,
Didər, yeyişin bilməz.

148. Al qəlyanı, çək ərdən,
Ver mürğünə, çəkər dən.
Namərddə kərəm olmaz,
Hər nə çəksən çək ərdən.

149. Aşiq, dağdağandımı?
Dügün dağ dağandımı?
Sənin zarı baxışın,
Eylər dağ-dağ adamı.

150. Aşiq, yaxşıdır Yaxşı,
Xalın yaxşıdır, yaxşı.
Sərraf gördü, bəyəndi,
Dedi: yaxşı dürr, Yaxşı.

151. Aşiq, tərsinə qoyun,
Qəbri tərsinə qoyun.
Yaxşını qibləsinə,
Məni tərsinə qoyun.

152. Aşiqəm, üz ilməni,
Zülf bilir üzülməni.
Vəfalı yar yad olmaz,
Görməsə yüz il məni.

153. Aşiq, odasın bağlar,
Kabab oda sinib ağlar.
Namərd mehman görəndə,
Çəkər odasın bağlar.

154. Aşiqəm, bədən yana,
Pərvanə nədən yana?
Yaman gündə yaxşı dost
Çəkilir nədən yana?

155. Aşiqəm, qala-qala,
Qar yağdı qala-qala.
Cavan ömrüm zay oldu,
Hicranda qala-qala.

156. Aşiqəm, qar qamışa,
Yağıbdır qar qamışa.
Yüz təbib nə eyləsin,
Bir Allah qarqamışa?

157. Aşiqəm, köhnə dağı,
Gəzirəm köhnə dağı.
Tazədən bir dağ çəkdin,
Unutdum köhnə dağı.

158. Aşiqəm, yüz gün ağlar,
Qaş-gözü süzgün ağlar.
Yarından əli çıxan,
Bir gülsə, yüz gün ağlar.

159. Araz daşanda bilər,
Kür qovuşanda bilər.
Yar yarının qədrini,
Ayrı düşəndə bilər.

160. Aşiq, naçar ağlama,
Əldə açar, ağlama.
Qapı bağlayan fələk,
Bir gün açar, ağlama.

161. Ağlamaqdan hayam yox,
Qatarım çox, mayam yox.
Yüklədim qəm karvanı,
Çəkməyə sarvanım yox.

162. Ağan mənəm, ağan mən,
Ölməmişəm sağam mən.
Boynumda qəm zənciri,
Yolunda dustağam mən.

163. Aşiq, arxa dolandım,
İpək çarxa dolandı.
Öz malımın üstündə
Qorxa-qorxa dolandım.

164. Ağ dəvə yüzlərinən,
Otlayır düzlərinən.

Bilsəydim ayrılıq var,
Öpərdim gözlərinnən.

165. Aşiq, ahı Lələnin,
Qıbləgahı Lələnin.
Gec tutar, ya tez tutar,
Bir gün ahı Lələnin.

166. Arı şana, bu şana,
Arı qonmaz bu şana.
Mənə özün lazımsan,
Paltar olmaz nişana.

167. Aç, dostum, pəncərəni,
Gözüm görsün gələni.
Qəbirə qoymaq olmaz,
Yar dərdindən öləni.

168. Aşiqəm, aşdan-aşdan,
Sən kiprikdən, mən qaşdan.
Nə atam yox, nə anam,
Yaranmışam ağ daşdan.

169. Ay doğur, qadir Allah!
Sevdamız nədir, Allah?!
Muraz üstə qalanın,
Murazın yetir, Allah!

170. Ay doğdu bədir, Allah!
Bu sözlər nədir, Allah?!
Cavanı cavana yaz,
Ey əziz, qadir Allah!

171. Ağac başında qora,
Bilmədim düşdüm tora.
Səni məndən eləyən,
İmansız getsin gora.

172. Arpa biçdim dərz oldu,
Sözüm xana ərz oldu.
Mən sevdim, xalx apardı,
Ölüm mənə fərz oldu.

173. Ay doğdu peşman, peşman,
Gün oldu ona düşman.
Pünhan ağla, gözlərim,
Nə dost bilsin, nə düşman.

174. Ağrım var biləyimdə,
Yaram var kürəyimdə.
Allah, məni öldürmə,
Arzum var ürəyimdə.

175. Aşiq başdan gileyli,
Kabab şişdən gileyli.

Ovçu eldən, el dağdan,
Dağ da qışdan gileyli.

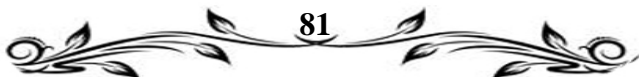
176. Ayrılıq, yalan, yalan,
Ömrümə saldın talan.
Ayrılısın, ayrı düşsün,
Bizə ayrılıq salan.

177. Alma versəm almazsan,
Sən almadan qalmazsan.
Hansı bağın gülüsən,
İylədikcə solmazsan?

178. Aşiq, süsəni bağlar,
Sünbül, süsəni bağlar.
Bağmanlar su yerinə,
Yaşım, su, səni bağlar.

179. Ağlaram öz günümə,
Gülərəm öz günümə.
Fələk əlimə düşsə,
Salaram öz günümə.

180. Aya belə baxarlar,
Günə belə baxarlar.
Arxası olmayanın,
Evin belə yıxarlar.

181. Ay gedir batar indi,
Nazlı yar yatar indi.
Leylinin bazarında,
Məcnun can satar indi.

182. Alıbdı qada məni,
Salıbdı dada məni.
Almadı qohum-qardaş,
Verdilər yada məni.

183. Atıbdı çoxlar məni,
Bircə yar yoxlar məni.
Ərzim yara yetirin,
Öldürdü oxlar məni.

184. Araz deyiləm coşam,
Kür deyiləm qaynaşam.
Apar sərraf yanına,
Gör nə qiymətli daşam.

185. Arxalığı büzmənəm,
Əlli mənəm, yüz mənəm.
Əlim səndən üzülsə,
Qəlbim səndən üz mənəm.

186. Alaçığa girmərəm,
Saçlarımı hörmərəm.

Yar elə küsdü getdi,
Bir də üzün görmərəm.

187. Açdım, açdım, gül oldum,
Boy atdım sünbül oldum.
Bir dilbilməz quş idim,
Oxudum bülbül oldum.

188. Arı doymaz balından,
Gözəl çıxmaz şalından.
Üstümə nur töküldü,
Yarın ay camalından.

189. Aşiqəm, yanıram mən,
Hər sözü qanıram mən.
Yüz min gözəl yığılsa,
Yarımı tanıram mən.

190. Aşığın zil səsi var,
Həm zili, həm pəsi var.
Sındırma, yar, könlümü,
Onun da kimsəsi var.

191. A dağlar, bizim dağlar,
Sizə var sözüm, dağlar.
Qurbanam qara gözlü,
Yarıma özüm, dağlar.

192. Arıflər himi gözlər,
Tar çalan simi gözlər.
İlqarın mənimlədir,
Gözlərin kimi gözlər?

193. Arpanı əkən bilər,
Xırmana tökən bilər.
Qınamayın aşiqi,
Sevdanı çəkən bilər.

194. Aşiq avanı neylər?
Dərdə davanı neylər?
Yar yarın özün istər,
Salam-duanı neylər?

195. Aşiq, kəndə düşübdür,
Gəlib fəndə düşübdür.
Səni görəndən bəri,
Könül bəndə düşübdür.

196. Ağ alma allanıbdı,
Ağacdən sallanıbdı.
Mən sənə nə dedim ki,
Gül üzün xallanıbdı?

197. Aşiq, dərdə zalımı,
Saldı dərdə zalımı.

Yardan dərman gəlməsə,
Məndən dərd azalımı?

198. Aşiq, ötən qurbanı,
Böldürdü tən qurbanı.
Apar Mina dağına,
Kəs yara mən qurbanı.

199. Ağacın əzəl barı,
Yeməyə əzəl barı.
Sən ki, vəfasız idin,
Deyəydin əzəl, barı.

200. Aşı süz, qoy, qaynana!
Odu düz qoy, qaynana!
Oğlun aldım əlindən,
Başına buz qoy, qaynana!

201. Ay yeznə, ürək yeznə,
Enlicə kürək yeznə.
Oğlu, qızı içində,
Evində görək, yeznə.

202. Almanı alma, gəlin!
Al, yerə salma, gəlin!
Evdə söz-sov çox olar,
Ürəyinə salma, gəlin.

203. Anam bacım, qız gəlin,
Əl-ayağı düz gəlin,
Yeddi oğul istərəm,
Bircə dənə qız, gəlin.

204. Ayranın duzlu olsun,
Duz tökün, duzlu olsun.
Gəlin qoşa qarısın,
Oğullu, qızlı olsun.

205. Aşırıq qocalar, gəzər,
Eldə ucalar, gəzər.
Sonsuz öləndən sonra,
Ruhu bacalar gəzər.

206. Ağacda vardı püstə,
Hər yanı sardı püstə.
Yada boyun əyincə,
Allahdan ölüm istə.

207. A dağlar, can, a dağlar,
Batıbsız qana, dağlar.
İgid getdi, gəlmədi,
Alışıb yan, a dağlar.

208. Apardı çaylar məni,
Ulduzlar, aylar məni.

Yükümdür dərd-qəm yükü,
Yordu bu taylar məni.

209. Ağ at, yalın qurusun,
Xətti-xalın qurusun.
Apardın, gətirmədin,
Görüm nalın qurusun.

210. Azalmaz mənim dərdim,
Saz olmaz mənim dərdim.
Meşələr qələm olsa,
Yazılmaz mənim dərdim.

211. Aşmağa asan dağlar,
Qar başın basan dağlar.
Yetim çox çətin gülər,
Ağlasa asan ağlar.

212. Apar məni bəndə vur,
Zülfünən kəməndə vur.
Min yara dövran vurub,
Əsirgəmə, sən də vur.

213. Arazda daşqına bax,
Suyunun məşqinə bax.
Dərd əlindən oxuram,
Deyirlər eşqinə bax.

214. Araz axar daşınnan,
Suyu qalxar başınnan.
Əzəli dumduruydu,
Bulandı göz yaşınnan.

215. Aşiq sözün gizlədi,
Sözün düzün gizlədi.
Sən çıxdın çəmənliyə,
Lalə üzün gizlədi.

216. Axşam üzü, dan üzü,
Quşlar oxur dan üzü.
Yardan bir busə aldım,
Tez bürüdü qan üzü.

217. Aşiq, özüm ağlaram,
Çıxar gözüm, ağlaram.
Aman verməm heç kəsə,
Dildə sözüm ağlaram.

218. Aşiq, dərdə nə bağlar,
Gümüş gərdəndə bağlar.
Getsəm dərdli yanına,
Baxıb dərdimnən ağlar.

219. Ata kişmiş kimidir,
Cibə düşmüş kimidir.

Atası ölən qızlar,
Gözdən düşmüş kimidir.

220. Aşiq, boyana dərdim,
Dedim biyana dərdim.
Gizli çəkirdim dərdi,
Oldu bəyana dərdim.

221. Aşiqəm, ay üzünə,
Aç zülfün, yay üzünə.
Zülmətdə keçən ömrüm
Həsrətdi ay üzünə.

222. Aşiq, yer üzü qurban,
Göyün ulduzu qurban.
Yolun düşən bulağa,
Qoç qurban, quzu qurban.

223. Aşiq, yarın nə şəndi,
Zülf üzündə həşəmdi.
Mən zər bilən sərrafam,
Gözəl seçmək peşəmdi.

224. Aşiq sözündə qaldı,
Yaxşı üzündə qaldı.
Əcəl möhlət vermədi,
Muraz gözündə qaldı.

225. Ahu dağda xoş mələr,
Xoş inildər, xoş mələr.
Əgər bivəfa olsam,
Oturduğum xoş mələr.

226. Arxalığın acarı,
Gey, yaraşır acarı.
Ləbin təki bal olmaz,
Mənim təki ac arı.

227. Ağbabadan yol sallam,
Karvanımı bol sallam.
Bir də üzünü görsəm,
Boynuna qol salaram.

228. Ağ atın üstündəyəm,
Ala göz qəsdindəyəm.
Yarəb, mənə qarğama,
Mən muraz üstündəyəm.

229. Aşiq, yaramı gedər,
Bu yol yaramı gedər?
Namərd söylədi böhtan,
Candan yaramı gedər?

230. Aşiq, uva yolladı,
Zülfün suva yolladı.

Özü gələ bilmədi,
Quru duva yolladı.

231. Ağ dəvə düzdə qaldı,
Yükü Təbrizdə qaldı.
Oğlanı dərd apardı,
Dərmanı qızda qaldı.

232. Arazı buz bağladı,
Yanı yarpız bağladı.
Oğlan bu tayda qaldı,
O tayda qız ağladı.

233. Arazım boy verəndi,
Boylasan boy verəndi.
Həsrətdir doğma səsə,
Çağırısan hay verəndi.

234. Araz başdan bulanmaz,
Keçər daşdan bulanmaz.
İki həsrət qovuşsa,
Suyu yaşdan bulanmaz.

235. Arazdan xoca keçdi,
Atlandı gecə keçdi.
Mənimki ah-vaynan,
Səninki necə keçdi?

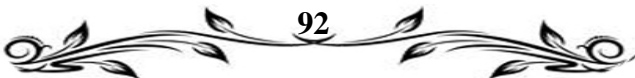

236. Aşiq, belə sinədi,
Dedim: beləsi nədi?
Gözümü qamaşdıran,
Qar yox, belə sinədi.

237. Aşiqəm, kimsə dağa,
Kim qurban, kim sadağa.
Mən Məcnun varisiyəm,
Qoymaram kimsə dağa.

238. Araz qırağındayam,
Çeşmi çırağındayam.
Qardaşım o taydadır,
Onun sorağındayam.

239. Aman yetim əlindən,
Yan ver ötüm əlindən.
Yan verib ötmək olmaz,
Yenə tutum əlindən.

B

240. Bu torpağın nəyi bol?
Mahnısı, çörəyi bol.
Hamı qonaq çağırır,
Hamının əzizi ol.

241. Bürkü yamandı, qardaş,
Ürəyim yandı, qardaş.
Kölgədə dincəlirsən,
Yerin Salyandı, qardaş.

242. Bu sevdə heç əyilməz,
Qəlbimizdən silinməz.
Eşqimiz düşdü dilə,
Ünvanımız bilinməz.

243. Bu yurda orman dedim,
Həmişə, hər an dedim.
Son nəfəsdə, son anda,
Vətənimə can dedim.

244. Bu ovçu qara qaşdı,
Ox atıb dağdan aşdı.
Açmadım bu sirri mən,
Dözmədi, dağ danışdı.

245. Bağçada barım mənim,
İstəkli yarım mənim.
Ondan başqa yoxumdur,
Dünyada varım mənim.

246. Bu dağlar, oyan dağlar,
Al qana boyan, dağlar.
Bura zülmətxanadı,
Necədi o yan, dağlar?

247. Bu dağlar sənə, dağlar,
Qar yağsın sənə, dağlar.
Tutaydım yar əlindən,
Çıxaydım sənə, dağlar.

248. Bağça könlüm, bar könlüm,
Heyva könlüm, nar könlüm.
Şadlıqnan heç aram yox,
Ağlamağa var könlüm.

249. Başında sarı sancaq,
Ağ sancaq, sarı sancaq.
Nə qız oldun, nə gəlin,
Odlara yandın ancaq.

250. Bağçanın üstü olmaz,
Ocaqsız tüstü olmaz.

Dostnan düşmən tanınar,
Düşmənin dostu olmaz.

251. Bu qala daşlı qala,
Çınqıllı, daşlı qala.
Qorxuram cavan öləm,
Yar gözü yaşlı qala.

252. Bir ay doğdu kənarsız,
Yenə gülləm, mən arsız.
Mənim ahu-zarımdan,
Qaçın ellər, yanarsız.

253. Bənövşə çiçəkləndi,
Çiçəklə gerçəkləndi.
Yatdığı yalan oldu,
Ölümü gerçəkləndi.

254. Balama quzu qurban,
Qoç qurban, quzu qurban.
Qoç qurbana gəlməsə,
Balama özüm qurban.

255. Bu dağda maral azdı,
Ovçu çox, maral azdı.
Gedin canana deyin,
Ölmərəm, yaram azdı.

256. Bu dərənün uzununu,
Çoban, qaytar quzunu.
Get əminə deginən,
Mənə versin qızını.

257. Bu gələn özün bilmir,
Danışır, sözün bilmir.
Hər gələn su doldurur,
Çeşmənin gözün bilmir.

258. Bir yaralı qoçam mən,
Yaram qoymur qaçam mən.
Harda yaralı görsəm,
Gərək dərdim açam mən.

259. Bu gələn qara yazdı,
Payızdı, qara yazdı.
Mən fələyə neylədim?
Bəxtimi qara yazdı.

260. Bu bulağın başıyla,
İçindəki daşıyla.
Sənə məktub yazıram,
Gözlərimin yaşıyla.

261. Bilsəydim, ağlamazdım,
Gülərdim, ağlamazdım.
Bilsəydim vəfan budur,
Sənə bel bağlamazdım.

262. Bağımızda var çinar,
Yarpağı dinar-dinar.
Mənim yarım xəstədi,
Qorusun pərvərdigar.

263. Bostançı qovun dərdi,
Kal dərdi, qovun dərdi.
Yığılın, qohum-qardaş,
Üstümdən qovun dərdi.

264. Bu dağlar qoşa dağlar,
Verib baş-başa dağlar.
Mənim ahu-naləmdən,
Dönübdür daşa dağlar.

265. Bu dağlar ulu dağlar,
Çəsməli, sulu dağlar.
Mənim ahu-naləmdən,
Göy kişnər, bulud ağlar.

266. Bu görükən ağ dağdı,
Ağ dağdı, qara dağdı.

Qardaş qardaş dalında
Dursa, bir qara dağdı.

267. Bu gələn ələmlidir,
Qaşları qələmlidir.
Dindirmə, qan ağlaram,
Ürəyim vərəmlidir.

268. Bu dağlar uca dağlar,
Yaşı çox, qoca dağlar.
Bir çətinə düşəndə,
Bir-birin quca dağlar.

269. Bu dağlar ana dağlar,
Zülfü tök yana, dağlar.
Yarım burdan keçəndə,
Yol verin ona, dağlar.

270. Bu dağlar marlı dağlar,
Ceyranlı, sarlı dağlar.
Yarım burdan keçəndə,
Yol verin, qarlı dağlar. (v)

271. Bu dərd məni dəng eylər,
Vurar başa dəng eylər.
Həsret adam öldürməz,
Saraldar bədrəng eylər.

272. Bir bağ gördüm bağbansız,
Karvan gördüm sarvansız.
Dərman paylayan canım,
İndi ölür dərmonsız.

273. Bu dağlar Kərəm dağlar,
Gülün yox, dərəm, dağlar.
Ayrılib ayrı düşsəm,
Ürəyim vərəm bağlar.

274. Bu dağlar qoşa dağlar,
Bürünər qara dağlar.
Sizdə oğul itirdim,
Dönətsiz daşa, dağlar.

275. Başı bəlgəli dağlar,
Dibi kölgəli, dağlar.
Gözlərəm yollarını,
Bəlkə yar gəli, dağlar.

276. Bu görükən qaladı,
Torpağı Kərbəladı.
Ölüm Allah əmridi,
Ayrılıq bir bəladı.

277. Bostan təzə, bağı təzə,
Maral təzə, dağı təzə.

Qaysaqlı yaram üstə
Sən çəkibsən dağ təzə.

278. Bu bağda bar da qalıb,
Gül üstə xar da qalıb.
Hardadı ana tərılan?
Balası darda qalıb.

279. Bu dağlarda dağam mən,
Gəncədə dustağam mən.
Gedin deyın anama,
Ölməmişəm, sağam mən.

280. Bu yolun adı fərman,
Torpağı gözə dərman.
Sənə məktub yazaram,
Yarsı dərd, yarsı dərman.

281. Bu yollar əyri gedər,
Düz gedər, əyri gedər.
Cənazəmdən tutmasan,
Cənazəm əyri gedər.

282. Başında ağ şalı var,
Örtübdü, ağ şalı var.
Deməyin ki, qəribdi,
Elliyə oxşarı var.

283. Bu bağda nar olunca,
Heyvalar bar olunca.
Dil açar dəli könlüm,
Sən mənə yar olunca.

284. Boynunda var sarılıq,
Gör nə günə qalırıq.
Özündən gəl sən inci,
Səndən oldu ayrılıq.

285. Bostan əkdim tağ üzdə,
Ayran altda, yağ üzdə.
Mən sənə nə dedim ki,
Tər göründü ağ üzdə?

286. Bu dərə uzun dərə,
Getdikcə uzun dərə.
Burda bir bağ salmışam,
Yar gələ, üzüm dərə.

287. Bu dərə dərin dərə,
Suları sərin dərə.
Ovçu maral axtarır,
Göstərmə yerin, dərə.

288. Bağ salmışam yol üstə,
Meyvəsi var bol, üstə.

Gedirəm yar görməyə,
Yağı durub yol üstə.

289. Bir gül ilən yaz olmaz,
Yazın ömrü az olmaz.
Öldüm nazın çəkməkdən,
Belə ərkü-naz olmaz.

290. Baharda xəzəl olmaz,
Yar yardan bezar olmaz.
Sevgi eybsiz olsa,
Eybsiz gözəl olmaz.

291. Bağında üzüm qara,
Yeməyə üzüm qara.
İstərəm dosta varam,
Əlim boş, üzüm qara.

292. Bu aşiq qəm əridir,
Ay üzün qəmbəridir.
Atı məhmiz öldürür,
İgidi qəm əridir.

293. Bağında qora dəydi,
Yeməli qora dəydi.
Kəsərəm, dilim, səni,
Nə dedin yara dəydi?

294. Bu bağlar hərəm bağlar,
Gülün yox dərəm, bağlar.
Zamana belə getsə,
Ürəyim vərəm bağlar.

295. Bu yerin qəndi ağıdır,
Sərrafa qəmdağıdır.
Səndən ayrı Aşiqin
Yediyi qənd ağıdır.

296. Bu zaman nə zamandır,
Dünyaya naz amandır.
Hicran çəkir Aşiqin,
Bilmirsən, nə zamandır?

297. Bulağın başı sənsən,
Dibinin daşı sənsən.
Yüzlərlə gözəl görsəm,
Hamsının başı sənsən.

298. Bağça bar verəndə gəl,
Heyva, nar verəndə gəl.
Bir gəldin xəstə gördün,
Bir də can verəndə gəl.

299. Biçarə, yaxşı sına,
Yaxşı güd, yaxşı sına.

Sərin ver, sirrini vermə,
Yoldaşın yaxşısına.

300. Bu yollar uzağa gedər,
Baxdıqca uzağa gedər.
Gözlərim yaxını gözlər,
Fikrim uzağa gedər.

301. Bənövşəyəm, qalxaram,
Açıлмаğa qorxaram.
Eşidəm ki, gəlirsən,
Xəstə olsam, qalxaram.

302. Bənövşə güllər xası,
Nərgiz onun bahası.
Qızılgüldən don biçdim,
Tər qönçədən yaxası.

303. Bənövşəyəm, mən tərəm,
Kol dibində bitərəm.
Gözləyəyəm, gəlməzsən,
Boynu əyri bitərəm.

304. Bu yerlər qalın meşə,
Yanımda ol həmişə.
Aranında gül bitsin,
Yaylağında bənövşə.

305. Bağçada üzüm qara,
Yeməyə üzüm qara.
Sənə necə yar deyim,
Yanında üzüm qara.

306. Bu dərə buz bağladı,
Dibi yarpız bağladı.
Gəlin vurdu oxladı,
Yaramı qız bağladı.

307. Bir buynuzlu qoçam mən,
Yerim yoxdur, qaçam mən.
Ürəyim süfrə deyil,
Hər gələnə açam mən.

308. Bu dağlar hasar dağlar,
Qar yağar, basar, dağlar.
Qurusun mənim dilim,
Səni nə asan ağlar?

309. Bu dağlar kömürdəndi,
Keçən gün ömürdəndi.
Gözəldən vəfa umma,
Ürəyi dəmirdəndi.

310. Bu dağlar olmayaydı,
Sarılıb solmayaydı.

Ölüm Allah əmridir,
Ayrılıq olmaydı.

311. Başına mən dolanım,
Mən dönüm, mən dolanım.
Tanrı səni saxlasın,
Kölgəndə mən dolanım.

312. Barmağım beşdir mənim,
Yaşım on beşdir mənim.
Cəfa çəkdim, yar sevdim,
Axırım heçdir mənim.

313. Bayquş mənəm, bayquş mən,
Hamı quşdan say quş mən.
Nə bələli quş oldum,
Sızıldaram yay, qış mən.

314. Bu dağlar meşə dağlar,
Gülü bənövşə dağlar.
İstərsən bir ah çəkim,
Dönəsən daşa, dağlar.

315. Biz hara, bura hara,
Bizi saldılar tora.
Bizi tora salanı,
Getsin imansız gora.

316. Bazardan aldım bıçaq,
Dərdimdən oldum naçaq.
Mən elə yar sevmişəm,
Bir qədər boyu alçaq.

317. Bu dərə uzun dərə,
Yazılıbdır dəftərə.
Burda işim düzəlmir,
Mən gedirəm səfərə.

318. Bir cüt quş var gül üstə,
Bir cüt göz var yol üstə.
Allah, məni öldürmə,
Toyum vardır il üstə.

319. Bu dağdan aşmaq olmaz,
Narıncı başmaq olmaz.
Küsülü yar ötürdüm,
Daha barışmaq olmaz.

320. Boyun var çinar kimi,
Yanarsan fənər kimi.
Qız oğlana yaraşır,
Xəncərə kəmər kimi.

321. Bağda bağbanın ollam,
Saxla, bağbanın ollam.

Əyər könlün istəsə,
Gəlib qurbanın ollam.

322. Bu yolu yürüyürəm,
Qar kimi əriyirəm.
Dostum, sənin dərdindən,
Ölmərəm, çürüyürəm.

323. Bağa su düşdü neylim,
Tənək su içdi neylim?
Allah pay paylayanda,
Mənə bu düşdü neylim?

324. Boz atın boylamasın,
Çək başın oynamasın.
Gəlirsən səhərdən gəl,
Ürəyim oynamasın.

325. Bu fayton bizim olsun,
Təkəri qızıl olsun.
İlqara düz gözəlin,
Ömürü uzun olsun.

326. Bostanda yemiş olur,
Yeməmiş dəymiş olur.
Oğlanı dərdə salan
Qız deyən ölmüş olur.

327. Bu yoldan xanım gedər,
Ardınca canım gedər.
Bir yerdən yaralansam,
Min yerdən qanım gedər.

328. Buğdalar köklü nədir?
Yar sevdim, bir danədir.
Olmuşam yar dəlisi,
Deyirlər divanədir.

329. Bu yoldan yol ayrılır,
Zülfündən tel ayrılır.
Namərdlə yoldaş olan,
Mərddən də tez ayrılır.

330. Boz at mindim, boz oldu,
Yorğa sürdüm, toz oldu.
Qız, yaylığın düşəndə,
Mən götürdüm, söz oldu.

331. Buxarı his olarmış,
Yandıqca his olarmış.
Özgə dərdlərə şükür,
Yar dərdi pis olarmış.

332. Bağban olan gül əllər,
Sona çeşmim, gül əllər.

Aşiq deyir: qanmaza
Hər bir yerdə güləllər.

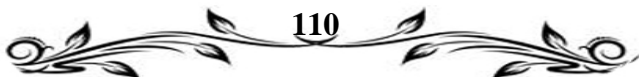
333. Bir Məcnunam üzüm yox,
Başqasında gözüm yox.
Vəfalıya can qurban,
Vəfasıza sözüüm yox.

334. Bu gələn Qəmbər ola,
Müşk ilə ənbər ola.
Səni mənə yetirən
Bəlkə Peyğəmbər ola.

335. Bostan əkili qaldı,
Çəpər çəkili qaldı.
Çox diləklər dilədim,
O da tökülü qaldı.

336. Burdan bir ağa getdi,
Dolandı, bağa getdi.
Qaşından, qabağından,
Qar yağa-yağa getdi.

337. Bir quş gəldi narından,
Xəbər verdi yarımndan.
Qanadı göy boyanmış,
Mənim ahu-zarımndan.

338. Bu quş gəlir haradan?
Qanadı zil qaradan.
Səni mənə yetirsin,
Yeri, göyü yaradan.

339. Bir quş gəlib Ağdaşdan,
Xəbər verir qardaşdan.
Qardaş bacıdan doysa,
Bacı doymaz qardaşdan.

340. Baxtım qaradır başdan,
Qəlbim qayımdır daşdan.
Bir alagöz yar üçün,
Keçmək olmaz qardaşdan.

341. Bağa girdim əzəldən,
Dəstə tutdum xəzəldən.
Bilsəydim bivəfasan,
Dost olmazdım əzəldən.

342. Bir dağım var kömürdən,
Keçən günlər ömürdən.
Fələyin bir quşu var,
Caynağı da dəmirdən.

343. Bir Tərtər, bir İncə var,
Cam çapar, birincə var.

Aşıqın gizli dərdi,
Dağların birincə var.

344. Bu dağdan maral gələr,
Ənişin ənər gələr.
Namərdlə dost olanın,
Başına nələr gələr.

345. Bu dağlar qanlı dağlar,
Laləli, qanlı dağlar.
Öləndə qəbrim üstə,
El ağlar, qanlı ağlar.

346. Bu bağda bar olunca,
Heyvalar nar olunca.
Dil açar dəli könlüm,
Sən mənə yar olunca.

347. Bostan əkdim xiyarsız,
Günüm keçdi biyarsız.
Yuxuda səni gördüm,
Ayıldım ixtiyarsız.

348. Bağımda giləs dəydi,
Gül açdı giləs dəydi.
Yar əlindən ox çıxdı,
Sinəm üstə ras dəydi.

349. Bu bağ əmimgilindi,
Gəl tərini sil indi.
Cəfa çəkdi, yar sevdin,
Yarın qədrin bil indi.

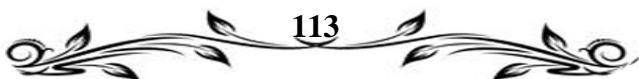
350. Bülbüllər qoşa getdi,
Hay saldı çaşa getdi.
Tor qurdum tər lan tutum,
Zəhmətim boşa getdi.

351. Bu il nə ildi, getdi,
Bir şirin dildi, getdi.
Mən yara neylədim ki,
Vəfasız bildi, getdi.

352. Bu yerlər qala yeri,
Bürc yeri, qala yeri.
Qorxuram, bağa gəlsəm,
İz salam, qala yeri.

353. Bağçamızın gülü şək,
Bülbülü şək, gülü şək.
Ayrı düşdük, ağladıq,
Gəl indi də gülüşək.

354. Bağçanızda gül ollam,
Oxuram bülbül ollam.

Bivəfa yar əlindən,
Oda yanıb kül ollam.

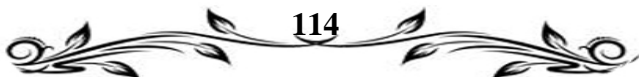
355. Boyda bir qarış mənəm,
Hər işə qarışmanam.
Çəkil, dindirmə məni,
Küsmüşəm, barışmaram.

356. Bağa girmişcən varam,
Gülün dərmışcən varam.
Yarı yuxuda görsəm,
Özün görmüşcən varam.

357. Bir kəsim yox, naçaram,
Hər qapıya açaram.
Atan, anan verməsə,
Allam səni, qaçaram.

358. Bu gecə sizə gəlləm,
Pəncərəniyə gəlləm.
Üzərliyi götür gəl,
Yoxsa, mən gözə gəlləm.

359. Bağçalarda gül mənəm,
Bülbül mənəm, gül mənəm.
Sübhədək yalvarmasan,
Danışmanam, gülmənəm.

360. Bulağın başı mənəm,
Üstünün daşı mənəm.
Bulaq üstə qızların,
Ürək sirdaşı mənəm.

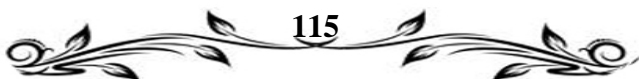
361. Bülbüləm, bağ gəzərəm,
Ölmərəm, sağ gəzərəm.
Leylini itirmişəm,
Məcnunam, dağ gəzərəm.

362. Bülbüləm, bağ gəzərəm,
Ceyranam, dağ gəzərəm.
Yüz yerdən yaram olsa,
Yar görsəm sağ gəzərəm.

363. Bağa su düşdü, neylim,
Ağaclar içdi, neylim.
Müjgan oxunu atdın,
Qəlbimdən keçdi, neylim.

364. Bağça mənim, bar mənim,
Heyva mənim, nar mənim.
Küsmüşdüm, küsdürmüşdü,
Könlüm aldı yar mənim.

365. Bu dağda qalan oldum,
Dillərdə talan oldum.

Hər bir dərđini çəkdim,
Axır mən yalan oldum.

366. Bağ gəzdim bar ucundan,
Heyva yox, nar ucundan.
Batıbdır yasa könlüm,
Sənintək yar ucundan.

367. Bazarda var qul alan,
Kül başına, dul alan.
Hamıdan bəxtəvərdir,
Qız əlindən gül alan.

368. Bağa girsən bar məndən,
Heyva məndən, nar məndən.
Bilmədim, nə dedim ki,
İnciyibdir yar məndən.

369. Bağında gülün olsun,
Üstə bülbülün olsun.
Yar könlünü almağa,
Barı, bir dilin olsun.

370. Bağımda ağ üzüm var,
Getmə, dayan, sözüm var.
Gözlərindən qorxuram,
Qaşlarında gözüm var.

371. Bir quşam qanadım var,
El-obada adım var.
Əlini üzmə məndən,
Qohumdan çox yadım var.

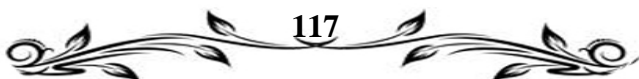
372. Başımda külahım var,
Sənintək pənahım var.
Göz görür, könül sevir,
Mənim nə günahım var?

373. Başım ağrır, vay salar,
Üstə dərman qoysalar...
Mən səndən əl üzməyəm,
Təpə-dırnaq soysalar.

374. Biçinçi bafa bağlar,
Biçdikcə bafa bağlar.
Bir yar bivəfa çıxsa,
Ona kim vəfa bağlar?

375. Bu yoldan gedən ağlar,
O nazik bədən ağlar.
Mən ki, yarı sevirəm,
Bəs yarım nədən ağlar?

376. Bağça barın arzular,
Şirin narın arzular.

Yad eldə gəzən aşiq
Bircə yarın arzular.

377. Bu dağda çiraq yanar,
Baxdıqca iraq yanar.
Sevgili sevgilidən
Ayrılısa, ürək yanar.

378. Bizdə olan gözəllər,
Bağ-bağcanı bəzərlər.
Nişan günü məclisə,
Şirin şərbət düzərlər.

379. Bu gələn üskülüdür,
Əlində yas gülüdür.
Neçə yerdən yaram var,
O da yar nisgilidir.

380. Bu kədər nə kədərdir?
Dərd-qəm çəkmə, hədərdir.
Hər bir kəsin öz yarı,
Özgə gəldi gedərdir.

381. Bağban, mənə bar gətir,
Əsirgəmə, var gətir.
Əkilməmiş ağacdən,
Dərilməmiş nar gətir.

382. Bülbul bu bağda gəzir,
Qonur budaqda gəzir.
Ceyranım öz yanımda,
Maralım dağda gəzir.

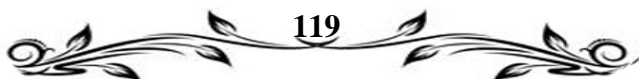
383. Bağça barın istəyir,
Heyva, narın istəyir.
Oğlan üzə durubdur,
Getmir, yarın istəyir.

384. Bu dağ, bu dəşt haradır,
Könlüm para-paradır.
Mən ki, səni sevirəm,
Qanın niyə qaradır?

385. Bu dağ şəfa dağıdır,
Seyri-səfa dağıdır.
Əlini çək başıma,
Əlin cəfa dağıdır.

386. Bu gələn haralıdır?
Dağların maralıdır.
Əyil üzündən öpüm,
Ürəyim yaralıdır.

387. Bağlar başı tel oldu,
Yel əsdi tel-tel oldu.

Bivəfa yar ucundan,
Gözüm yaşı sel oldu.

388. Burdan bir ağa döndü,
Sallandı, bağa döndü.
Yarım qürbətdən gəldi,
Ürəyim dağa döndü.

389. Bağçada gülüm yandı,
Süsən, sünbülüm yandı.
Xumar gözlüm, su gətir,
Ağzımda dilim yandı.

390. Bəylər, xanlar nişanı,
Quba balının şanı.
Gözəl ona deyərlər,
Çəkmir ənlük-kirşanı.

391. Bu dərənin uzununu,
Sürün gəlsin quzunu.
Mən qonşusun istədim,
Verdi mənə qızını.

392. Boynumda var mirvarı,
Göz yaşını sil, barı.
Gəl oturaq diz-dizə,
Bir az danış, gül, barı.

393. Bağında yarpaq sarı,
Gül sarı, yarpaq sarı.
Yar, əlindən yaram var,
Gəl yarama ağ sarı!

394. Bu yurdun tacı bağlar,
Meyvəsi acı bağlar.
Ağrısı qardaş başı,
Yenə də bacı ağlar.

395. Bağban bağdan bar istər,
Bağda hər nə var istər.
Sonsuz baş yerə qoysa,
Yığıllarlar varislər.

396. Bürüyübdür qar daşı,
Get, dağlardan qar daşı.
Bayramı o gün eylər,
Bacı görsə qardaşı.

397. Bülbül uçar bağ üstə,
Şamama durar tağ üstə.
Nə qaydadır fələkdə,
Dağı çəkər dağ üstə?

398. Bağında giləs dəydi,
Yetişdi giləs, dəydi.

Əlin qurusun, ovçu,
Atdığın nə rast dəydi.

399. Bişirim, aşım, səni,
Töküm, qan yaşım, səni.
Götürüm hara gedim,
Bəlalı başım, səni?

400. Bülbül ötənə, dərdim,
Yetdi bu tənə, dərdim.
Qoy çıxım yol üstünə,
Deyim yetənə dərdim.

401. Bir atdım mah tutdum,
Gah ələndim, gah tutdum.
Eldə bir dərdli gördüm,
Öz dərdimi unuttum.

402. Bağında vardır üzüm,
Dərdim nimçəyə düzüm.
Dərd-qəm məni saraldıb,
Yenə gülür bəd üzüm.

403. Bağlar tükəndi bardan,
Yağı kam aldı yardan.
Nola bir xoş gün gələ,
Qurtaraq biz də dardan.

404. Bağçada mərzimiz var,
Gəlmişik, ərzimiz var.
Bizə də macal verin,
Ürəkdə dərdimiz var.

405. Bağçasız, barsız dağlar,
Dumansız, qarsız dağlar.
Mən sizə arxalandım,
Siz olduz karsız, dağlar.

406. Bostan ağlar, lək ağlar,
Qərib dərdin tək ağlar.
Elə dərdə düşmüşəm,
Ayaq altda xak ağlar.

407. Bu düz yol el yoludur,
Gərdənin tel yoludur.
Başım bulud oylağı,
Gözlərim sel yoludur.

408. Bir quş gəlir aladır,
Yeri-yurdu taladır.
Kasıblıq pis olsa da,
Dövlət başa bələdir.

409. Bu dağlar daşım oldu,
Sırrım-sirdaşım oldu.

Mənə təsəlli verən
Yenə göz yaşım oldu.

410. Bülbül, taxtın olaydı,
Güldən taxtın olaydı.
Bir qızıl taxt yerinə
Qızıl baxtın olaydı.

411. Bu el sənin tayandı,
Halım sənə ayandı.
Ah çəkdim, duman qalxdı,
Göydə quşlar dayandı.

412. Bağban bəslər gül alı,
Yarpaq yaşıl, gül alı.
Fələyin qaydasıdır,
Açılmamış gül alı.

413. Bağman düzər hasarı,
Bağa qoymaz yasarı.
Qəmdən bir ev tikmişəm,
Hicrandandır hasarı.

414. Bir vəcsiz daşdı dünya,
Çürük ağacdı dünya.
Kimə deyim dərdimi,
Tamam qan-yaşdı dünya.

415. Bu yol yola tən deyil,
Yar burdan ötən deyil.
Qürbətdə xoş gün görsəm,
Yenə də vətən deyil.

416. Burda yolum oldu tən,
Varmı bu yoldan ötən?
Bu dünyada şirin şey,
Bir anadır, bir vətən.

417. Bu dağlar, qəlbi dağlar,
Boy atıb, qəlbi dağlar.
Günü xoş keçməyəndə,
Ah çəkər, qəlbi dağlar.

418. Başı ağ qarlı dağlar,
Yazlı, baharlı dağlar.
Yarla çıxım sinənə,
Əhdə ilqarlı, dağlar.

419. Bu dağlar yastı dağlar,
Qar üstün basdı, dağlar.
Üç ay toylu, bayramlı,
Doqquz ay yaşlı dağlar.

420. Bu yerlərdə sar olmaz,
Duman getsə, qar olmaz.

Vədə verdin gəlmədin,
Səndən mənə yar olmaz.

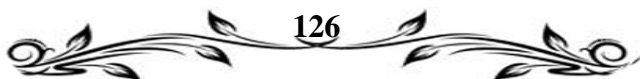
421. Bu elin adı nədi?
Dostu nə, yadı nədi?
Qürbət eldə bilmədim,
Ağzımın dadı nədi?

422. Bu dağ yolu kəsmədi,
Sözün dedin, kəsmə, de.
Yar məndən əlin üzdü,
Ümidini kəsmədi.

423. Bu əllər yad əlidi,
Köməyim dad əlidi.
Gedirsən, tez qayıt gəl,
Ürəyim zədəlidi.

424. Bu çaydan gəmi gəldi,
Şeh düşdü, nəmi gəldi.
Gəl gözlərindən öpüm,
Ayrılıq dəmi gəldi.

425. Bu dağlar kömürdəndi,
Keçən gün ömürdəndi.
Vədə verdin gəlmədin,
Ürəyin dəmirdəndi?

426. Burda bir naşı ağlar,
Sinəmin başı ağlar.
Eldə bir qərib ölüb,
Ocağın daşı ağlar.

427. Burda bir göyçək ağlar,
Gələr ağbirçək ağlar.
Yad ağlar, yalan ağlar,
Öz anam gerçək ağlar.

428. Bu bağlar olmasaydı,
Sarılıb solmasaydı.
Mənə yas nə yaraşır,
Yar qəfil ölməsəydi.

429. Bülbül uçar bu dala,
Qonar o dal, bu dala.
Dost sözün açıq deyər,
Düşmən deyər bu dala.

430. Bir at gəlir enişdən,
Dırnaqları gümüşdən.
Bizə də qismət olsun,
Xurcundakı yemişdən.

431. Bu gedən hay da verməz,
Çağırram, hay da verməz.

Bir dost bivəfa olsa,
Dostuna fayda verməz.

432. Bu dağın qaşu sənsən,
Dibinin daşu sənsən.
Dünyaca dostum olsa,
Hamının başu sənsən.

433. Bülbül dolubdur bağa,
Bir ün salıbdır bağa.
Sayanın qulu ol sən,
Saymayana ol ağa.

434. Boylanır ağca pəri,
Adlanır dağ çəpəri.
İnsan paxıl olmasa,
Neyləyər bağ çəpəri.

435. Bir gül aldım o xandan,
Alıb asdım yaxamdan.
Bir lal axan sudan qaç,
Bir də yerə baxandan.

436. Bülbül güldən həzz alar,
Gül saralar, tez solar.
Tikə ilə dost olan,
İlcə küsülü qalar.

437. Bulud gələr yan verər,
Dağları nişan verər.
Kələklə dövran sürən,
Möhnət ilə can verər.

438. Bulud gəlir, çən gedir,
Bir-biriylə tən gedir.
Gəlib keçən bu günlər,
Bir-bir ömürdən gedir.

439. Bu dağda səda çoxdur,
Dərd-qəm çox, qada çoxdur.
Dost min də olsa, azdır,
Yad bir olsa da çoxdur.

440. Bağçamızda gül bitdi,
Lalə bitdi, gül bitdi.
Vətəndə bir bağ saldıq,
Hər nə əkdik, gül bitdi.

441. Bağımda güllər gözəl,
Oxur bülbüllər gözəl.
İki sevən qovuşsa,
Ömürlər, günlər gözəl.

442. Bu dağlar Aza dağlar,
Qul olan aza dağlar.

Qorxudan yatmıram ki,
Maralım aza, dağlar.

443. Bayatını çağıraq,
Eldən-elə ötürək.
Bayatı çağıranı,
Toy evinə yetirək.

444. Bəllidir kəndimiz Aza,
Boyunuz bənzər Şahbaza.
Qiyamət onda qopar,
Gözündən gözüm aza.

445. Bulaq başı buz bağlar,
Dörd yanı yarpız bağlar.
Sonsuza qonaq gəlsə,
Tutar atını qız bağlar.

446. Bayatının axırı,
Şüşə saxlar çaxırı.
Darıxma, dəli könül,
Yar sənindir axırı.

447. Bu yerlərdən aş, gəl,
Çay kimi daş, gəl.
Sən yağış ol, mən bulud,
Çaylardan daş gəl.

448. Bu gecə ilmə gecə,
Dərdimi bilmə gecə.
Mən burda məyus oldum,
Sən orda gülmə gecə.

D

449. Dağların aşdım gəldim,
Daşların düzdüm gəldim,
Yarı bivəfa görüb,
Əlimi üzdüm gəldim.

450. Durma qapı dalında,
Gözüm qaldı xalında.
Get anandan izin al,
Gəlim, qalım yanında.

451. Dağ başında qar ola,
Bir istəkli yar ola.
Bir-birinə hörməti
Dünya qədər var ola.

452. Dumanla doldu dağlar,
Saraldı, soldu dağlar.
Qardaşın pis gününə,
Yanıb bacılar ağlar.

453. Dədəm öyü, yas öyü,
Dədəm tikdi yas öyü.
Qardaş-qardaş deməkdən
Oldum ocaq kösöyü.

454. Dərd məndə üz görübdü,
Meydanı düz görübdü.

Gedir, gedir qayıdır,
Məni yalqız görübdür.

455. Dərələr buz bağladı,
Ovçular iz bağladı.
Məni bir gəlin vurdu,
Yaramı qız bağladı. (v)

456. Dağlar marala qaldı,
Otu sarala qaldı.
Soyuq sular, göy çəmən,-
O da marala qaldı.

457. Dağı aşıb gələni,
Tanı qoşa gələni.
Xeyri olsun o kəsin,
Halallaşıb ölənini.

458. Dağ başında lalasan,
Solmayasan, qalasan.
Məni naümid qoydun,
Sən naümid qalasan.

459. Dəryada balıq tutdum,
Tutdum günə, qurutdum.
Təzə bir dərdə düşdüm,
Köhnə dərdi unuttum.

460. Dağların qarı mənəm,
Gün yoxdu, ərimənəm.
Qəbrimi dayaz qazın,
Cavanam, çürümənəm.

461. Dağlara dolu düşdü,
Şeh düşdü, dolu düşdü,
Qəbrimi yol üstə qaz,
Bəlkə yar yolu düşdü.

462. Dağlar çiskin olurmu?
Duman, çiskin olurmu?
Füsrət yox, kağız yazam,
Bundan pis gün olurmu?

463. Dağların başı yansın,
Dibinin daşı yansın.
Səni məndən edənin,
Ürəyinin başı yansın.

464. Dəyirman üstə çinar,
Yarpağı dinar-dinar.
Nişanlım əsgər gedir,
Saxlasın pərvərdigar.

465. Dəvə sarvansız olmaz,
Bu yol karvansız olmaz.

Xəstə getsin həkimə,
Həkim dərmanlız olmaz.

466. Döndərdin qəlbimi qana,
Qalmışam yana-yana.
Üzünü görməmişəm,
Üzümə bir baxsana.

467. Dağlara bax, dağlara,
Gülən baxmaz ağlara.
Görən səni taparam,
Ovçu salsam dağlara?

468. Dünya, səndən almadım,
Qonaq olub qalmadım.
Neçə murazlar dedim,
Heç birini almadım.

469. Dağların mehdi barı,
Güllərin şəhdi barı.
Kasıbın varı olmaz,
Varlığının etibarı.

470. Dağlara çən gəlincə,
Durmadı cən gəlincə.
Əzrayıl qanad aldı,
Dözmədi sən gəlincə.

471. Dağlar başı tütündü,
Yar ürəyi bütündü.
Əyil üzündən öpüm,
Bir gün ölüm-itimdi.

472. Dağlar dağladı məni,
Görən ağladı məni.
Zəncir mənə tab etməz,
Zülfün bağladı məni.

473. Dəsmalın ağdı məndə,
Güllüdü, ağdı məndə.
Yar, sənin bir “yox” sözün,
Düyündü, dağdı məndə.

474. Dağ üstə buz ağ olmaz,
Şoranda düz ağ olmaz.
Yar yardan ayrı düşsə,
Ürəkdən uzaq olmaz.

475. Dağlarda naşı durmaz,
Sel gələr, daşı durmaz.
Gözlərim gözlərinə
Baxmasa yaşı durmaz.

476. Dağlar dağımdır mənim,
Qəm avlağımdır mənim.

Dindirmən qan ağlaram,
Yaman çağındır mənim.

477. Dəryada dəryalıqlar,
Suda oynar balıqlar.
Nə belə dostluq olsun,
Nə belə ayrılıqlar.

478. Dağlar başı dolama,
Bəylər gedir salama.
Yar özü bostançıdır,
Məndən istir şamama.

479. Dəf çalan nazik barmaq,
Başında qızıl qarmaq.
Qız, sana layiqdirmi,
Məni bu dərdə salmaq?

480. Dəryanın o üzündə,
At oynadın düzündə.
İki muraz sevmişdim,
Biri qaldı gözümdə.

481. Dəryalar üzə-üzə,
Üzübən çıxdım üzə.
Bir Allah kömək olsun,
Bizim hər ikimizə.

482. Dağlarda üşümərəm,
Buzundan sürüşmərəm.
Qış olsun, yar qoynuna,
Girərəm, üşümərəm.

483. Dağlarda dağım yandı,
Aranda bağım yandı.
Dağlara od düşəndə,
Bir dəstə gülüm yandı.

484. Dağların qarı mənəm,
Gün düşsə ərimənəm.
Qəbrim quzeydə olsa,
Cavanam, çürümənəm.

485. Dağıstanda dağam mən,
Aranda dustağam mən.
Dostuma xəbər apar,
Ölməmişəm, sağam mən.

486. Dağlara dağlar baxar,
Aradan çaylar axar.
Bizim yerdə adətdir,
Sevən-sevənə baxar.

487. Dərya susuzmu qalar?
Dibi qumsuzmu qalar?

Dünyada sağ adamın,
Könlü yarsızımı qalar?

488. Dağda maral tək otlar,
Gah səs eylər, gah otlar.
Səndən mənə yar olmaz,
Mənim ürəyim çatlar.

489. Dəryada çinar bitər,
Üstə bülbüllər ötər.
Dərya qədər dərdim var,
Ona dərmanımı yetər?

490. Dağların başı yanır,
Dibinin daşı yanır.
Yar yadıma düşəndə,
Qəlbimin başı yanır.

491. Dünyada sən qonaq ol,
İşində gəl sayaq ol.
Qaranlığa çıraq ol,
Yoxsullara dayaq ol.

492. Deyəmmədim sözümlü,
Yolda qoydun gözümü.
Gedirsən, tez qayıt gəl,
Öldürərəm özümü.

493. Dağlara qar düşübdür,
Gör nə hamar düşübdür.
Qəbrimi ellər qazıb,
Necə də dar düşübdür.

494. Dəryada ələmim var,
Qızıldan qələmim var.
Yaxın gələ bilmirəm,
Uzaqdan salamım var.

495. Dolayıda bulağam,
Bağrı zolaq-zolağam.
Dedin gəlib aparram,
Yolunda göz-qulağam.

496. Dumandı başın, dağlar,
Bilinmir yaşın, dağlar.
Qənimin haqdan olsun,
Sökülsün daşın, dağlar.

497. Dəryada sicim gördüm,
Baxdıqca ucun gördüm.
Mən səndən ayrılmazdım,
Fələyin gücün gördüm.

498. Dağlarda dağınam mən,
Məclisdə sağınam mən.

Səndə bu nə baxışdır?
Elə bil yağınam mən.

499. Donam ki, geyiləm mən?
Yar, gördün, əyiləm mən?
Mənə bivəfa demə,
İlqarsız deyiləm mən.

500. Danışmağa heyim var,
Əlifim var, beyim var.
Yara qurban can olsun,
Candan əziz nəyim var?

501. Dağ başına çıxarlar,
Aya dəm-dəm baxarlar.
Eşqdən ev tikənin,
Evin birdən yıxarlar.

502. Dağdan enəndə atlar,
Enər, dərədə otlar.
Bir gün yarı görməsəm,
Dözməz, ürəyim çatlar.

503. Dəyirman üstü çinar,
Yarpağı dinar-dinar.
Yarım hələ uşaqdır,
Söz demə, qəlbi sınar.

504. Dəryada çıraq yanar,
Baxdıqca iraq yanar.
Yar yarına qovuşsa,
Dost gülər, qıraq yanar.

505. Dağ başından səs gəlir,
Bu elə bir kəs gəlir.
Yar göndərən namədən,
Bir isti nəfəs gəlir.

506. Dağ başı qar gərəkdir,
Çən, duman, tar gərəkdir.
Dərdimə dərman üçün,
Təbibim yar gərəkdir.

507. Dağ başında əsən, dur,
Yollarımı kəsən, dur.
Aləm Kəbəyə dönsə,
Mənim Qibləmə sən dur.

508. Dağ başında ov budur,
Çaxmaq budur, qov budur.
Sevgi od deyil yana,
Oddan da alovludur.

509. Dəryada çıraq yanır,
Baxdıqca iraq yanır.

Sevgi şirin şərbətdir,
İçdikcə ürək yanır.

510. Dağlar başı qan oldu,
Çən gəldi, duman oldu.
Yar məndən üz döndərdi,
Dərdim bir ümman oldu.

511. Dağlar başı qar oldu,
Gül bağçalar xar oldu.
Sevgilim seyrə çıxdı,
El-oba gülzar oldu.

512. Dağa getdim, qar oldu,
Dağ başıma dar oldu.
Bülbül bağçadan uçdu,
Könül ömrü xar oldu.

513. Dağa qar düşən günü,
Ürəyim bişən günü.
Yar mənə dağ üstündən,
Dağ çəkdi nişan günü.

514. Damda dirək, qaynana,
Şana, kürək, qaynana!
Oğlu evə gələndə,
Hamıdan zirək qaynana.

515. Dağların lalasına,
Gün düşüb talasına.
Bacılar qurban olsun,
Qardaşın balasına.

516. Dərd əlindən yandı dağ,
Getməz sinəmdən bu dağ.
Ana gəzən ağacda,
Qız gəzər budaq-budaq.

517. Dağ başı qala yeri,
Gəz, dolan qala yeri.
Yüz candan yanan olsa,
Heç verməz ana yeri.

518. Dağ döşündə damım var,
Bağımda badamım var.
Gəl qapıdan gir, qardaş,
Desinlər adamım var.

519. Dərd əlindən dağ yanar,
Bağça yanar, bağ yanar.
Qardaş girsə qapımdan,
Evimdə çıraq yanar.

520. Dərya, dibin dərinidir,
Suyun qandır, irindir.

Ata-ana əzizdir,
Bala candan şirindir.

521. Dağları en piyada,
Yolu kəs tən piyada.
Gedirəm haqqa çatam,
O atlı, mən piyada.

522. Dedim: dilbər, ağlama,
Qara örpək bağlama.
Öz dərdim mənə bəsdir,
Mən yazığı dağlama.

523. Dağ başına sis gəldi,
Ocaq yandı, his gəldi.
Mənim bu qara baxtım,
Əzəl başdan pis gəldi.

524. Dərya, səndən kim keçdi?
Kim qərq oldu, kim keçdi?
Fələyə bel bağladım,
Ürəyimdən sim keçdi.

525. Dağların var mələri,
Dibində iydələri.
Kasıba qız vermirlər,
Tökülsün didələri.

526. Dağ başında ağ qaram,
Bağçalarda mən baram.
Günüm ah-vayla keçsə,
Təkcə sənə qarğaram.

527. Dağlarda boran mənəm,
Karvanı yoran mənəm.
Heç bəndə dura bilməz,
Bu dərdlə duran mənəm.

528. Dağ üstə hara baxdım,
Yar gəldi, yara baxdım.
Sənin üzün gülmədi,
Mənim də qara baxtım.

529. Dolanır keçir zaman,
Fələk vermir bir aman.
Nə dostda etibar var,
Nə yarda əhdi-peyman.

530. Dərya səndən, sal məndən,
Yaşıl səndən, al məndən.
Fələk, zülmün bəs eylə,
Gəl, bu canı al məndən!

531. Dağların sirri də var,
Ölən var, diri də var.

Demə dərdli bir mənəm,
Sənintək biri də var.

532. Dağlara bir ün düşər,
Bulud gedər, gün düşər.
Düşməne düşən fürsət,
Mənə də bir gün düşər.

533. Düyməsi var dondadı,
Düzübdü boynundadı.
Yetimin üzü gülməz,
Əlləri qoynundadı.

534. Dağ başın çən alırmı?
Alsa, kölgə salırmı?
Yüz məzlumun qisası,
Bir zalımda qalırmı?

535. Dağların şaxta, qarı,
Dörd yanı oldu barı.
Kasıba qız verməzlər,
Kəsilsin qaydaları.

536. Dəyirmanın pərindən,
Suya çıxar dərindən.
Elin sözü bir olsa,
Dağ oynadar yerindən.

537. Dağdan yel əsir yenə,
Səbrimi kəsir yenə.
Getdin, məni eylədin,
Yolunda əsir yenə.

538. Dağlar çəkər ah sənsiz,
İl olmaz mübah sənsiz.
Gecələr ilə dönüb,
Açılmır sabah sənsiz.

539. Durna sanınnan keçər,
Ötər, yanınnan keçər.
İgid vətən yolunda,
Ölər, canından keçər.

540. Durmuşam özüm yolda,
Dolaşar sözüm yolda.
Yarın fərağındayam,
Qalıbdır gözüm yolda.

541. Dərd ürəyim oyunca,
Qurban gedim boyunca.
Eşitsən ki, ölmüşəm,
Ağla məni doyunca.

542. Dağ döşündə bənövşə,
Qoymaram bağıri bişə.

Yar yolunda ağlamaq,
Mənə olubdur peşə.

543. Dağların harayından,
El köçdü harayından.
Mərdin daxması yaxşı,
Namərdin sarayından.

544. Dərd aşar başdan keçər,
Kırpıkdən, qaşdan keçər.
Doğru söz, doğru kəlam,
Dəmirdən, daşdan keçər.

545. Dağın maralı getdi,
Deyən, yaralı getdi.
Küsüb sevgilim məndən,
Xeyli aralı getdi.

546. Dilimə kəlmə gəldi,
Oxudum, kəlmə gəldi.
İnsafsız qocalığa,
Ha dedim, gəlmə, gəldi.

547. Dərya səndən kim keçdi,
Kim qarğadı, kim keçdi.
Əzrayıl gələn zaman,
Ürəyindən kim keçdi?

548. Doldum yaşa vətəndə,
Boya-başa vətəndə.
Yüz il qərrib olunca,
Beş gün yaşa vətəndə.

549. Dağ başın ayaz aldı,
Qar gəldi, ayaz aldı.
Saydım, günüm il oldu,
Saymadım, ay azaldı.

550. Dağda maral xoş mələr,
Xoş inildər, xoş mələr.
Mənim ahu-zarımdan,
Dağ yığılar, daş mələr.

551. Dərya ollam, bulannam,
Sucaq ollam, sulannam.
Sağ gözüm sənə qurban,
Sol gözümlə dolannam.

E

552. Eləmi, mən pərişan,
Halım yoxdu soruşan.
Varmı mənim kimisi,
Dərdi-dərdə qarışan.

553. Eləmi, qarasına,
Qaşların qarasına.
Dur, anan qurban olsun,
Ürəyin yarasına.

554. Eləmi, aralıldı,
Qaş gözdən aralıldı.
Mənim qəlbimə dəymə,
Ürəyim yaralıldı.

555. Eləmi, aralandım,
Ox dəydi yaralandım.
Mən səndən ayrılmazdım,
Zülümünən aralandım.

556. Eləmi, sal yana,
Dara zülfün, sal yana,
Necəsən, bir ah çəkəm,
Kür odlana, sal yana.

557. Eləmi, yaxşı yar,
Yaxşı doğra, yaxşı yar.
Pisi tapmaq asandır,
Ələ düşməz yaxşı yar.

558. Eləmi, təzələndi,
El köçdü təzələndi.
Zalım elə vurdu ki,
Eşq yaram təzələndi.

559. Eləmi, haçan gəl,
Qara bağrım kəsən, gəl.
Könlümün istəklisi,
Ya mən gəlim, ya sən gəl.

560. Eləmi, Gülazardan,
Yol gedər Gülazardan,
Xarın ölsün, ay bülbül,
Qurtarsın gül azardan.

561. Eləmi, söz öldürər,
Kababı köz öldürər.
İgidi balta kəsməz,
Tənəli söz öldürər.

562. Eləmi, bağdan ara,
Bülbülü bağdan ara.

Bağbanın könlü olsa,
Nə gəlib bağda nara.

563. Eləmi, elə qalar,
El malı elə qalar.
Ye malını, sür dövranı,
Yeməzsən elə qalar.

564. Evləri gündü mənə,
Amma qoydum nişanə.
Qara yaylıq yaraşır,
Yardan ayrı düşənə.

565. Eləmi, ey nur dağlar,
Sənə yağsın nur dağlar.
Gəlmişdim xəstə görəəm,
Xəstə köçüb yurd ağlar.

566. Eləmi, ay incələr,
Ay doğar, ay incələr.
Qardaşı ölən bacı,
Nə yatar, nə dincələr.

567. Eləmi, harayından,
Xan gəlir sarayından.
Gündə bir kərpic düşür,
Ömrümün sarayından.

568. Eləmi, gözəl ellər,
Gözəldir, gözəl ellər.
Alçalsın hündür dağlar,
Görünsün gözəl ellər.

569. Eləmi, bəfam qaldı,
Kəsmədim bəfam qaldı.
Murazımı almadım,
Quruca cəfam qaldı.

570. Eləmi, gülü yansın,
Köynəyin külü yansın.
Məni yolda qoyanın,
Ağzında dili yansın.

571. Eləmi, sarı qaldı,
Gün getdi, sarı qaldı.
Elə ata deməkdən,
Gül rəngim sarı qaldı.

572. Eləmi, ağ saxlaram,
Yuyaram, ağ saxlaram.
Gəlib əlimə düşsən,
Yüz il qonaq saxlaram.

573. Eləmi, badam olmaz,
Ərikdən badam olmaz.

Şəkilə yalvarmaqla,
Şəkildən adam olmaz.

574. Eləmi, inci könlüm,
Sədəfdən inci könlüm.
Sənə İlahidən yox,
Nə küs, nə inci, könlüm.

575. Eləmi, sarı qaldı,
Günün ovsarı qaldı.
Yetimə nə dedilər,
Rəngində sarı qaldı.

576. Eləmi, sarı gül,
Sarı bülbül, sarı gül.
Aləmə gülən Tanrı,
Bir də bizə sarı gül.

577. El köç eylər bu dağa,
Quşlar qonmaz budağa.
Elə ki, mən dözürəm,
Heç kəs dözməz bu dağa.

578. Eləmi, bağı qara,
Bir quş var bağıqara.
Lalə kimi gül olmaz,
Onun da bağı qara.

579.Eləmi, hörən olmaz,
Yar telin hörən olmaz.
Şahın zülmü yüz olar,
Rəhmini görən olmaz.

580.Eləmi, düşəndə gül,
Budaqdan düşəndə gül.
Sarı bülbül qan ağlar,
Yadına düşəndə gül.

581.Eləmi, pərdə salan,
Üzünə pərdə salan.
Görüm bir də gülməsin,
Məni bu dərdə salan.

582.Elə baxma, belə bax,
Dağdan gələn yelə bax.
Tər tökdük, oba saldıq,
Evlər yıxan selə bax.

583.Eləmi, dağlı qaldı,
Ürəyim dağlı qaldı.
Talandı ev-eşiyim,
Qapılar bağlı qaldı.

584.Eləmidir, mərdə qul,
Eylə məni mərdə qul.

Fürsəti badə verməz,
Qaçaq igid, mərd oğul.

585.Elədimi, gün olar,
Dağ başında gün olar.
Yaxın dostla yad olmaq,
Olsa da bir gün olar.

586.Eləmi, nərdivana,
Ayaq qoy nərdivana.
Zər qədrin zərgər bilər,
Nə bilər hər divana.

587.El arxandır, güvən gəz,
Dağda bitər güvəngəz.
Nə dövlətə bel bağla,
Nə fələyə güvən gəz.

588.Eləmi, şənəsidir,
Bu zülfün şənəsidir.
Hər işdə kamil olmaq,
Ağıl nişənəsidir.

589.Eləmi, bir çən gələ,
Duman gələ, çən gələ.
Ustada kəc baxanı,
Keçirəsən çəngələ.

590.Eləmi, duman olar,
Duman göz yoran olar.
Getmə namərd yanına,
Yayda da boran olar.

591.Eləmi, təkə düşdü,
Qayadan digə düşdü.
Səndən mənə yar olmaz,
Adıma ləkə düşdü.

592.Eləmi, fanar keçər,
Od tutar, yanar keçər.
Bala dərdi çəkənlər,
Günlərin sanar keçər.

593.Eləmi, gəldi keçdi,
Ömrümü böldü keçdi.
Kırpıqların ox olub,
Bağrımı dəldi keçdi.

594.Eləmi, gör şüşə nəm,
Gül-yarpağa düşə nəm.
Nə sən gözdən salansan,
Nə mən gözdən düşənəm.

595.Eləmi, ləkə bağlar,
Ürəyim ləkə bağlar.

Ayrılıq salan yaylıq,
Cibimdə ləkə bağlar.

596.Eləmi, su ləyəni,
Su töküm, yu ləyəni.
Elə xoşuma gəlir,
İgidin güləyəni.

597.Eləmi, mərd atası,
Doldur ver mərdə tası.
Oğul bəd övlad olsa,
Neyləsin mərd atası.

598.Eləmi, bostan oldum,
Dillərdə dastan oldum.
Əğyar girdi araya,
Qədimi dostdan oldum.

599.Eləmi, o Leylisən,
Kimə saldın meyli sən.
Sən bəyəndin, mən sevdim,
Yenə də gileylisən?!

600.Eləmi, yasin deyim,
Oxuyum, ya sin deyim.
Bir canım var, min dərdim,
Bilmirəm hansın deyim?!

601.Eləmi, dağda qara,
Gün düşüb dağda qara.
Vəfalı yardan ötrü,
Gəz Rumu, dağ-dağ ara.

602.Eləmi, bat, qara bat,
Batdağa bat, qara bat.
İgidin evin yıxar,
Bivəfa yar, xarab at.

603.Eləmi, yüz il məni,
Yaxaya düz ilməni.
Vəfalı dost yad olmaz,
Görməsə yüz il məni.

604.Eləmi, bir əzbəri,
Gəncədən bir az bəri.
Gecələr yuxumdasan,
Gündüzlər dil əzbəri.

605.Eləmi, mərdə məni,
Salma gəl, dərdə məni.
Namərdə baş əymərəm,
Qul eylə mərdə məni.

606.Eləmi, sözlü dünya,
Yüzdən çox üzlü dünya.

İnsan yeyib nazlanan,
Doymayan gözlü dünya.

607.Eləmi, yarım gilə,
Bir gilə, yarım gilə.
Dil ayağa yalvarır,
Tez gedək yarım gilə.

608.Eləmi, bu Zazalı,
Bu Gəncə, bu Zazalı.
Necəsən, bir ah çəkim,
Dağlardan buz azalı.

609.Eləmi, gəmi gəldi,
Su daşdı, gəmi gəldi.
Yenicə sevinirdik,
Ayrılıq dəmi gəldi.

610.Eləmi, sən ayımsan,
Ulduzumsan, ayımsan.
Necə səndən əl çəkim,
Allah verən payımsan.

611.Eləmi, yaz, yaz ağlar,
Ördək ağlar, qaz ağlar.
Ata gəzən yerləri,
Bala görüb tez ağlar.

612.Eləmi, gözəl endi,
Gözlədim, gözəl endi.
Yarı bivəfa gördüm,
Başıma göz ələndi.

613.Eləmi, il, il mənə,
Dolaşmışam ilmənə.
Səndən ayrı düşəli,
Hər gün gəlir il mənə.

614.Eləmi, altun Vətən,
Karvandı yoldan ötən.
Zülm-nalə içində,
Kimdi murada yetən?!

615.Eləmi, ayağını,
Zülf öpər ayağını.
Yar yanından kəsəydim,
Əğyarın ayağını.

616.Eləmi, dağ başında,
Sinəmin dağ başında.
Könül, qartal istəsən,
Taparsan dağ başında.

617.Eləmi, bəndə qaldı,
Yaylığın məndə qaldı.

Yüz il zindan çəksəm də,
Ürəyim səndə qaldı.

618.Eləmi, yaşına bax,
Qəbrinin daşına bax.
Nə gec gəlib, tez getdin,
Fələyin işinə bax.

619.Eləmi, gəzən mənəm,
Qönçəni üzən mənəm.
Ərənlər dözə bilməz,
Bu dərdə dözən mənəm.

620.Eləmi, olmaz-olmaz,
Qisas da yerdə qalmaz.
Qürrələnmə, bəy oğlu,
Bu hayıf səndə qalmaz.

621.Eləmi, hamar-hamar,
Göydən yerə nur damar.
Səni məndən edəni,
Doğransın damar-damar.

622.Elədimi, vətənsiz,
Bir quş uçdu vətənsiz.
Vaxtsiz şəhid olmuşam,
Qəbrim oldu vətənsiz.

623.Eləmi, toxunan yox,
Əyirən-toxuyan yox.
Bülbül etməsin fəğan,
Gülünə toxunan yox.

624.Mizrab, kamana gəldi,
Oxun kamana gəldi.
Qızlar ərə yar deyir,
Nə pis zamana gəldi.

625.Eləmi, aya bənzər,
Qaş-gözü yaya bənzər.
Sazını qəmə köklə,
Mağarın vaya bənzər.

626.Eləmi, öy tikənə,
Sarmaşıb şöy tikənə.
Fələk, sən necə qıydın,
Təzəcə öy tikənə.

627.Eləmi, bu dağlarda,
Yol gedər bu dağlarda,
Fələk mənə dağ çəkib.
Yandırdı bu dağlarda.

628.Eləmi, Göyçəyə mən,
Gözələ, göyçəyə mən.

Qürbətdə həsrət qaldım,
Vətənim Göyçəyə mən.

629.Eləmi, səsinə qurban,
Sədana, səsinə qurban,
Qələbə çalan əsgər,
Leyli səsinə qurban.

630.El arasında quyu var,
Quyunun ağ suyu var.
Olmuşam yar dəlisi,
Görən deyir, xuyu var.

631.Eləmi, tağatdandı,
Bostanda tağ atdandı.
Yaxın dost yanıma gəlib,
Dizlərim tağatdandı. (v)

632.Eləmi, inci mənəm,
Sədəf mən, inci mənəm.
Qardaş əlimi əlinə alsa,
Can verəndə incimərəm.

Ə

633.Əzizinəm, ağla qandı,
Qaş-gözün ağla qandı.
Gedək dərd bilən yanına,
Görək kim ağlaqandı.

634.Əzizim, yurd yerinə,
Kim baxar yurd yerinə.
Düşmənlər ayaq qoyub,
Babanın yurd yerinə.

635.Əzizinəm, dağda nə var,
Baxın, görün dağda nə var.
Hamı birdən köç eyelədi,
İndi görən dağda nə var?

636.Əzizim, olmayaydı,
Saralıb solmayaydı.
Bir ayrılıq, bir ölüm,
Heç biri olmayaydı.

637.Əzizinəm, ağ olaydı,
Yediyin yağ olaydı.
Bircə gün də yaşasan,
Kaş canın sağ olaydı.

638.Əzizim, Ərzuruma,
Yol gedər Ərzuruma.
Özün öldün qurtardın,
Məni qoydun hər zuluma.

639.Əziziyəm, bəylərdi,
Toyun şahı bəylərdi.
Qədirbilən Salyanın,
Sənət tacı Bəylərdi.

640.Əziziyəm, qurbandı,
Bayramımız Qurbandı.
Mahirlərin babası,
Ustad aşiq Qurbandı.

641.Əzizim, ay Salyana,
Ana Kür pay Salyana.
Gəzsən Azərbaycanı,
Tapılmaz tay Salyana.

642.Əzizim, qandı bağrım,
Hey səni andı bağrım.
Gözümün alovundan,
Od saçdı, yandı bağrım.

643.Əzizim, qəlbim əsdi,
Hicranın nədir qəsdı?!

Elə yağdı göz yaşı,
Yağmadı, yağış kəsdi.

644.Əziziyəm, Salyanı,
Dara zülfün, sal yanı.
Necəsən, bir ah çəkim,
Kür bürüsün Salyanı.

645.Əziziyəm, gün gələ,
Ay çəkilə, gün gələ.
Ömrümü bada verdim,
Gözlədim xoş gün gələ.

646.Əzizim, tikə-tikə,
Doğrandın tikə-tikə.
Anan saçını yolur,
Kəfənin tikə-tikə.

647.Əzizim, yan durubdur,
Sal gəlib yan durubdur.
Burda bir cavan ölüb,
Aləmi yandırıbdır.

648.Əziziyəm, yüz qandı,
Əlli qandı, yüz qandı.
Qız, nişanlın ölübdü,
Zülf pərişan, üz qandı.

649.Əzizim, dondu qəlbim,
Ayazdı, dondu qəlbim.
Sənin soyuqluğundan,
Nə yaman dondu qəlbim.

650.Əzizinəm, bağçamı,
Xəzan vurdu bağçamı.
Getdin viranə qoydun,
Gül-çiçəkli bağçamı.

651.Əzizim, sevdasıza,
Qəlb verdin sevdasıza.
Gecə-gündüz ah çəkdim,
Gözə qan sıza-sıza.

652.Əzizim, arandadır,
El köçüb arandadır.
Namərd atan güllənin,
Yarası harandadır?

653.Əzizim, daşlı dağlar,
Kədərli, daşlı dağlar.
Verdiyən dərd ağırdır,
Al özün daşı, dağlar.

654.Əzizim, qəm oyanı,
El yatar, qəm oyanı.

Dəryalar oya bilməz,
Yoxsulda qəm oyanı.

655.Əzizim, sərin ayaz,
Göy bulud, sərin ayaz.
Dosta gələn qadanı,
Düşmənin sərinə yaz.

656.Əzizim, əkin olmaz,
Əkməsən, əkin olmaz.
Bala ana qoynunda,
Yatmasa, sakin olmaz.

657.Əzizim, ağı çoxdur,
Səbri-qaralı çoxdur.
Bostanın dolu döymüş,
Tağı yaralı çoxdur.

658.Əzizim, dəymə fələk,
Ömrümü əymə, fələk.
Yarımı gözləyirəm,
Xətrimə dəymə, fələk.

659.Əzizim, mən də gəldim,
Sən dedin, mən də gəldim.
Hüsnün tamaşasına,
El gəldi, mən də gəldim.

660.Əzizinəm, qalx indi,
Qəmli könlüm, qalx indi.
Mən ki, gedəri oldum,
Qoy dincəlsin xalx indi.

661.Əzizim, nəynən alım,
Əlifi-beynən alım.
Küsdürdüm, yola saldım,
Könlünü nəynən alım?

662.Əzizim, bu da məni,
Ağacam, buda məni.
Əhdinə dönük çıxsan,
Gəl salma yada məni.

663.Əlimdə çini kasa,
Bağa girdim gilasa.
Oxu, bülbülüm oxu,
Bəlkə, yar qulaq asa.

664.Əzizim, uzun dərə,
Getdikcə uzun dərə.
Burda bir bağ salmışam,
Yar gələ, üzüm dərə.

665.Əzizim, dəvə damı,
Nər damı, dəvə damı.

Nə çöldə çoban oldum,
Nə evdə ev adamı.

666.Əzizim, narıncı gül,
Bağçada narıncı gül.
Ayrılanda qan ağla,
Güləndə narıncı gül.

667.Əzizim, ötmək olmaz,
Köhləni ötmək olmaz.
Elin qoyduğu daşı,
Yerdən tərptmək olmaz.

668.Əzizim, tikənə bax,
Gül üstə tikənə bax.
Qəlbim evin dağıdıb,
Sonradan tikənə bax.

669.Əzizim, gözlərinə,
Qurbanam gözlərinə.
Yalvarım ilanlarına,
Dəyməsin gözlərinə.

670.Əzizim, ocağında,
Şam yanar bucağında.
Allah murazın versin,
Ağ oğlan qucağında.

671.Əziziyəm, nişana,
Arı qonmaz bu şana.
İgidin oğlu qalsın,
Daşdan qalmaz nişana.

672.Əzizim, təzə dağlar,
Çeşməli məzə dağlar.
Köhnəlmiş dağ üstündən,
Çəkildi təzə dağlar.

673.Əzizinəm, gəlinlər,
Yola getmir gəlinlər.
Qaynanalar deyindir,
Almır vecə gəlinlər.

674.Əzizinəm, gəlinlər,
Dilli olur gəlinlər.
Gənclikdə qaynanadan,
Dərsi alır gəlinlər.

675.Əzizinəm, qartallar,
Dağda uçar qartallar.
İgidlərin təmsili,
Vüqarıdır qartallar.

676.Əzizim, yedi məni,
Qurd oldu, yedi məni.

Bir namərdə sirr verdim,
Aləmə dedi məni.

677.Əzizim, al üzünə,
İpək al sal üzünə.
Gəlləm səni görməyə,
Baxıram lal üzünə.

678.Əzizim, kimsə yada,
Tor qurub kimsə yada.
Nə kimin kimsəsiyəm,
Nə salır kimsə yada.

679.Əzizim, qoruyandı,
Qəlyanın qoruyandı.
Öldürmə qoca bağbanı,
Sənə gül qoruyandı.

680.Əzizinəm, dağda qan,
Dağda bitər dağdağan.
Ovçu maralı vurub,
Göy-göl olub dağda qan.

681.Əziziyəm, Kür gəzək,
Gəmi minək, Kür gəzək.
Əlini ver əlimə,
Biz ikimiz bir gəzək.

682.Əzizim, sarı yoldan,
Su gəlir sarı yoldan.
Bu fələyin işidir,
Ayırır yarı yardan.

683.Əzizim, yaza nə qaldı,
Qış getdi, yaza nə qaldı.
Qələmdə nə təqsir var,
İnsaf yazana qaldı.

684.Əzizim, daşa çalar,
Su gələr, daşa çalar.
Yemə namərd çörəyin,
Qaytarar başa çalar.

685.Əzizim, yara məndə,
Ox məndə, yara məndə.
Sinəm əttar dükanı,
Hər nə desən var məndə.

686.Əzizim, ayrı düşdüm,
Sağ idim, sayru düşdüm.
Gül əkən yavuq düşər,
Mən əkdim, ayrı düşdüm.

687.Əzizim, hara gəldi,
Günümüz qara gəldi.

Zalım koxa əlindən,
Canımız zara gəldi.

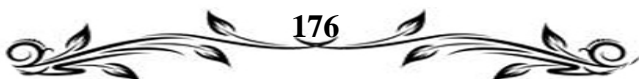
688.Əzizim, gül məkanda,
Gül əkdim, gül məkanda.
Düşməni gördüm güldüm,
Mən handa, gülmək handa.(v)

689.Əzizim, üzə düşdü,
Sürmələr gözə düşdü.
Hər kəs öz kefində,
Ayrılıq bizə düşdü.

690.Əzizim, dolu gözlər,
Dağ başı dolu gözlər.
Məni candan eylədi,
Səndəki dolu gözlər.(v)

691.Əzizim, yolu gözlər,
Dağ başı dolu gözlər.
Yandırdı bağrım başın,
Səndəki dolu gözlər.(v)

692.Əzizim, əlaman çəkər,
Xalların əlaman çəkər.
Yarın soyuq üzündən,
Dağlar da əlaman çəkər.

693.Əzizim, bilən olmaz,
Göz yaşım silən olmaz.
Vəfasızdır fani dünya,
Heç başdan gülən olmaz.

694.Əzizinəm, yüz payız,
Sonam göldə üzhaüz.
Düşmənindən dost olmaz,
İllər keçə yüz payız.

695.Əzizinəm, salmasa,
Bu yol gedər Salmasa.
İnsan insana neylər,
Fələk gözdən salmasa.(v)

696.Əziziyəm, Salmasa,
Xoydan köç get Salmasa.
Bəndə bəndəyə neylər,
Fələk gözdən salmasa.(v)

697.Əzizinəm, yara yüz,
Kəsik birdir, yara yüz.
Ola bir vəfalı yar,
Zülf dağıda, yara yüz.

698.Əzizim, nətarazı,
Nə daş var, nə tərəzi.

Kişini tez qocaldar,
Arvadın natarazı.

699.Əzizim, yaman gündə,
Sözün de aman gündə.
Dost kimdi, düşmən kimdi,
Tanırsan yaman gündə.

700.Əzizim, bala dərdi,
Bar əkdim, bəla dərdim.
Hamı dərddən yamanmış,
Ay ellər, bala dərdi.

701.Əzizim, ölkə səndən,
Qorxuram yol kəsəndən.
Dağlar quzeyli, könlüm,
Əskilmir kölgə səndən.

702.Əzizim, zər nişanı,
Neynirəm zər nişanı.
Dağılsın belə məkanı,
Görünmür yar nişanı.

703.Əzizim, kasad olmaz,
Mərd əli kasad olmaz.
Yüz namərdin çörəyin,
Doğrasan kasa dolmaz.

704.Əzizim, sinəsinə,
Baş qoyun sinəsinə.
Köksünü nişan aldığ,
Düşmənin, sinə-sinə.

705.Əziziyəm, bala gəl,
Dumanlıdır qala, gəl.
Yarı görmək istəsən,
Min atın, dördnala gəl.

706.Əziziyəm, şama gəl,
Pərvanətək şama gəl.
Günorta vədəliyəm,
Get dolan, axşama gəl.

707.Əziziyəm, dəmə gəl,
Söhbətə gəl, dəmə gəl.
Dərd bilən özü gələr,
Dərd bilməzə demə, gəl.

708.Əzizim, az bəri gəl,
Yolundan az, bəri gəl.
Könlümün istəklisi,
Dilimin əzbəri, gəl.

709.Əzizim, güldən gözəl,
Oxur bülböldən gözəl.

Yar mənə bir gül verib,
Özü o güldən gözəl.

710.Əzizinəm, yaxşı gül,
Yaxşı danış, yaxşı gül.
Bülbül ürəklə oxur,
Bağda görsə yaxşı gül.

711.Əzizinəm, hər aylar,
Keçər günlər, hər aylar,
Qul qardaşım Bağdaddan,
Vətən deyib haraylar.

712.Əzizinəm, odumu,
Dağdan gələn odumu?
Suyla od söndürülər,
Su yandırdı odumu.

713.Əzizim, qarqaşdı,
Dağlardan qar daşdı,
Anamın oğlu idi,
Atamla qardaş idi.

714.Əziziyəm, gülən az,
Bülbül eylər gülə naz,
Dövr elə olubdur,
Ağlayan çox, gülən az.

715.Əzizim, ulu dağlar,
Çəsməli, sulu dağlar,
Dibində igid ölüb,
Başında bulud ağlar.

716.Əzizinəm, buda məni,
Ağac götür buda məni,
Gör nə günə qalmışam,
Bəyənmir bu da məni.(v)

717.Əzizim, buda məni,
Xəncər al, buda məni.
Gör nə günə qalmışam,
Bəyənmir bu da məni.(v)

718.Əzizim, sini-sini,
Doldur ver sini-sini,
Mənə öz anam gərək,
Neylərəm özgəsini.

719.Əlində saza yannam,
Qəmzəyə, naza yannam.
Baş qoyub dizin üstə,
Qış yatsam, yaz oyannam.

720.Əzizim, tək qalaram,
El köçər, tək qalaram.

Əlimdə qəm tütəyi,
Gəzərəm yar, çalaram.

721.Əzizinəm, bəstəyəm,
Əlində güldəstəyəm.
Xəbər alsan halımı,
Mən səninçün xəstəyəm.

722.Əzizim, yandı Kərəm,
Od tutdu, yandı Kərəm.
Hazıram, şirin canı,
Yolunda qurban verəm.

723.Ərzim var yara, gedim,
Ürəyim para, gedim.
Sən məndən üz döndərdin,
İndi mən hara gedim?

724.Əzizim, mən də yetim,
Sən yetim, mən də yetim.
Hamı arzuya yetdi,
Gün olsun mən də yetim.

725.Əzizim, üzdən oldum,
Söhbətdən-sözdən oldum.
Bir bivəfa yolunda,
Ağladım gözdən oldum.

726.Əzizim, bir de görüm,
Sözünü bir de görüm.
Görmüşəm, doymamışam,
Aç üzün bir də görüm.

727.Əzizim, sənə dağlar,
Sənəd var sənə dağlar.
Ərzəm yazılı qaldı,
Sinəmdə sənə, dağlar.

728.Əzizinəm, yara de,
Ürək sözüm yara de,
Həkim gəlsə sağalmaz,
Loğmanımdı, yara de.

729.Əziziyəm, dərdə mən,
Dözəmmərəm dərdə mən.
Sən yat, dincin algilən,
Keşikçinəm dərdə mən.

730.Əziziyəm, gündə sən,
Eyvanda mən, gündə sən.
Can almaq bir gün olar,
Canım aldın gündə sən.

731.Əzizim, bez tikibsən,
Ağ donun bez tikibsən.

Mənim gözüm səndədir,
Sən kimə göz tikibsən?

732.Əzizim, sara xalın,
Can alır hara xalın.
Ürəyimə xal saldı,
Ağ üzdə qara xalın.

733.Əzizim, Bağdada var,
Min atın, Bağdada var.
Bağçada gördüyün gül,
Bizim bağda da var.

734.Əzizim, gülü bağlar,
Açıbdır gülü bağlar.
Özün bir sona dilbər,
Dilin bülbülü bağlar.

735.Əzizim, bica dağlar,
Gündüzü gecə dağlar.
Sevəsən verməyələr,
Görəsən necə dağlar.

736.Əzizinəm, gül ağlar,
Gül ağlar, bülbül ağlar.
Bülbül güldən küsübdür,
Saralıbdır gül, ağlar.

737.Əziziyəm, ağ damlar,
Ağ eyvanlar, ağ damlar.
Yar məndən üz döndərsə,
Gözlərimə qan damlar.

738.Əzizinəm, ağ dama,
Yolum düşdü Ağdama.
Dostuna kəc baxanın,
Gözlərinə ağ dama.

739.Əzizim, qara neylər,
Ay doğar, qara neylər.
Mən ki, nəzər salmışam,
Bədnəzər yara neylər?

740.Əzizim, ay incilər,
Yox sizə tay incilər.
Sənə baxan gözlərim,
Günü gündən incilər.

741.Əziziyəm, səs eylər,
Quşlar uçar səs eylər.
Yar əlindən dərdliyəm,
Bu dərd mənə bəs eylər.

742.Əzizim, qara tellər,
Ağ üzdə qara tellər.

Sənin bu nazü-qəməzən,
Ömrümü qarat eylər.

743.Əzizim, məni dindir,
Xoş xəbər de, sevindir.
Mən ki, səni sevirəm,
Varım-yoxum sənindir.

744.Əzizim, nağaradır,
Çalınan nağaradır.
Özün bir ağ mayasan,
Gözlərin nə qaradır?

745.Əzizim, oda salıbdır,
Özün oda salıbdır.
Mən yara neylədim ki,
Gözdən o da salıbdır?

746.Əziziyəm, nə qandır?
Nə qovğadır, nə qandır.
Yar məskəni mənimçün,
Həm dağdır, həm arandır.

747.Əzizim, nə dumandır,
Dağ başı nə dumandır.
Yar yıxdı könül evin,
Ürəyim nə virandır.

748.Əzizim, nə yağıdır?
Nə dostdur, nə yağıdır.
Yanağın gül qönçəsi,
Sinən cənnət bağıdır.

749.Əzizim, yar dağıdır,
Görünən yar dağıdır.
Könlüm fələk dağıtmaz,
Dağıtsa, yar dağıdır.

750.Əldə badə sağıdır,
İçi dolu ağıdır.
Dindirirəm dinməyir,
Elə bil ki, yağıdır.

751.Əzizim, maralım yar,
Gözüm yar, qaralım yar.
Necə rəva görürsən,
Gül təkin saralım, yar?

752.Əzizim, yara döndü,
Məlhəmdən yara döndü.
İstədim boynun qucam,
Zülfün şahmara döndü.

753.Əlimdən qaşığı düşdü,
Getdi yaraşığı, düşdü.

Göründü ay camalın,
Aləmə işıq düşdü.

754.Əziziyəm, yas öyü,
Yas otağı, yas öyü.
Yandım yarın oduna,
Oldum ocaq kösöyü.

755.Əzizim, gördüyünü,
Göz tanır gördüyünü.
Yarımı xəbər alsan,
Sinəmdə gör düyünü.

756.Əlimdə yayıma bax,
Gül üzlü ayıma bax.
Çəkdiyim zəhmətimə,
Aldığım payıma bax.

757.Əcəb səbzəli bağdı,
Getsəm yolum uzaqdı.
Mən səndən ayrılmaram,
Nə qədər canım sağdı.

758.Əzizim, gülüstandı,
Aç oxu, Gülüstandı.
Bülbülün göz yaşından,
Bağçada gül istandı.

759.Əzizim, oda yandı,
Mən gəldim, o dayandı.
Yar mənə bir od vurdu,
Mən yandım, o da yandı.

760.Əziziyəm, ay batdı,
Ulduz batdı, ay batdı.
Yarım bivəfa çıxdı,
Məni əğyara satdı.

761.Əzizim, qıza damı,
Od yana, qıza damı.
Hər dərdən çox saraldar,
Bivəfa qız adamı.

762.Əziziyəm, yaramı,
Sızıdatma yaramı.
Qoy cərrah əlin çəksin,
Yar bağlasın yaramı.

763.Əzizim, axındımı?
Su gəlir axındımı?
Baxın yar gələn yola,
Mənzili yaxındımı?

764.Əzizim, oba xanı,
El xanı, oba xanı.

Kipriyin ox kimidir,
Gəl vurma o baxanı.

765.Əzizim, gül açanı,
Yandırar gül açanı.
Bivəfa yar yolunda,
Döndərdim külə canı.

766.Əzizim, nazik sarı,
Geyməyə nazik sarı.
Saçların kəmənd elə,
Cənazəm nazik sarı.

767.Əzizim, arı şanda,
Beçələr arı şanda.
Mələklər şadlıq eylər,
İki yar barışanda.

768.Əzizim, qarmı görən?
Dağda qarmı görən?
Özü pis oğlan deyil,
Vəfası varmı görən?

769.Əzizim, çeşmə məndən,
Çay məndən, çeşmə məndən.
Yad sözü yalan olur,
İnanma, keçmə məndən.

770.Əzizim, aydın olsun,
Ay doğsun, aydın olsun.
Eşitdim yarın gəlir,
Gözlərin aydın olsun.

771.Əlimdə qəfəsim var,
Saxlaram, həvəsim var.
Elə səni deyərəm,
Nə qədər nəfəsim var.

772.Əziziyəm, qan ağlar,
Qan yaş tökər, qan ağlar.
Yar yara saz olmasa,
Dərdini pünhan ağlar.

773.Əziziyəm, bu şana,
Arı qonmaz bu şana.
İkisi də oğul gərək,
Qızdan qalmaz nişana.

774.Əzizim, kəsə məndən,
Yar əlin kəsə məndən.
Ölən Poyludan olsun,
Ağlayan Kəsəməndən.

775.Əzizim, yazığam mən,
Əl vurma, yazığam mən.

Mən ölsəm sənə qurban,
Sən ölmə, yazığam mən.

776.Əzizim, bəkcə doğar,
Ay doğar, bəkcə doğar.
Sənin kimi oğulu,
Analar təkcə doğar.

777.Əzizim, qar-qış olar,
Qar yağar, qar-qış olar.
Sonsuzun işi-gücü,
Fələyə qarqış olar.

778.Əziziyəm, mərd çəkər,
Namərd çəkməz, mərd çəkər.
Qızlar gəlin gedəndə,
Dul arvadlar dərd çəkər.

779.Əziziyəm, dəryada,
Gənim qaldı dəryada.
Ağladım göz yaşımndan,
Doldu, daşdı dərya da.

780.Əzizim, yanar oda,
Pərvanə yanar oda.
Dərdimi kim eşitsə,
Halıma yanar o da.

781.Əziziyəm, qolumda,
Qüvvətim yox qolumda.
Gör necə qarabaxtam,
Bu da varmış yolumda.

782.Əlimə yaxdım hana,
Sözüm dedim yar qana.
Ömür-gün ki, pis keçir,
Dağılsın qoy zamana.

783.Əzizim, Maralyana,
Yol gedir Maralyana.
Qorxuram ah-naləmdən,
Dağlarda maral yana.

784.Əzizim, qucaq-qucaq,
Odu ver qucaq-qucaq.
Yoxsulun daxmasında,
Nə od olar, nə ocaq.

785.Əzizim, bu dağ ilə,
El gedər bu dağ ilə.
Necə qəbrə qoyarlar,
Mən ölsəm bu dağ ilə.

786.Əziziyəm, dolan gəz,
Bürün dərdə, dolan gəz.

Namərdə əymə boyun,
Get qürbətdə dolan, göz.

787.Əzizim, cəbr eylədi,
Yar yara cəbr eylədi.
Sağ olsun ürəyim ki,
Bir belə səbr eylədi.

788.Əzizim, təzələndi,
Ay doğdu təzələndi.
Bu gözlər səni gördü,
Yaralar təzələndi.

789.Əziziyəm, qəmdə gül,
Qəmdə danış, qəmdə gül.
Ağ gündə gülən könül,
Mərd igidsən qəmdə gül.(v)

790.Əzizinəm, qəmdə gül,
Qəmdə danış, qəmdə gül.
Şadlıqdan gülən könlüm,
Bacarırsan qəmdə gül.(v)

791.Əzizim, dedi dərdim,
Yar gəldi, dedi dərdim.
Gəl düş mən düşən dərdə,
Onda bil nədi dərdim.

792.Əzizim, yada neylim?
Yad oğlu yada neylim?
Görür ahu-naləmi,
Gəlmir imdada, neylim?

793.Əzizim, günə yandım,
Gün çıxdı, günə yandım.
Aləm bir dəfə yansa,
Mən dönə-dönə yandım.

794.Əzizim, bir dinarım,
Bir axçam, bir dinarım.
Rəhm elə, əsmə külək,
Salarsan, birdi narım.

795.Əzizim, o balıqnan,
Dəryada o balıqnan.
Bir vədəsiz yel əsdi,
Yandıq biz obalıqnan.

796.Əziziyəm, o gündən,
O kölgədən, o gündən.
Dar günə düşən yağ,
Qurtarmasın o gündən.

796.Əziziyəm, haqqa mən,
Çayda tutdum naqqa mən.

Sürürəm qəm atını,
Çatammıram haqqa mən.

797.Əziziyəm, bir də mən,
Doldur içim bir də mən.
Ömür keçdi, gün keçdi,
Cavan olmam bir də mən.

798.Əziziyəm, qulam mən,
Ağa sənsən, qulam mən.
Qoymayırlar danışam,
Deyirlər ki, qulam mən.

799.Əzizim, o dayansın,
Alışsın oda yansın.
Fələk bir dərd göndərib,
Mən yandım, o da yansın.

800.Əziziyəm, yaralar,
Yar könlünü yar alar.
Fələk vurub qəlbimə,
Sağalmayan yaralar.

801.Əzizim, nobar bağlar,
Gül tökər nobar bağlar.
Günlərim belə keçsə,
Ürəyim qübar bağlar.

802.Əziziyəm, qan damar,
Arı vurar, qan damar.
Kasıblıq adın çəkmə,
Ürəyimə qan damar.

803.Əzizim, baş aparar,
Sel gələr baş aparar.
Xana nökər olanın,
Ayağın daş aparar.

804.Əzizim, dalda gəzər,
Bülbüllər dalda gəzər.
Mərdlər qabağı gözlər,
Namərdlər dalda gəzər.

805.Əziziyəm, kül eylər,
Ocaq yanar, kül eylər.
Varlı yoxsul başına,
Yumruq vurar, kül eylər.

806.Əzizim, nə mindirir,
Nə salır, nə dindirir.
Dərdlini dindirməyin,
Dərd onsuz da dindirir.

807.Əziziyəm, nə qandır,
Gözdən axan nə qandır.

Daş deyil, kəsək deyil,
Rəhm eylə, bu ki, candır.

808.Əzizim, talan budu,
İndi çək, bəlan budu.
Dərddən savay nəyim var,
Mənə də qalan budu.

809.Əziziyəm, heyim yox,
Taqətim yox, heyim yox.
Əzrayıl birdən gəldi,
Verməyə bir şeyim yox.

810.Əzizim, qönçə qaldı,
Qızılgül qönçə qaldı.
Hər dərdə dözən canım,
Əridi incə qaldı.

811.Əzizim, dağda yandı,
Gün batdı, dağ dayandı.
Getdim, odum söndürüm,
Odumdan dağ da yandı.

812.Əzizim, yad apardı,
Dad çəkdi, dad apardı.
Yara bir gül saxladım,
Onu da bad apardı.

813.Əzizim, yara qanlı,
Yar qanlı, yara qanlı.
Öldürsən mən yazığı,
Dərddən rəngi saralı.

814.Əzizim, sərin camı,
Doldur, ver sərin camı.
Fələk vurdu dağıtdı,
Mən biçən sərəncamı.

815.Əziziyəm, ucalar,
Mərd rəqibdən bac alar.
Hər kəsi el istəsə,
Bülənd olar, ucalar.

816.Əzizim, nazım dağlar,
Baharım, yazım dağlar.
Ucalır sinən üstə,
Söhbətim, sazım dağlar.

817.Əzizim, daşdı dağlar,
Çınqıllı daşdı dağlar.
Sən yatıbsan naqafil,
Mehmanın köçdü, dağlar.

818.Əziziyəm, yaxşı dur,
Yaxşı danış, yaxşı dur.

Yaxşı igid yurdunda,
Pis qalmasa yaxşıdır.

819.Əldə əsa, yaxşı dur,
Getmə yasa, yaxşı dur.
Yaxşı yurdda pis oğul,
Heç qalmasa yaxşıdır.

820.Əzizim, kətan sarı,
Ağ sarı, kətan sarı.
Çıxaydım Şah dağına,
Baxaydım vətən sarı.

821.Əzizim, kətan yaxşı,
Geyməyə kətan yaxşı.
Qürbət yer cənnət olsa,
Yenə də vətən yaxşı.

822.Ərimədim, mum idim,
Torpaq idim, qum idim.
İllər keçir, göz yolda,
Nə vaxt gələr ümidim?

823.Əzizim, yarı canım,
Yarıdan yarı canım.
Yoluna göz tikməkdən,
Qalmayıb yarı canım.

824.Əziziyəm, sar daşdan,
Uçub getmir sar daşdan.
Həm yarımından ayrıldım,
Həm də qohum-qardaşdan.

825.Əziziyəm, yaddan sən,
Aşnadən sən, yaddan sən.
Dilimin əzbərisən,
Heç çıxmazsan yaddan sən.

826.Əlimdə ələmim var,
Qızıldan qələmim var.
Fələk, gəl dəymə mənə,
Uzaqdan gələnim var.

827.Əlimdə ələmim var,
Qızıldan qələmim var.
Əl çatmır, ünüm yetmir,
Uzaqdan salamım var. (v)

828.Əzizim, ov səsi var,
Dağlarda ov səsi var.
Qəribin nə qohumu,
Nə də bir kimsəsi var.

829.Əzizim, qəlbi dağlar,
Ağ saçlı, qəlbi dağlar.

Yar fərağı yamandır,
Yandırar qəlbi, dağlar.

830.Əzizim, dözə qanlı,
Sürmə çək gözə, qanlı.
Qorxuram qərib öləm,
Yerimdə gəzə qanlı.

831.Əziziyəm, düz mənəm,
Gülü bağdan üz mənəm.
Dərdə, qəmə dözmüşəm,
Ayrılığa dözmənəm.

832.Əziziyəm, çil ovlar,
Çil kəkliklər, çil ovlar.
Əcəl gəlsə, qaçsan da,
Axır bir gün cilovlar.

833.Əzizim, qara bağlar,
Al üstən qara bağlar.
Yaramı yar bağlasın,
Yar yaxşı yara bağlar.

834.Əzizim, məni tapar,
Yad gələr, məni tapar.
Hardan bir bəla gəlsə,
Dolanıb məni tapar.

835.Əzizim, məzə dağlar,
Gülləri təzə dağlar.
Köhnə yaram üstündən,
Çəkildi təzə dağlar.

836.Əziziyəm, belə gəl,
Duman dağdan belə gəl.
Oğul ölmək göz tökər,
Qardaş ölmək bel əyər.

837.Əzizim, yan durubdur,
Sal gəlib yan durubdur.
Burda bir cavan ölüb,
Aləmi yandırırbdır.

838.Əziziyəm, haraylar,
Hər həftələr, hər aylar.
Baş yastıqda, göz yolda,
Dilim dostu haraylar.

839.Əzizim, ovda qaldı,
Gözlərim ovda qaldı.
Mən səndən ayrılanda,
Başımda sovda¹ qaldı.

840.Əziziyəm, ay ağa,
Salma məni ayağa.

¹ Sovda- sevda mənasındadır.

Dost baxsa, başa baxar,
Düşmən baxar ayağa.

841.Əlim gedər hər yana,
Sözün deyər mərdanə.
İyidə ürək verər,
Bərk ayaqda mərd ana.

842.Əziziyəm, mərdanə,
Sözüm dedim mərdanə.
Qorxağa oğul deməz,
Qoçaq ata, mərd ana.

843.Əzizim, daldasına,
Mərd igid daldasına.
Namərd aslan olsa da,
Sığınma daldasına.

844.Əziziyəm, bu yara,
Gedər, qalmaz bu yara.
Yada dost demək olmaz,
Dost hara, düşmən hara?

845.Əzizim, gülən olsa,
Göz yaşın silən olsa.
Dost-aşnalıq yaxşıdır,
Qədrini bilən olsa.

846.Əzizim, yaxşı ata,
Yar oxun yaxşı ata.
Sözü de qoç igidə,
Pulu ver yaxşı ata.

847.Əzizim, o lənginə,
İgidin o lənginə.
Ürəyində kin olan,
Göz tikər ölən günə.

848.Əzizim, gülşən olmaz,
Bir güllə gülşən olmaz.
Dost-dostdan incik olsa,
İnciyər, düşmən olmaz.

849.Əzizim, yar aşığıdır,
Bu yara yar aşığıdır.
Çox bilib, az danışmaq,
İgidə yaraşığıdır.

850.Əgər sevsə el səni,
Yıxa bilməz yel səni.
Namərdə boyun əymə,
Qoy aparsın sel səni.

851.Əzizim, içmə, dostum,
Hər sudan içmə, dostum.

Uyma əğyar sözünə,
Dostundan keçmə, dostum.

852.Əziziyəm, yaxşı sin,
Ovçu, yerə yaxşı sin.
Mərd igiddə qaydadı,
Sevər yarın yaxşısını.

853.Əlində var bol açar,
Qapı bağlar, yol açar.
İgid ağzını açmaz,
Bərk ayaqda qol açar.

854.Əlində fənar gedər,
Baxdıqca yanar gedər.
Bir dost bivəfa çıxsa,
Dostundan kənar gedər.

855.Əzizim, yol üstüdür,
Evimiz yol üstüdür.
Bir səhər gəl, bir axşam,
Görən desin dostudur.

856.Əzizim, qandı, öldü,
Odlara yandı, öldü.
Ağac əyildi sındı,
İgid utandı, öldü.

857.Əzizinəm, din barı,
Danış barı, din barı.
İgidə tab gətirməz,
Yağı tikən min barı.

858.Əziziyəm, dost aşı,
Dost xörəyi, dost aşı.
Düşmənin gülləsindən,
Yaman olar dost daşı.

859.Əzizim, günü günə,
Gəl satma günü günə.
Keçən günə gün çatmaz,
Calasan günü günə.

860.Əzizim, ay utanmaz,
Gün doğar, ay utanmaz.
Pisin pis əməllərin,
Üzünə say, utanmaz.

861.Əziziyəm, bərkiməz,
Yağış yağar, bərkiməz.
Xoş gündə çəkişməyən,
Bəd gün üçün bərkiməz.

862.Əzizim, ləngəridir,
Gəmi tək ləngəridir.

Çox bilib, az danışmaq,
İgidin ləngəridir.

863.Əlində baydası var,
Baydanın qaydası var.
Sonradan peşmançılıq,
Onun nə faydası var.

864.Əziziyəm, sin durar,
Dağda bulud sin durar.
Sirkə dönüb tünd olsa,
Öz qabını sındırar.

865.Əziziyəm, yaxşı dur,
Yaxşı otur, yaxşı dur.
Öz ayranın turş olsa,
Yad aşından yaxşıdır.

866.Əziziyəm, tən gərək,
Pay bölünsə tən gərək.
Sarvanla dost olanın,
Darvazası gen gərək.

867.Əziziyəm, dolan, gəz,
Dağı, daşı dolan gəz.
Ömrü, bu puç dünyada
Hanı başa vuran kəs?

868.Əzizim, haqqa doğru,
Aç qəlbin haqqa doğru.
Dünyada bədbəxt olar,
Gedən nahaqqa doğru.

869.Əzizim, ara sözü,
Sərraf ol, ara sözü.
Öz sözünü özün bil,
Ev yıxar ara sözü.

870.Əziziyəm, qaş daşı,
Gövhər daşı, qaş daşı.
Cahal ilə bal yemə,
Ahal ilə daş daşı.(v)

871.Əzizinəm, daş daşı,
Dən ver, yedi daş-daşı.
Namərdlə çölə çıxma,
Mərd insanla daş daşı.(v)

872.Əzizim, qəlbi nara,
Tutuşdu qəlbi nara.
Üzdə dost deyənlərin,
Get öyrən, qəlbin ara.

873.Əzizim, bəzən yeri,
Gey sallan, bəzən yeri.

Dərd-qüssə ola bilməz,
Azadlıq gəzən yeri.

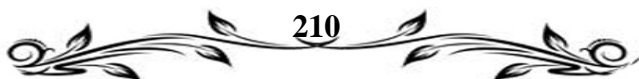
874.Əzizim, baxtıyarım,
Könlümün taxtı yarım.
Üzündə göz izi var,
Sənə kim baxdı yarım? (v)

875.Əzizim, bəxti yarım,
Bəxtimin bəxti yarım.
Üzündə göz izi var,
Sənə kim baxdı, yarım?(v)

876.Əziziyəm, dəng eylər,
Dəli eylər, dəng eylər,
Sevgi adam öldürməz,
Saraldıb bədrəng eylər.

877.Əzizinəm, yayındı,
Kaman oxdan yayındı.
Namərd gördü dardayam,
Tez yanımdan yayındı.

878.Əzizim, dən-dən oldu,
Dərmədim dən-dən oldu.
Mən ayrılıq bilməzdim,
Ayrılıq səndən oldu.

879.Əzizim, küsü bağlar,
Dindirmə, küsüb ağlar,
Mən yara neylədim ki,
Yar məndən küsüb ağlar.

880.Əzizinəm, yemişan,
Yemi şirin,yemi şan.
Sağalmışam,durmuşam
Yaşa səni, yemişan.

881.Əzizim, adı qardaş,
Ağzımın dadı qardaş.
Əgər gəlib çıxmasan,
Tutaram yadı qardaş.

882.Əziziyəm, dörd üzər,
Ördək göldə dörd üzər.
Dünya belə gedərsə,
Ürəyimi dərd üzər.

883.Əzizim, sərin eylər,
Şeh düşər, sərin eylər.
İki dost arasını,
Bir namərd sərin eylər.

884.Əzizim, bağda üzüm,
Nar, heyva, bağda üzüm.

Özgəsini demirəm,
Səndən əl necə üzüm?

885.Əzizim, çək ucundan,
Biyanı çək ucundan,
Nə namərdə yoldaş ol,
Nə bəla çək ucundan.

886.Əzizim, elə dərdim,
Gül aldım, ələ dərdim.
Aləm gəlsə neyləyər,
Taledən gələ dərdim.

887.Əzizim, dərdə kərəm,
Dərdim var, dərd əkərəm.
Qoşmuşam qəm kotanın,
Özümə dərd əkərəm.

888.Əzizim, sizə düşdü,
Qismətim sizə düşdü.
Könül sevdi, həsrətim,
Söhbətə, sözə düşdü.

889.Əzizim, yasin yaxşı,
“Quran”da yasin yaxşı.
Bircə balam olsaydı,
Tutardı yasım yaxşı.

890.Əzizim, hallar məni,
Hallar, xəyallar məni.
Cinazəmdə kim ağlar?
Kim qəbrə sallar məni?

891.Əzizim, ay gecələr,
Qısalar yay gecələr.
Ürəyim vüsal deyər,
Dilim də dərd höcələr.

892.Əzizinəm, yaram var,
Ürəyimi yaran var.
Aç sinəmi, ay gözəl,
Gör, yanmamış haram var.

893.Əzizim, dərd əkərəm,
Gəl eylə dərdə kərəm.
Qoşaram qəm kotanın,
Könlümə dərd əkərəm. (v)

894.Əzizim, ulu dağlar,
Çəşməli, sulu dağlar.
Dibindən elli keçir,
Başında bulud ağlar.(v)

895.Əzizinəm, hər aylar,
Hər ulduzlar, hər aylar.

Əzrayıl sinəm üstə,
Dilim sizi haraylar.

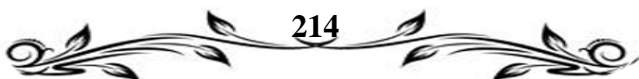
896.Əzizinəm, dur dağlar,
Dayan dağlar, dur dağlar.
Mən özüm ağlamıram,
Məni görcək yurd ağlar.

897.Əzizim, gül üşüdü,
Şeh düşdü, gül üşüdü.
Güldün, canımı aldın,
Bu gülüş, nə gülüşdü?

898.Əzizim, dağlar qaldı,
Didəm qan ağlar qaldı.
Sənlə mənim aramda
Gör neçə dağlar qaldı.

899.Əzizim, yara məni,
Gəl yetir yara məni.
Ölüm vaxtım çatanda
Apar sal gora məni.

900.Əzizinəm, zəmiyə,
Su düşübdü zəmiyə.
Heç zalımın balası
Qul olmasın əmiyə.(v)

901.Əzizim, il yarası,
Ağırdır il yarası.
Xəncər kəssə sağalar,
Sağalmaz dil yarası.

902.Əzizinəm, nə dərdi?
Bağban bağdan nə dərdi?
Varmı elə yaranmış,
Nə fikri ola, nə dərdi?

903.Əzizim, göz dərmanı,
Gözlərin göz dərmanı.
Məndə var göz ağrısı,
Səndə var göz dərmanı.

904.Əzizim, hey ağlaram,
Dərdimə dərd bağlaram.
Qürbət yer cənnət olsa,
Vətən deyib ağlaram.

905.Əzizim, al kağızım,
Dili yox, lal kağızım.
Gəl çat yarın yanına,
Dil ol, yalvar, kağızım.

906.Əzizim, dara çəkər,
Xalların dara çəkər.

Elin gücü bir olsa,
Düşməni dara çəkər.

907.Əzizim, gələr keçər,
Ahular mələr keçər.
Oğulsuz anaların,
Qəlbindən nələr keçər.

908.Əzizim, ayla gedər,
Su gəlib çayla gedər.
El bir olarsa əgər,
Düşmənlər vayla gedər.

909.Əzizim, atdı məni,
Yadlara satdı məni.
Bir günahım olmadan
Torpağa qatdı məni.

910.Əzizim, üzü qanlı,
Ayağı, dizi qanlı.
Günahımız olmadan,
Tutdular bizi qanlı.

911.Əzizinəm, şərindən,
Şər sədadan, şər ündən.
Allah, bizi hifz eylə,
Fitnəkarın şərindən.

912.Əzizim, dizin-dizin,
Dərdim var dizin-dizin.
Düşəm vətən yoluna,
Sürünəm dizin-dizin.

913.Əzizinəm, mərdinə,
Namərd susa, mərd dinə.
Min yol ölüb yaşama,
Bir yol can ver mərdanə.

914.Əzizim, işmə nədi,
Göl nədi, çeşmə nədi.
Gözlərinin yanında
Qaynayan çeşmə nədi?

915.Əzizinəm, göz ağlar,
Yaman baxış göz dağlar.
Yurda həsrət qəribin,
Üzü gülməz, göz ağlar.

916.Əzizinəm, ay gözəl,
Dağda gülü say, gözəl.
Mən səni çox sevirəm,
Sən də mənə tay gözəl.

917.Əzizinəm, bu dağa,
Ellər köçər bu dağa.

Namərd gülləsi dəysə,
Heç kim dözməz bu dağa.

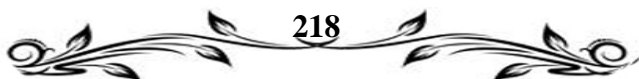
918.Əzizinəm, söz qala,
Ömür keçir az qala.
Qürbətdə yaşasan da,
Vətəninə iz qala.

919.Əzizinəm, gülən az,
Bülbül eylər gülə naz.
Bilmirəm ki, nədəndir,
Ağlayan çox, gülən az.

920.Əzizim, tər-tər xalı,
Yol gedər Tərtər xalı.
Qəm öylü yazıq canım,
Qalmışam dərd arxalı.

921.Əzizinəm, yayındı,
Kamanındı, yayındı.
“Dostum” gördü dardayam,
Tez yanımdan yayındı.(v)

922.Əzizinəm, bir dələ,
Xəlbirlə bir də ələ.
Gəncliyin qədrini bil,
Heç düşməz bir də ələ.

923.Əzizim, gülə bənzər,
Gülə, bülbülə bənzər.
Mənim vəfalı yarım
Ətirli gülə bənzər.

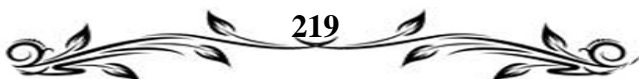
924.Əzizim, unutmaram,
Laləni qurutmaram.
Neçə dostum olsa da,
Mən səni unutmaram.

925.Əzizim, dağa qardaş,
Qar yağa-yağa, qardaş.
Sən duman ol, mən çiskin,
Çəkilək dağa, qardaş.

926.Əzizinəm, dilə gəl,
Bənövşəyə, gülə gəl.
Yad yerdən vətən olmaz,
Qayıtginən, elə gəl.

927.Əzizinəm, dağları,
Gəzmə çəmən, bağları.
Mən ki, səni sevirəm,
Neynirəm əğyarları?

928.Əzizinəm, düşmüşəm,
Eldən ayrı düşmüşəm.

Bilməm nə olub yara?
Deyir səndən küsmüşəm.

929.Əzizinəm, sirrini,
Demə dosta sirrini.
Dönər düşmənin olar,
Qoyar üstə minini.

930.Əzizim, sənə aşiq,
Gülə, çəmənə aşiq.
Gözəllərin içində
Mən təkçə sənə aşiq.

931.Əziziyəm, gül ağlar,
Bülbül ağlar, gül ağlar.
Ata yada düşəndə
Balalar yaman ağlar.

932.Əziziyəm, uçdum mən,
Kol dibinə düşdüm mən.
Məni qoydun zülümə,
Nə günlərə düşdüm mən...

933.Əzizinəm, bu dağnan,
Bu bağçaynan, bu bağnan.
Fələk mənə dərd verdi,
Mən də öldüm bu dağnan.

934.Əzizinəm, üz-üzə,
Dolan gəl bizim düzə.
Ürəyim səni istər,
Sənnən gələm üz-üzə.

935.Əzizinəm, nə bitər,
Nə əkilər, nə bitər.
Qardaş sındıran belim,
Nə sağalar, nə bitər.

936.Əzizim, qoşa ürək,
Qoşa arzu, qoşa ürək.
Kaş həmişə bir vuraydı
İki sevən qoşa ürək.

937.Əzizim, o günləri,
O anları, o günləri.
Bütün ömrümü verrəm,
Görsəydim o günləri.

938.Ələkdə var barama,
Qurban olum anama.
Bacım tutsun çırağı,(v)
Anam baxsın yarama.

939.Əlində var barama,
Əl vurmayın yarama.

Anam tutsun çırağı,
Bacım baxsın yarama.(v)

940.Əzizinəm, zülfündən,
Nədən salıb zülfün dən?
Şahmar gəlsə qorxmaram,
Gözlə məni zülfündən.

941.Əzizim, duz-çörəyi,
İtirmə duz-çörəyi.
Ya dostluqda sadıq ol,
Ya kəsmə duz-çörəyi.

942.Əzizim, incə çəkər,
Çəkilib küncə çəkər.
Kərəmi Xan Əslisi,
Lələni Gəncə çəkər.

943.Əzizim, dəli dağlar,
Küsdürmə eli, dağlar.
Obası köçən yurdun,
Yağış, seli də ağlar.

944.Əzizim, oxu tülyan,
Yay qatı, oxu tülyan.
Aşığı can halətində,
Bir yasin oxu, tülyan.

945.Əzrayıl girdi bağa,
Başı dəydi yarpağa.
Hayıf sənün canına,
Getdi dəydi torpağa.

946.Əzrayıl bostançıdı,
Aləmə dastançıdı.
Dəymiş qoyub, kal kəsər,
O hansı bostançıdı?

947.Əzizim, bular imiş,
Nə sərin sular imiş.
Əzrayılın adı beddam,
Can alan bular imiş.

948.Əzizim, sən gələnə,
Sənəd verəm sən gələnə.
Əzrayıla can vermərəm,
Saxlaram sən gələnə.

949.Əzizinəm, başdan mən,
Yaranmışam daşdan mən.
Deməyin ki, dərdsizdi,
Oturaram başdan mən.

950.Əzizim, bağa gəlsin,
Köç getsin, dağa gəlsin.

Yar məni istəyirsə,
Geyinsin bağa gəlsin.

951.Əlində yarım alma,
Yeməli yarım alma.
Dedim ki, qanlı fələk,
Canım al, yarım alma.

952.Əlində yar yayına,
Qurbanam yar yayına.
Məhşəridir aşiqin,
Gözündən yar yayına.

953.Əliyəm, olan gündən,
Dəryalar dolan gündən.
Ruhum, ruhun sevibdir,
Ruh xəlq olan gündən.

954.Əzizim, səndən iraq,
Düşmüşəm səndən iraq,
Qoy dərdin mənə gəlsin,
Tək olsun səndən iraq.

955.Əzizim, gəzən mənəm,
Əhdim var bəzən mənəm,
Didəsi qanlı-yaşlı,
Sərgərdan gəzən mənəm.

956.Əzizim, yaram yoxdur,
Qəm ilə aram yoxdur.
Dərdim sənin dərdindir,
Kimsədən yaram yoxdur.

957.Ələ almış güzgünü,
Gözəl neylər güzgünü?
Canım başına dönsün,
Qış gecəsi, yaz günü.

958.Əlli gündür, yüz gündür,
Əlim yardan üzgündür.
Bu gün yar ayrısıyam,
Elə billəm yüz gündü.

959.Əzizim, gül düzəsən,
Qızıl güldən üzəsən.
O günə qurbanam ki,
Qapımızdan girəsən.

960.Əzizim, yasar aldı,
Gülnuru yasar aldı.
Tərlana xəbər olsun,
Sonanı yasar aldı.

961.Əzizim, oba xanı,
El xanı, oba xanı.

Öz baxanım sağ olsun,
Neynirəm o baxanı.

962.Əzizim, sabah ağlar,
Şam yanar, sabah ağlar.
Yarından ayrı düşən,
Durar, hər sabah ağlar.

963.Əzizim, yaman gündə,
Boynumda yaman gündə,
Bir Yaxşı yüz yaşasın,
Ölsün yüz Yaman gündə.

964.Əzizim, vurma dağı,
Lələyə vurma dağı.
Ağlama, bacı Zeynəb,
Sinəmə vurma dağı.

965.Əzizim, belin bükər,
Kamantək belin bükər.
Cavan oğul ölümü,
Ananın belin bükər.

966.Əzizim, yaman olur,
Ayrılıq yaman olur.
Cavan oğul ölümü,
Siz bilin, yaman olur.(v)

967.Əzizim, bir də, bir də,
Çox iş var bu səbirdə.
İkimiz birdən ölək,
Qoyulaq bir qəbirdə.

968.Əziziyəm, ha sarı,
Ha sızılda, ha sarı.
Hicrandan bir ev tikdim,
Qəmdən çəkdim hasarı.

969.Əzizim, dərdi məndə,
Dərmanın dərdi məndə.
Namərd ağası olmam,
Qul ollam dərdiməndə.

970.Əziziyəm, qalx indi,
Tər canımdan qalxındı.
Ayrıldıq, ayrı düşdük,
Qoy dincəlsin xalx¹ indi.

971.Əziziyəm, gündə mən,
Kölgədə mən, gündə mən,
Nə bəlalı quş oldum,
Sızıldaram gündə mən.

972.Əzizim, təzələnsin,
Ot bitsin təzələnsin.

¹ Xalx-xalq.

Nə gözüm səni görsün,
Nə dərdim təzələnsin.

973.Əzizim, bəla budur,
Dərd budur, bəla budur.
Bəla çəkməyəm başım,
Çəkgilən, bəla budur.

974.Əziziyəm, yasəmən,
Ətirlidir yasəmən.
Abdalda şivən olsun,
Gündə gəlīm yasa mən.

975.Əziziyəm, ya süzmə,
Ya qatıqdır, ya süzmə.
Səmədi Yaradanın,
Gülablıdan ya üzmə.

976.Əyilib bağım mənim,
Sınıb budağım mənim.
Bülbülüm lal olubdur,
Virandır bağım mənim.

977.Əlində bulğarı var,
Tutubdur bulğarı var.
Gedibdir, gələcəkdir,
Bizimlə ilqarı var.

978.Əziziyəm, nərgizlər,
Top-top bitər nərgizlər.
Bu gün bir maya gördüm,
Qoltuğunda nərgizlər.

979.Əzizinəm, qardaşı,
Oğlan qızın qardaşı.
Mən illər xəstəsiyəm,
Sən dağlardan qar daşı.

980.Əziziyəm, deryada,
Gənim qaldı deryada.
Ağladım, göz yaşımndan
Doldu, daşdı derya da.

981.Əl vuraram qaşığa,
Söz deyərəm aşığa.
Mən səni alacağam,
Məhləmə yaraşığa.

982.Əzizim, zülfü qara,
Ağ üzdə zülfü qara.
Hər kim mənə eləsə,
Tapşırıram Zülfüqara.

983.Əl yaylığı açılmaz,
Saçaqları saçılmaz.

Bu mənim sönmüş könlüm,
Yar görməsə açılmaz.

984.Əlimdəki sazımdı,
Sazım mənə lazımdı.
Gülüm olmayan yerdə,
De, mənə nə lazımdı?

985.Əzizim, soydun məni,
Nar kimi soydun məni.
Nə kölgəndə bəslədin,
Nə günə qoydun məni.

986.Əzizim, üzmə barı,
Qaş-gözün süzmə, barı.
Aşnalıq bacarmadın,
Dostluğu üzmə, barı.

987.Ərəqçinin qızıl qoy,
Dövrəsinə qızıl qoy.
Məni sənə verməzlər,
Get atını hazır qoy.

988.Əzizim, molla yarım,
Yaylığı yolla, yarım.
Mənə gələ bilmirsən,
Yaz kağız yolla, yarım.

989.Əzizim, yarı canım,
Sancıbdır arı canım.
Yardan ayrı düşəli,
Qalmayıb yarı canım.

990.Əzizim, hara gəlsin,
Zülfünü dara, gəlsin.
Mənsiz bayram eyləsən,
Bayramın qara gəlsin.

991.Əzizim, Yaxşı gəlsin,
Yaxşı de, Yaxşı gəlsin,
Tutubsan əli falı,
Axırın yaxşı gəlsin.

992.Əzizim, nədən bağlar,
Pərvanə nədən bağlar.
Əkmə namərd zəmisin,
Nə bitər, nə dən bağlar.

993.Əziziyəm, baş bağlar,
Başın yuyar, yaş bağlar.
Aşnadən ayrı düşən
Ürəyinə daş bağlar.

994.Əzizim, nə baxışlar?
Dost dostə nə bağışlar?

Başım cəllad əlində,
Nə kəsər, nə bağışlar.

995.Əziziyəm, baş əyər,
Barlı budaq baş əyər.
Dünya namərd dünyadır,
Mərd, namərdə baş əyər.

996.Əzizim, gecədən gedər,
Karvan gecədən gedər.
Gecə uzun, həmdəm yox,
Zəhləm gecədən gedər.

997.Əziziyəm, yan ota,
Qənşər salın yan ota.
Namərdə boyun əymə,
Üzərlük ol, yan ota.

998.Əziziyəm, yaxşı bil,
Yaxşı öyrən, yaxşı bil.
Özünə yaxşılığı,
Özgəyə də yaxşı bil.

999.Əziziyəm, təmiz ol,
Saf ürək, qərəzsiz ol.
Ədəbin, elmin olsun,
Hər yerdə də əziz ol.

1000.Əziziyəm, yan dolan,
Öz eybini qan, dolan,
Yaxşılara yoldaş ol,
Yamanlardan yan dolan.

1001.Əziziyəm, dayan gör,
Çətinləri asan gör.
Özünə yamanlığı,
Özgəyə də yaman gör.

1002.Əzizim, səksəndi gün,
Ay doğdu, səksəndi gün.
Camalın bədirləndi,-
Ay qorxdı, səksəndi gün.

1003.Əzizim, əsdi fələk,
Səbrimi kəsdi fələk.
Hər yerdə çadır qurdum,
Binəmi kəsdi fələk.

1004.Əzizim, quzu qurban,
Qoç qurban, quzu qurban.
Mərd oğlun bir tükünə
Namərdin yüzü qurban.

1005.Əziziyəm, ha səni,
Haqq saxlasın ha səni.

Xəstə könlü nar dilər,
Mənim könlüm ha səni.

1006.Əzizim, arxa haray,
Dəhnədən arxa haray.
Qərib igid, yad ölkə,
Çağırır, arxa haray.

1007.Əzizim, dağ ağzında,
Qoyun otlar dağ ağzında,
Bir gözəl kəklik gördüm,
Bir qara zağ ağzında.

1008.Əzizim, Qarabağı,
Sınəmdə çarpaz dağı.
Bir cüt tərən itirdim,
Ayaqda qara bağı.

1009.Əzizim, su dayandı,
Sünbülüm suda yandı.
Su səpdim eşq oduna,
Od tutdu, su da yandı.

1010.Əzizim, mərdə sarı,
Az qalib mərd əsəri.
Namərd belimdən vursa,
Sürünnəm mərdə sarı.

1011.Əzizim, qara dərdim,
Mey əkdim, qora dərdim,
Bircə həmdəm tapılmaz,
Aparram gora dərdim.

1012.Əzizim, yada gəlləm,
Sirr vermə yada, gəlləm.
Ağlama, xumar gözlüm,
Ya ölləm, ya da gəlləm.

1013.Əzizim, qəmə bağlar,
Belinə qəmə bağlar.
Ölübdür qoca bağban,
Batıbdır qəmə bağlar.

1014.Əziziyəm, yaz gələr,
Payız gedər, yaz gələr.
Toru olan tez qursun,
Belə tər lan az gələr.

1015.Əzizim, göz öldürər,
Kababı köz öldürər.
İnsanı qılınc kəsməz,
Tənəli söz öldürər.

1016.Əzizim, xalı görüm,
İstərəm xalı görüm.

Haray zülfün əlindən,
Qoymayıx xalı görüm.

1017.Əzizim, gədəyindən,
Ay doğdu gədəyindən.
O yara qurban olum,
Dönməz öz dediyindən.

1018.Əzizim, mina gərdən,
Mina boy, mina gərdən.
Yeldən, küləkdən qorun,
Qorxuram sına gərdən.

1019.Əzizim, kəsə gəldin,
Yolların kəsə gəldin.
Vədə verdin, gəlmədin,
Ağladım, səsə gəldin.

1020.Əziziyəm, bir amin,
Bir dua de, bir amin.
Bu gündən məhəbbətim
Artıb sənə birə min.

1021.Əzizim, aydın olsun,
Ay doğsun, aydın olsun.
İki həsrət qovuşdu,
Gözlərin aydın olsun.

1022.Əzizim, badamçalar,
Gül açıb badamçalar.
Zülflərin şahmar ilan,
Qorxuram adam çalar.

1023.Əzizim, qoşa dağlar,
Verib baş-başa dağlar.
Yara sayə salıbsan,
Səni yüz yaşa, dağlar.

1024.Əziziyəm, yaz göndər,
Qış dolansın, yaz göndər.
Bağda kağız olmasa,
Yarpaq üstə yaz, göndər.

1025.Əzizim, gülə bənzər,
Qönçəyə, gülə bənzər.
Yardan gileylənən yar
Dərdli bülbülə bənzər.

1026.Əzizim, dada gəldi,
Eşitdi o da gəldi.
Elə qaş-qabaq tökdü,
Yaradan dada gəldi.

1027.Əzizim, lalasına,
Bu dağın talasına.

Əzəl balama qurban,
Sonra da balasına.

1028.Əziziyəm, qov mənnən,
Çaxmaq mənnən, qov mənnən.
Yüz ilin ovçusuyam,
İndi keçir ov mənnən.

1029.Əzizim, dağa sarı,
El köçər dağa sarı,
Zülfünü zəncir eylə,
Qəlbimi dağa sarı.

1030.Əzizim, el arasın,
Cənnət say el arasın.
Ölüm yaddır o kəsə,
El sevsin, el arasın.

1031.Əziziyəm, alçalar,
Yaşıl çalar, al çalar.
Dərdlərimi yükləsən,
Uca dağlar alçalar.

1032.Əziziyəm, bu dağlar,
Bu qayalar, bu dağlar.
Səndən ayrı sinəmə
Çəkilibdi bu dağlar.

1033.Əziziyəm, gül mənəm,
Bülbül mənəm, gül mənəm.
Varlıya nökrər olub,
Kasıba da gülmənəm.

1034.Əziziyəm, əzəldən,
Bir gül tapdım xəzəldən.
Göz doymaz, ürək dönməz,
Sənin kimi gözəldən.

1035.Əziziyəm, bəstəyəm,
Əlində güldəstəyəm.
Xəbər alsan halımı,
Sən gedəni xəstəyəm.

1036.Əzizim, o da damı,
Cənnətin oda damı.
Ayrılıq yandırantək
Yandırmaz od adamı.

1037.Əzizim, dərd əliynən,
Can çıxdı dərd əliynən.
Bir dəfə “of” deməzdim,
Ölsəydim mərd əliynən.

1038.Əzizim, yana canım,
Od tutub yana canım.

Özüm nə gündəyəm ki,
Sənə də yana canım?!

1039.Əzizim, arama sən,
Namərdi arama sən.
Səndən dərman istədim,
Duz səpdin yarama sən!

1040.Əzizim, kölgələndi,
Ay doğdu kölgələndi.
O mərdin başına kül,
Namərdə kölgələndi.

1041.Əzizim, yazına bax,
Sözünə, sazına bax.
Qaşları cəllad kimi,
Can alan nazına bax.

1042.Əzizim, gözdə qara,
Sürmədi gözdə qara.
Varmı bir odu sönmüş,
Sinəmdən od apara?

1043.Əzizim, qanadınnan,
Qan damır qanadınnan.
Xəyalım gəzən yeri
Quş gəzmir qanadınnan.

1044.Əzizim, Leyli ağlar,
Məzəli-meyli ağlar.
Eşq oduna yanan kəs,
Candan gileyli ağlar.

1045.Əzizim, tağı gərək,
Tağın yarpağı gərək.
Bu dərdi çəkə bilməm,
Dərdin ortağı gərək.

1046.Əziziyəm, çox oldu,
Kırpıqları ox oldu.
Dünyada yaman günüm,
Yaxşı gündən çox oldu.

1047.Əzizim, ay apardı,
Unu tay-tay apardı.
Bir çuval darı vardı,
Onu da bəy apardı.

1048.Əzizim, üzən ölsün,
Daşları düzən ölsün.
Mən səndən əl üzməzdim,
Əlimi üzən ölsün.

1049.Əzizim, daş düzölsün,
Yollara daş düzölsün.

Məni yardan edənin,
Üzünə yaş düzölsün.

1050.Əzizim, duman çökər,
Qar yağar, duman çökər.
Aşıq yarın itirsə,
Gözünə duman çökər.

1051.Əzizim, sazı qalar,
Gün gedər, azı qalar.
Yaxşının məzarında,
Aşığın sazı qalar.

1052.Əzizim, balam mənim,
Kəsilməz nalam mənim.
Basılıbdı çəpərim,
Alınıb qalam mənim,

1053.Əzizim, göy çəmənə,
Şeh düşdü göy çəmənə.
Ələsgəri səslədim,
Hay verdi Göyçə mənə.

1054.Əzizim, yurdu qaldı,
Komasın qurdu, qaldı.
Kor ol səni, ay fələk,
Lələnin yurdu qaldı.

1055.Əzizim, vuran ovçu,
Tələsin quran ovçu.
Fələk tələsindəsen,
Bixəbər duran ovçu.

1056.Əzizim, laçın ağlar,
Göydə göyərçin ağlar.
Sənsiz tək ürək deyil,
Kirpiyim, saçım ağlar.

1057.Əzizim, Qarayazım,
Tükəndi qara yazım.
Ömrümün hər varağı
Dolubdur, hara yazım?

1058.Əzizim, xalı solmaz,
Yanağın xalı solmaz.
Qürbət necə dərddi ki,
Qəlb ondan xilas olmaz.

1059.Əzizim, bad apardı,
Yel əsdi, bad apardı.
Namərd bir iş işlədi,
Mən sevdim, yad apardı.

1060.Əzizim, meşələrdə,
Buz bağlar şüşələr də.

Hamı yatar evində,
Qərib də küçələrdə.

1061.Əzizim, qana batar,
Qan edən qana batar.
Silmə, ağlar qul gözün,
Əllərin qana batar.

1062.Əziziyəm, baş da var,
Sağ bədəndə baş damar.
Mən ah-uf eyləyəndə
Buludlardan yaş damar.

1063.Əzizim, ay azaldı,
Gün getdi, ay azaldı.
Qocalıq yükü gəldi,
Ömrümü ayaz aldı.

1064.Əzizim, gözüm, neynim,
Bu dərdə dözümlü, neynim?
Ah çəksəm sən yanarsan,
Qoy yanımla özüm, neynim?!

1065.Əzizim, çeşmə mənim,
Hamsından seçmə mənim.
Əlində qanlı bıçaq,
Bağrımı deşmə mənim.

1066.Əziziyəm, oyalar,
Oyub da duz qoyalar.
Mən səndən əl çəkmərəm,
Diri-diri soyalar.

1067.Əzizim, dolu gəlsin,
Yağışla dolu gəlsin.
Cavanı ağlamağa
Gözləri dolu gəlsin!

1068.Əzizim, qönçə mənə,
Bülbül ol, qon çəmənə.
Yaxşıya yaxşı dedim,
Bəzədi xonça mənə.

1069.Əzizim, sərin eylər,
Yel əsər sərin eylər.
Şit söhbət, şit zarafat,
Dostluğu sərin eylər.

1070.Əzizim, gözüm dağlar,
Sənədir sözüm, dağlar.
Maralım burda itib,
Haranı gəzim, dağlar?

1071.Əziziyəm, dörd üzdü,
Dörd çalxalandı, dörd üzdü.

Yardan cavab alınca,
Ürəyimi dərd üzdü.

1072.Əzizim, ağ səd alar,
Ağsədəf ağ sədalar.
Aşiqin göz yaşları,
Mərmərə axsa, dələr.

1073.Əzizim, nəçiyəm mən?
Sənə ərzəçiyəm mən.
Eşqin məni göndərib,
Demə dilənçiyəm mən.

1074.Əziziyəm, gen axar,
Kür Arazdan gen axar.
Cəfanı bülbul çəkər,
Gülü qucar genə xar.

1075.Əziziyəm, tər sinə,
Tər əndamdı, tər sinə.
Namərd bələdçi olsa,
Yol göstərər tərsinə.

1076.Əzizim, dağı dağlar,
Zülfünün tağı dağlar.
Ovçu, vurma maralı,
Qayıdar dağı dağlar.

1077.Əzizim, bala dərdim,
Dağlardan lala dərdim.
Dostum yox, həmdəmim yox,
Ürəkdən ala dərdim.

1078.Əziziyəm, dağa bax,
Buluda bax, dağa bax.
Lalənin dərdi nədir?
Köksündəki dağa bax.

1079.Əziziyəm, çinarım,
Bal vermədi çin arım.
Cuvar ol, suyu bağla,
Qoy göyərsin çinarım.

1080.Əzizim, alma qara,
Geyməyə alma qara.
Xəlvəti bir yar sevdim,
Saldılar qalmaqala.

1081.Əzizim, qızıl qala,
Dərd getməz yüz il qala.
Bədəsil əsil olmaz,
Boyunca qızıl qala.

1082.Əzizim, badam çalar,
Bağ salan badam calar.

Hörüyün qırx bənd elə,
Açılar, adam çalar.

1083.Əzizim, yaman qaşlar,
Vermədi aman qaşlar.
Sıx dursun qoy kirpiklər,
Darıxar kaman qaşlar.

1084.Əzizim, sarı bağlar,
Bülbüllər sarı bağlar.
Gözlərim gözlərini,
Yadına salıb, ağlar...

1085.Əziziyəm, tutanlar,
Tatın dilin tat anlar.
Nələr çəkir gecələr,
Evdə yalqız yatanlar.

1086.Əzizim, üzdə nə var,
Yad deyən sözdə nə var.
Gözəl görmək savabdı,
Qoy baxım, gözdə nə var?

1087.Əzizim, dərдин kişi,
Yamanmış dərдин, kişi.
Çıxmışam qəm yoxuşu,
Enişim dərđ enişi.

1088.Əziziyəm, dilim kəc,
Əl ətəkdə, əlim kəc.
Zülfünü kəmənd eylə,
Fəryad etsəm, dilim kəs.

1089.Əzizim, o yar gözün?!
Kim görüb o yar gözün?!
Aslan əldən düşəndə
Qarğalar oyar gözün.

1090.Əzizim, tər sinədi,
Tərləyən tər sinədi.
Fələyə bel bağlama,
Hər işi tərsinədi.

1091.Əziziyəm, çarxı nə,
Qəm suyunun arxı nə?
Fələk məni kələftək
Dolandırdı çarxına.

1092.Əzizim, yada səni,
Yar salmaz yada səni.
İçmə eşq şərabını,
Yandırar bada səni.

1093.Əzizim, ala dağlar,
Dörd yanı qala dağlar.

Bilirsənmi kimləri,
Salıbsan yola, dağlar?

1094.Əzizim, bağ gəzərəm,
Məcnunam, dağ gəzərəm.
Ciyərdən yaralıyam,
Kim deyər sağ gəzərəm?

1095.Əzizim, tutar ahım,
Dünyanı tutar ahım.
Məkkədi, Kərbəladı,
Kəbədi qıbləgahım.

1096.Əzizinəm, dolan gəz,
Dağı, daşı dolan gəz.
Özgə bağı bağ olmaz,
Öz bağında dolan, gəz.

1097.Əzizinəm, odlana,
Yana canım odlana.
Mənim üçün ən əziz,
Bir Vətəndir, bir ana.

1098.Əzizinəm, göy tala,
Sinəsi gömgöy tala.
Düzəlib adam olmaz,
Namərdi döy, baltala.

1099.Əzizim, oraq ilə,
Ot biçdim oraq ilə.
İtirdim qardaşımı,
Gəzirəm soraq ilə.

1110.Əzizim, izlərimdən,
Yel tutub dizdərimdən.
Həsratimlə görüşsəm,
Öpərəm gözlərindən.

1111.Əzizim, daşdı dağlar,
Gözlərin yaşdı, dağlar.
Ellərin köç eylədi,
Ləzzətin qaşdı, dağlar.

1112.Əzizim, hay verərəm,
Çağırısan hay verərəm.
Kəsib öz həyatımdan
Mən sənə pay verərəm.

1113.Əzizinəm, var olar,
Dağ başında qar olar.
Min-min əziz yığıla,
Qəlbə yaxın yar olar.

1114.Əzizim, belə düşdü,
Arzular selə düşdü.

Mən dedim gizli olsun,
Eşqimiz dilə düşdü.

1115.Əzizinəm, bal kimi,
Şəkər kimi, bal kimi.
Dili zəhərdən betər,
Dodaqları bal kimi.

1116.Əzizinəm, bir də qan,
Oxu dərsin, bir də qan.
Bu yaralı gözlərim,
Bir yaş tökər, bir də qan.

1117.Əzizinəm, tək yara,
Sınəmdə var tək yara.
Boynumda zəncir olsun,
Əlim yetsin tək yara.

1118.Əzizinəm, gül sənə,
Bülbül sənə, gül sənə.
Yarım, dağdan qar mənə,
Mən arandan gül sənə.

1119.Əzizim, yollara mən,
Yolçuyam, yollara mən.
Ömür keçdi, gün keçdi,
Baxmaqdan yollara mən.

1120.Əzizim, nə səhərdir,
Gedirsən nə səhərdir.
Vətəndən ayrı düşən
Bal da yesə, zəhərdir.

1121.Əzizim, su da məni,
Boğdular suda məni.
Susadım, yar su verdi,
Yandırdı su da məni.

1122.Əzizinəm, qocalar,
Əl-ayağı qıc olar.
Evin bərəkətidir,
Pir-nurani qocalar.

1123.Əzizinəm, yar dağı,
Külüng ilə yar dağı.
Getməz canın ağrısı,
İllaha ki, yar dağı.

1124.Əzizinəm, gül evin,
Gül qönçəli, gül evin.
Allah ilə qonşudur,
Peyğəmbərin, bil, evin.

1125.Əzizinəm, yanasız,
Sızıldarsız, yanarsız.

Ünüm qaya yandırır,
Çəkil, siz də yanarsız.

1126.Əzizinəm, tərsinə,
Mina gərdan, tər sinə.
Şahin-şonqar sığınar,
Yalçın dağlar sərinə.

1127.Əzizinəm, mərdə ver,
At oxunu mərdə ver.
Namərdə sirr verincə,
Kəs başımı mərdə ver.

1128.Əzizim, yara yetir,
Naməmi yara yetir.
Fələk, mən qəribi də,
Öldürmə, yara yetir.

1129.Əzizinəm, əyalı,
El-obanın əyalı.
Qoca da cavan olur,
Gözəl olsa əyalı.

1130.Əzizinəm, gün üzü,
Ləkəsizdir gün üzü.
Yarı bir də görməsəm,
Qara olar gün üzü.

1131.Əzizim, yaza dərdim,
Katib yox yaza dərdim.
Fəqir bülbüllər kimi,
Qalıbdır yaza dərdim.

1132.Əlində sazın nədir?
Söhbətin, sözün nədir?
Gəlmişik görüşünə,
De, bizə sözün nədir?

1133.Əlimdə sazım yoxdur,
Söhbətim, sözüm yoxdur.
Mən ki, sizdən ayrıldım,
Ta sizə sözüm yoxdur.

1134.Əzizim, əllisindən,
Yüzündən, əllisindən.
Ölümə çarə yoxdur,
Görürük əllisindən.

1135.Əzizim, dağ başıdı,
Dağ üstü, dağ başıdı.
Qalada bir toy tutdum,
Şabaşı göz yaşıdı.

1136.Əzizim, mən dolanım,
Mən dönüm, mən dolanım.

Səni Tanrı qorusun,
Başına mən dolanım.

1137.Əzizim, xar ləkəsi,
Gül üstə xar ləkəsi.
Aydan aydın şey yoxdur,
Onun da var ləkəsi.

1138.Əzizinəm, qar-qamış,
Yağar bitər qar-qamış.
Bəndədən bu dərd gəlməz,
Bizi fələk qarğamış.

1139.Əzizim, düşən yeri,
Atlanıb düşən yeri.
Göz yaşım atəş olub,
Yandırır düşən yeri.

1140.Əzizim, gör düyünü,
Ay doğdu, gördü günü.
Namərddə söz ilişməz,
Mərd deməz gördüyünü.

1141.Əziziyəm, dürr ordan,
Yaqut ordan, dürr ordan.
Qonaqsan, elə otur,
Deməsinlər dur ordan.

1142.Əzizim, kətanda gül,
Şalda gül, kətanda gül.
Yerimiz yaxşı yerdir,
Hayıf ki, vətən deyil.

1143.Əzizinəm, hər aylar,
Keçən günlər, hər aylar.
Qul qardaşım Bağdaddan,
Gəncə deyib haraylar.

1144.Əziziyəm, çəməndə,
Kəklik otlar çəməndə.
Yara köynək olaydım,
Yar soyunub çiməndə.

1145.Əzizim, tökmə barı,
Zülfünü tökmə barı.
Töksən də gərdənə tök,
Ağ üzə tökmə barı.

1146.Əziziyəm, sanına,
Durna baxmaz sanına.
Sənə bir yol baxanın,
Od salarsan canına.

1147.Əyri-üyrü yolları,
A qaratikan kolları.

Eşitmişəm yar gəlir,
Süpürün, açın yolları.

1148.Əzizinəm, al məndən,
Yaşıl məndən, al məndən.
Ya bu dərdə şərikin ol,
Ya bu canı al məndən.

F

1149.Fələyi dindirəydim,
Dindirib güldürəydim,
Mənə yazı yazanda,
Qələmin sındıraydım.

G

1150.Göyərçin kaş olaydım,
Üzükdə qaş olaydım.
Yad eldə yaşayınca,
Yurdumda daş olaydım.

1151.Gözüm yoluna baxar,
Həsərət könlümü yaxar.
Dönüb ağ göyərçinə,
Vətən, məni gəl apar.

1152.Gəmi gedir yan-yanı,
Tuşlayıbdır Salyanı.
Yara sadağa olsun,
Qəribin yazıq canı!

1153.Gün təkə batmaz oldun,
Yaman əlçatmaz oldun.
Gözüm yollarda qaldı,
Nədən qayıtmaz oldun?

1154.Göydə buludam mən,
Sərib qurudam mən.
Qərib eldəki balamı,
Ölsəm, unudam mən.

1155.Göydən uçan quşa bax,
Qanadı sınımişa bax.

Aləmə yaz gələndə,
Mənə gələn qışa bax.

1156.Gedirəm, yol uzununu,
Salam ver dil uzununu.
Qardaş yada düşəndə,
Ağlaram il uzununu.

1157.Gedərəm, yolum dağdı,
Dörd yanım qırma dağdı.
Çəkərəm sənin dərđini,
Nə qədər canım sağdı.

1158.Göydən bir maya endi,
Sallandı çaya endi.
Neçə il zəhmət çəkdim,
Zəhmətim zaya endi.

1159.Gedirəm, uzaq səndən,
Qorxuram yol kəsəndən.
Gəl bir qol-boyun olaq,
Ayrıldıq bəlkə səndən.

1160.Gəl gedək xoş bulağa,
Çəmənzar Xoşbulağa.
Birin sən de, birin mən,
Tökək qan yaş bulağa.

1161.Göydə gedən quşa bax,
Qanadı gümüşə bax.
Kağız yazıb göndərrəm,
Üstə qanlı yaşa bax.

1162.Gedərəm gedən olsa,
Dilim ərzədən olsa.
Kağız yazıb göndərrəm,
Yanına gedən olsa.

1163.Gecə keçdi qərəldən,
Səni seçməm maraldan.
Nə dərdim var, nə qəmim,
Sənsən məni saraldan.

1164.Gülü dərdim tabağa,
Qoydum qaldı sabaha.
Yara mehman gedəndə,
Durar çıxar qabağa.

1165.Gəl gedək bizim bağa,
Qoyaq dodaq-dodağa.
Bülbül olaq, oxuyaq,
Qonaq budaq-budağa.

1166.Gözüm qaldı o qaşda,
O kirpikdə, o qaşda.

Məcnun tək divanəyəm,
Gəzirəm dağda-daşda.

1167.Gəl məni bəndə atma,
Xoydan Mərəndə atma.
Hamı üz döndəribdir,
Rəhm elə, sən də atma.

1168.Günləri bir-bir sana,
Od düşüb şirin cana.
Danışırıq kağızla,
Dil qalır yana-yana.

1169.Gözlərin qarasına,
Xal düşüb arasına.
Yar gülüşü məlhəmdir,
Ürəyim yarasına.

1170.Gəlin bulaq altına,
Sərin bulaq altına.
Sən ağac ol kölgə sal,
Biz də dolaq altına.

1171.Gün getdi dağ başına,
Yar örtüb ağ başına.
Oğlan şamama istər,
Dolanar tağ başına.

1172. Gəlibdi sünbül zara,
Dərd əlindən gül zara.
Bülbül ollam qonaram,
Yar gül olsa, gülzara.

1173. Gün məndə, gecə məndə,
Dərd gəlib gecə məndə.
Gözlərim yaş axıdır,
Ləbindən gec əməndə.

1174. Gəzmişəm, Murov, səndə,
Getməz qar, qırov səndə.
Yüz il ovçuluq etdim,
Vurmadım bir ov səndə.

1175. Gülü atdım dənizə,
Batdı çıxmadı üzə.
Nola bizim bağçada,
Yar gələ bir gün gəzə.

1176. Gəlirdim süzə-süzə,
Qızıl gül üzə-üzə.
Yar mənə qaş-göz atdı,
Tellərin düzə-düzə.

1177. Göyərrib bağça nanə,
Bağ nanə, bağça nanə.

İntizarlı gözlərim,
Doyunca bax cananə.

1178.Gözlərim axdı sənə,
Axdıqca baxdı sənə.
Mən səni qiblə bildim,
Qıldım beş vaxtı sənə.

1179.Gün getdi yatan yerə,
Ay getdi batan yerə.
Sinəm nişanə oldu,
Yar oxun atan yerə.

1180.Gün dolanar, ay batmaz,
Yar dərdi dərde qatmaz.
Göz görüb könül sevən,
Yaxın gələr, söz atmaz.

1181.Gecə uzun, ay batmaz,
Vəfalı yar satmaz.
Sən tək bir çinarboylu,
Tanrı bir də yaratmaz.

1182.Gün doğmasa ay batmaz,
Dərdlilər gecə yatmaz.
Aləm məni atsa da,
Sevgilim məni atmaz.

1183.Gəmi getdi fanarsız,
Yükün vurdum dinarsız.
Məndən uzaq dolanın,
Siz də mən tək yanarsız.(v)

1184.Gəşti-sirat eylədi,
Sözüm bərat eylədi.
Sevdim bir bivəfa yar,
Könlüm qarət eylədi.

1185.Gözlərin məstdi, nədi?
Yolumu kəsdi, nədi?
Yar məni öldürməkdə,
Bilmirəm qəsdı nədi?

1186.Gələn aşığı Vəlidi,
Əlində yar əlidi.
Hər zülmünə dözərəm,
Sövdamın əvvəlidi.

1187.Gecələr gecə keçdi,
Gündüzüm heçə keçdi.
Yar, mənsiz keçən gecən,
Bir danış necə keçdi?

1188.Gəl geyindir al məni,
Bir yadına sal məni.

Bas bağına saz kimi,
Həzin-həzin çal məni.

1189.Gözlə bu sardan məni,
Ayırma yardan məni.
Zülfünü kəmənd eylə,
Qurtar bu dardan məni.

1190.Gəlmişəm görüm səni,
Qəlbimə hörüm səni.
Qapı-baca bağlanıb,
Bəs hardan görüm səni?

1191.Gül açıbdı meşəsi,
Sındı könlüm şüşəsi.
Yardan ayrı düşənin,
Ağlamaqdı peşəsi.

1192.Get bazardan əncir al,
Saatına zəncir al.
Uzaq yoldan gəlibsən,
Gir qoynuma dincin al.

1193.Güləm, gülü neylərəm,
Gülə xidmət eylərəm.
Öz gülümü versələr,
Özgə gülün neylərəm.

1194.Gəldim arxa dolandım,
İpək çarxa dolandım.
Vəfasız yar əlindən,
Qorxa-qorxa dolandım. (v)

1195.Gülü biçənə qurban,
Suyu içənə qurban.
Kişmir geyib sallanıb,
Burdan keçənə qurban.

1196.Geyinmişəm qara mən,
Tuş olmuşam sara mən.
Nə qədər cəfa çəkdim,
Yaraşmadım yara mən.

1197.Göy üzündə pərdə mən,
Düşdüm yaman dərdə mən.
Sən yatdın nazbalıncda,
Qaldım quru yerdə mən.

1198.Gəl saçını hörüm mən,
Bir-bir bəndin vurum mən.
Eyvana çıx, bax barı,
Bir üzünü görüm mən.

1199.Gözümün qarasıdı,
Könlümün parasıdı.

Məni avara qoyan,
Bir zalım balasıdı.

1200.Göllərdə var bağalar,
Ürəkdə dağdağalar.
Yarın vurduğu yara,
Məhşər günü sağalar.

1201.Gül açıb ara bağlar,
Tutulub bara bağlar.
Aşıqlar yüz söz desə,
Axırın yara bağlar.

1202.Görünür qoşa dağlar,
Çatıb baş-başa dağlar.
Gözləyin sevgilimi,
Düşməsin daşa, dağlar.

1203.Gəncənin üstü bağlar,
Dumandan tüstü bağlar.
Mən yara neyləmişəm.
İnciyib küsdü, bağlar.

1204.Göy üzü damar-damar,
Ay baxar xumar-xumar.
De, nə var gözlərində,
Hər görən bir pay umar?

1205.Göy üzü damar-damar,
Ay baxar xumar-xumar.
Gözün cəllada oxşar,
Baxan mərhəmət umar.

1206.Göy üzü damar-damar,
Ay baxar xumar-xumar.
Bivəfa yar yolunda,
Doğrandım damar-damar.

1207.Gün ortada dayanar,
Aləm nura boyanar.
Bir bayatı deyərəm,
Yar yuxudan oyanar.

1208.Gəl çıxma dağa, dilbər,
Qorxum var yağa, dilbər!
Gülün bir ömrü yoxdur,
Bəzəkdir bağa, dilbər!

1209.Gedirsən, hara dilbər?
Qaş-gözü qara, dilbər.
Rəhmin olsun gəl eylə,
Dərdimə çara, dilbər!

1210.Gecələr xoş gecələr,
Qoynum bomboş gecələr.

Yarı məndən ayırdın,
A bağı daş gecələr.

1211.Gəlir qara gecələr,
Bağı yara gecələr.
Qəlbi daş, insafsız yar,
Dərdə çarə gec eylər.

1212.Gülü bağdan bağa sər,
Meyvəsin dər tağa sər.
Əlim əlinə dəysə,
Ürəyim sağ-sağ əsər.

1213.Göydə ulduz əllidir,
Yüz deyil, düz əllidir.
Mən yarımı tanıram,
Gözlərindən bəllidir.

1214.Göydə ulduz əllidi,
Əllisi də bəllidi.
Bir yar sevdim, mənimtək,
O da, qara tellidi.

1215.Gözlərin sus kimidir,
Axan ulduz kimidir.
Mən sənsiz necə yatım,
Yorğanım buz kimidir.

1216.Göyərçin havadadır,
Əl yetməz yuvadadır.
Bir əlim yar qoynunda,
Bir əlim duvadadır.

1217.Göydə ulduz cidadır,
Canım yara fədadır.
Qəm çəkmə, maral gözlüm,
Mətləb verən Xudadır.

1218.Gedirəm yolum dağdır,
Dörd yanım bağça-bağdır.
Çəkərəm yar qəhrini,
Nə qədər canım sağdır.

1219.Gedən, getmə, dayan, dur,
Sirrim sənə əyandır.
Gəlişinə mən qurban,
Gedişin nə yamandır!

1220.Gəmin çayda yan oldu,
Ürəklərdə qan oldu.
Üzdə xalını görcək,
Könlüm bəndivan oldu.

1221.Görmədi ozan günü,
İlqarı pozan günü.

Falçı, tasın sınaıdı,
Bəxtimi yozan günü.

1222.Gözəlin adına bax,
Ləbinin dadına bax.
Yarın fəraqındayam,
Sinəmin oduna bax.

1223.Gəlinin taxtına bax,
Gün keçir vaxtına bax.
Çox da yarı kifirdir,
Sən onun baxtına bax!

1224.Geymişən alacanı,
Mənsurun ala canı.
Aşiq o gündən qorxar,
Əzrayıl ala canı.

1225.Göy yüzü, gözəl, ayaz,
Bulud yox, gözəl ayaz.
Qələm aldın əlinə,
Gözəli gözələ yaz. (v)

1226.Geyindi yar arındı,
Qəm bağırim yarar indi.
Canansız yerdə Aşiq,
Can nəyə yarar, indi?

1227. Gəldi gecə tarazı,
Zülfün necə tarazı.
Bu həmdəmsiz aşiqdən,
Olmaz gecə də razı.

1228. Geydiyın arxalıqdır,
Hamidən arxalıqdır.
Hicran əydi aşiqi,
Bu necə arxalıqdır?

1229. Gözlərin kimi gözlər?
Kim bilir, kimi gözlər?
Nə qaşın kimi qaş var,
Nə gözün kimi gözlər.

1230. Gecə gündüz, ay batmaz,
Dərdlilər gecə yatmaz.
Sənin kimi gözəli,
Tanrı bir də yaratmaz.

1231. Gecələr, ay gecələr,
Molla dərşin hecələr.
Mən anamsız dözürem,
Anam mənsiz necə elər?

1232. Gəncə də var,
Zülfləri incə də var.

Qocalığa baxmayın,
İlqarı öluncə var.

1233.Gülabı güldən allam,
İyin bülbüldən allam.
Bağda bülbül can versə,
Qanını güldən allam.

1234.Göydən uçan quşa bax,
Qanadı sınımişa bax.
“Xalx”lara yaz gələndə,
Bizə gələn qışa bax.

1235.Getdim gördüm Qanığ1,
Suların bulanığ1.
Ölsəm də yaddan çıxmaz,
Əziz yarın yanığ1.

1236.Gedirəm, yolum budur,
Başıma zülüm budur.
Yar sevib, yerdə qalmaq,
Əcəlsiz ölüm budur.

1237.Göydən uçan quşam mən,
İnanmıram düşəm mən.
Hər quşun bir yurdu var,
Vətənsiz bir quşam mən.

1238. Gəmi gedir yan verək,
Suyu hardan əndərək?
Quşlar dil də bilməyir,
Yara salam göndərək.

1239. Gedirdim Kür yaxası,
Mənə bir qız baxası,
Bənövşədən köynəyi,
Qızılgüldən yaxası.

1240. Gözlərin aldı məni,
Bu dərddə saldı məni.
Qaşların şahmar oldu,
Dolanıb çaldı məni.

1241. Gəldi bir yaxşı suvar,
Gir bağa, yaxşı suvar.
Aləmin malı, mülkü,
Aşıqin Yaxşısı var.

1242. Göydə yıldız üzdürən,
Qaşın, gözün süzdürən.
Sənin eşqin deyilmi,
Məni burda gəzdirən?

1243. Göy üzündə pərdə sən,
Saldın məni dərddə sən.

Mən səni çox sevirəm,
Göydə Allah, yerdə sən.

1244.Gecənin ağaşları,
Bar gətirər başları.
Mən bir gözəl sevmişəm,
Verməyir qardaşları.

1245.Gün gedir ilə, dağlar,
Gəlibdir dilə dağlar.
Bülbül kimi hay salıb,
Dönüb bülbülə dağlar.

1246.Gözüm qaldı incidə,
Dərddir başa inci də.
Gülümü qoydum, getdim,
Qorxuram xar incidə.

1247.Gülünə, çiçəyinə,
Qurbanam ləçəyinə.
Canı fəda edərəm,
Anamın birçəyinə.

1248.Görünən Savalandı,
Soltandı, Savalandı.
Çəmənindən gül versə,
Yaralar sağalandı.

1249. Göy düzlərin ahusu,
İstər içə ahu su.
Kərəm yandı odlara,
Söndürmədi ahı su.

1250. Gözlərimi oysalar,
Üstə dərman qoysalar.
Mən səndən əl üzmərəm,
Dilim-dilim soysalar.

1251. Gəmi gedir yan-yana,
Əlinə yaxım həna.
Dilindən ilan çalsın,
Acıdilli qaynana.

1252. Gəncədən gəl, Gəncədən,
Atın yesin yoncadan.
Sevdiyini almadın,
Belin sınısın incədən.

1253. Göydə ulduz sarıdır,
O gələnin kimin yarısıdır?
Bəzənib toydan gəlir,
Qızların sərrafıdır.

H

1254.Haray, ellilər, haray,
Şana tellilər, haray.
Suyum dəhnədən uçdu,
Əli bellilər, haray.

1255.Haray, elli neyləsin?
Şana telli neyləsin?
Bir su dəhnədən uça,
Əli belli neyləsin?

X

1256.Xan Arazım, daşım var,
Xırda bulaq başım var.
Ərzurumdan aşıram,
Kür təkı qardaşım var.

1257.Xan Araz çoşan yerdə,
Dağ-daşı aşan yerdə.
Torpağı çiçək açar,
Kürə qovuşan yerdə.

I

1258. İtirmişəm sözüümü,
Ölürəm bas gözümü.
Əzrail bir aman ver,
Yara deyim sözüümü.

1259. İlqarın oldu yalan,
Könlümü etmə talan.
Ayrılısın, ayrı düşsün,
Bizə ayrılıq salan.

1260. İnci xanım, incidir,
Mirvaridir, incidir.
Oğlan sənə nə dedi?
İnci xanım incidi.

1261. İstəkanı yarınca,
İçdim qaldı yarınca.
Bu gün bir qızı gördüm,
Gözüm qaldı dalınca.

1262. İnsan insan olsa da,
Seçilmiş can olsa da.
Yoxsul insan sanılmaz,
Əyər loğman olsa da.

1263. İşim düşdü bəndə, yar,
Can qalmadı təndə, yar!

Allah məni öldürsün,
Sən də qurtar, mən də, yar.

1264. İşim düşdü divana,
Axır gəldim mən cana.
Heç vaxtı bel bağlama,
Bir ilana, bir xana.

1265. İş qalsa məcəldəndir,
Dağ döşü qəcəldəndir.
Yetimi dərd öldürsə,
Deyərlər əcəldəndir.

1266. İşim aşmadı başdan,
Gözüm doymadı yaşdan.
Fələk mənə versəydi,
Verərdi əzəl başdan.

1267. İşini al ələ sən,
Ömrü vermə yelə sən.
Hər işdə səbirli ol,
Peşman olar tələsən.

K

1268.Kəndimiz Gülabaddı,
Çiçəyə, gülə batdı.
Yaxşı yar ağzın açdı,
Ağzından gülab atdı.

1269.Kəmər bağla belinə,
Şərbət töküm dilinə.
Sən gəlinim olanda,
Xına qoyum əlimə. (v).

Q

1270. Quş qənədin salıbdır,
Görün harda qalıbdır?
Babaların qəbri,
Yad torpaqda qalıbdır.

1271. Qapında quyun ola,
İçində suyun ola.
Qohum-qardaş içində,
Həmişə toyun ola.

1272. Qədirbilən Salyanım,
Deyib gülən Salyanım.
Dost ilə təmənnəsiz,
Çörək bölən Salyanım.

1273. Qəm karvanı sürünür,
Könlüm qəmə bürünür.
Sayma gözəl yerləri,
Vətən gözəl görünür.

1274. Qəbristan bir kənd oldu,
Nədənsə erkən oldu.
Viran qalsın oranı,
Hər kim getdi, bənd oldu.

1275. Qazaxda bir dənəyəm,
Əl vurma pərvanəyəm.

Yarım gedib səfərə,
Dərdindən divanəyəm.

1276. Qazaxda bir qaladır,
Torpağı Kərbəladır.
Ölüm Allah işidir,
Ayrılıq nə bəladır.

1277. Qardaşın qaşığı qara,
Sağalmaz güllə yara.
Mənim əziz qardaşım,
Eylə dərdimə çara.

1278. Qəribəm, qərib quşam,
Vətəndən ayrılmışam.
Hər quşun yuvası var,
Mən bir yuvasız quşam.

1279. Qızılım, aldım səni,
Dillərə saldım səni.
Zərgər səni neyləyir?
Mən sevib aldım səni.

1280. Qəm nədi, qəmçi nədi?
Səməddən qəm çilədi.
Canı dərdədən qorudum,
Qəm üstə qəm çilədi.

1281. Qərənfil abı gərək,
Yar yarın babı gərək.
Zərrə eşqi olanın,
Dağlarca tabı gərək.

1282. Qalalar, ay qalalar,
Qalaya yol salalar.
Analar oğul verməz,
Bəlkə zorla alalar.

1283. Qəribəm, ağlar başım,
Yastığa damar yaşım.
Desələr qardaşın gəlib,
Yastıqdan qalxar başım.

1284. Qurana zikr elərəm,
Oxurlar, zikr elərəm.
Bir də üzünü görsəm,
Allaha şükr elərəm.

1285. Qəribəm bu vətəndə,
Qərib burdan ötəndə.
Qəribə təsir edər,
Baş yastığa yetəndə.

1286. Qarabağda bağ olmaz,
Qara salxım ağ olmaz.

Qonşudan qız sevənin,
Ürəyində yağ olmaz.

1287. Qaya başında təndir,
Odu gətir, gəl, yandır.
Örgənməmiş xam kəklik,
Tut qoynuna dadandır.

1288. Qərənfiləm, uçdum gəl,
Dost bağına düşdüm gəl.
Yaxşı günümün dostu,
Pis günlərə düşdüm gəl.

1289. Qarabağda bağ olmaz,
Qara üzüm ağ olmaz.
Qardaşsız bacıların,
Ürəyində yağ olmaz. (v)

1290. Qoyunu kəsən olmaz,
Çatmadan asan olmaz.
Qərib eldə ölənini,
Gözünü basan olmaz.

1291. Qardaşım birdir mənim,
Gözümə nurdur mənim.
Sənə qardaş demərəm,
Talehim kürdür mənim.

1292. Qızılgül açılında,
Açılıb saçılında.
Yarımdan ayrılırdım,
Hər səhər açılında.

1293. Qara atı yağlaram,
Gül koluna bağlaram.
Mən sevəni almasan,
Gecə-gündüz ağlaram.

1294. Qızılgül oldu dən-dən,
Dərmədim onu dən-dən.
Mən səndən ayrılmazdım,
Ayrılıq oldu səndən.

1295. Qardaş mənim gülümdür,
Gülümdür, bülbülümdür.
Ölür bacılar ölsün,
Qardaş ölümü zülümdür.

1296. Qızılgüləm, xal-xalam,
Açılmağa qorxaram.
Desələr yarın gəlib,
Ölmüş olsam qalxaram.

1297. Qərib öldü götürün,
Dar küçədən ötürün.

Qərribin vay xəbərin,
Anasına yetirin.

1298.Qaradı qaşın ördək,
Yaşıldı başın ördək.
Həmişə cüt gəzərdin,
Hanı yoldaşın ördək.

1299.Qarşıda gül anbarı,
Dərmişəm gülənbəri.
Hicran qoymaz göz açam,
Dərd qoymaz güləm barı.

1300.Qaş qara, göz də qara,
Sürmə çək gözdə qara.
Dost yoluna baxmaqdan,
Qalmadı gözdə qara.

1301.Qarşıda inci mənəm,
Ləl mənəm, inci mənəm.
Vəfalı yar yolunda,
Can versəm incimənəm. (v)

1302.Qızılgül oyum-oyum,
Dərim qoynuma qoyum.
Yağış yağar, yer doymaz,
Mən səndən necə doyum?

1303. Qarşıda göz izi var,
Kababda köz izi var.
Üzünə yadlar baxmış,
Üzündə göz izi var.

1304. Qarşıda, səndə, sən bil,
Sən oxu, səndə, sən bil.
Gedər oldum, sevdiyim,
Can qaldı səndə, sən bil.

1305. Qarşımızda mən şadam,
Rəqib qəmgin, mən şadam.
Yara deyın şad olsun,
Xəyalilə mən şadam.

1306. Qızıl iynənin sapı,
Görünür sizin qapı.
Səni məndən eyliyən,
Dilənsin qapı-qapı.

1307. Qəribəm, vətənim yox,
Bir qulam, satanım yox.
Düşdüm qəm dəryasına,
Qolumdan tutanım yox.

1308. Qarşıda əyri dağlar,
Düz dağlar, əyri dağlar.

Gözün dağı düz çəkər,
Qaşların əyri dağlar.

1309.Qarşınızda mən zamin,
Bülbül, gülə mən zamin.
Üzün qoy üzüm üstə,
Ləkə düşsə mən zamin.

1310.Qəlyanın ay qabağı,
Buluddur ay qabağı.
Üzü gülməz namərdin,
Açılmaz ay qabağı.

1311.Qəlyanın qabağı düz,
Çəkməyə qabağı düz.
Dünya səndən kim getdi,
Qaşı düz, qabağı düz?

1312.Qaşların nə kamandır,
Dağ başı çox dumandır.
Yar sevmək asan olur,
Ayrılmaq nə yamandır.

1313.Qoruqda qoyun, quzu,
Qoyuna verdim duzu.
Dövlətə susamayın,
İgidə verin qızı.(v)

1314. Qaşların qaradandır,
Haqq bizi yaradandır.
Qurban olduğum Allah,
Bu sevgi haradandır?

1315. Qara qazan asaydım,
Altda çırpı basaydım.
Sözündən dönən qızı,
Saçlarından asaydım.

1316. Qarabağın üzümü,
Ölürəm ört üzümü.
Nə gələn var, nə gedən,
Kimə deyim sözüümü?

1317. Qaşların mil uzununu,
Boyun sünbül uzununu.
Mən səndən ayrılalı,
Ağlaram il uzununu.

1318. Qızıl üzük bir badam,
Bu ölkədə mən yadam.
Qəfəsdə bülbül kimi,
Gah məyusam, gah şadam.

1319. Qara atın nalıyam,
Göyçək üzün xalıyam.

Oğlan, heç fikir çəkmə,
İstəklimin yarıyam.

1320. Qızılgülü biçmişəm,
Biçəndə and içmişəm.
Yüz min oğlan içində,
Bircə səni seçmişəm.

1321. Qızılgülü dərərlər,
Məxmər üstə sərərlər.
Xoş o qızın halına,
Sevdiyinə verərlər.

1322. Qulağında talası,
Üstün örtüb şanası.
Qonşu qızın sevirəm,
Vermir zalım anası.

1323. Qış çəkilir, yaza bax,
Göydə süzən qaza bax.
Baxdı, ağlım apardı,
Gedən sərvinaza bax!

1324. Qalanın daşı azdır,
Üstündə kaşı azdır.
Vermədilər yarımı,
Dedilər: yaşı azdır.

1325. Qəlbim sənin evindir,
Gəl qəlbimi sevindir.
Səndən yüz-yüz yaram var,
Hərəsi bir telindir.

1326. Qızılgülüm dəstədir,
Bülbül oxur, səsdədir.
Yarın sözü, söhbəti,
Elə bil şikəstədir.

1327. Qızılgülü seçərlər,
Budağından biçərlər.
Vəfalı yar yolunda,
Candan-başdan keçərlər.

1328. Qərənfil sən, məzəsən,
Hər bir güldən təzəsən.
Arzum var, öz toyunda,
Oynayasan, süzəsən.

1329. Qapında inləyim mən,
Sözün de, dinləyim mən.
Qoy axsın gözüm yaşı,
Bir az sərinləyim mən.

1330. Qarğayaram o yada,
O düşməyə, o yada.

Yatıb yuxuya qalsam,
Bir kəsım yox oyada.

1331.Qoy gedim yurda məni,
Tapşırma qurda məni.
Gözü yolda qalan var,
Öldürmə burda məni.

1332.Qar kimi oyduñ məni,
Öldürdüñ soyduñ məni.
Nə kölgədə bəslədin,
Nə günə qoyduñ məni.

1333.Qapının yanı yetim,
Sözümün canı yetim.
Yeyib doyandan sonra,
Deyərlər, hanı yetim?

1334.Qəlbim qara qazandır,
Dilim ərzə yazandır.
Fələyə bel bağlama,
Fələk pərgar pozandır.

1335.Qışdan yazı nə qaldı,
Ərzim yazana qaldı.
Qələm işini işlər,
Mürvət yazana qaldı.

1336. Qış gəlsə gün olarmı?
Qışda çiskin olarmı?
Ağla, gözlərim, ağla,
Bundan pis gün olarmı?

1337. Qəribəm, yoxdur arxam,
Qanadım yoxdu, qalxam.
Çıxam qəlbi dağlara,
Vətənə doğru baxam.

1338. Qolunda var qüvvətin,
Arzum var olsun mətin.
El yolunda baş qoyan,
Qazanar el hörmətin.

1339. Qış getdi, qar gəlmədi,
Nə də bahar gəlmədi.
İl dolandı, ay ötdü,
Gözlədim, yar gəlmədi.

1340. Qərib ömrü bitəndə,
Qalar özgə vətəndə.
Sən yadıma düşürsən,
Bağda bülbül ötəndə.

1341. Bulaqdan endim ancaq,
Başımda sarı sancaq.

Nə gəlin oldum, nə qız,
Odlara yandım ancaq.

1342.Qar yağar, dolu bağlar,
Yağılar yolu bağlar.
Yar yadıma düşəndə,
Gözlərim dolub, ağlar.

1343.Qazaxda bir dənəyəm,
Əl vurma pərvanəyəm.
Dostum səfərə gedib,
Dərdindən divanəyəm.

1344.Qar yağdı dizə kimi,
Xoydan Təbrizə kimi.
Ahu-naləm yüksəldi,
Aya, ulduza kimi.

1345.Quşum uçdu tüləkdən,
Qolum düşdü biləkdən.
Mənimki belə gəldi,
Çarxı dönmüş fələkdən.

M

1346. Mən olmuşam biçara,
Biçarəyə nə çara?
Qapım haqdan bağlanıb,
Kimə gedim açara?

1347. Mələ ceyranım, mələ,
Balanı vermə ələ.
Mən mələdim gəlmədi,
Sən mələ bəlkə gələ.

1348. Mən vüqarlı dağlaram,
Yurduma bel bağlaram.
Versələr dünya malın,
Vətən deyib ağılaram.

1349. Mən aşiq, incə belə,
Yol gedir İncə belə.
Qulpun sınısın, ay səhəng,
Minmisən incə belə.

1350. Mən aşiq, o san dağlar,
Qar başın basan dağlar.
Sənə gələnlər gedib,
Sən elə osan dağlar.

1351. Mən aşiq, yaxam əldə,
Qalmışdı yaxam əldə.
Tutdum hicran yaxasın,
Gördüm öz yaxam əldə.

1352. Mən aşiq, oda giryan,
Pərvanə oda giryan.
Mən dedim:- oddan kənar!
Demədim: - oda gir, yan!

1353. Mən aşiq, gözəl a yaz,
Bulud yox, gözəl ayaz.
Sənə qurban, ay Allah,
Gözəli gözələ yaz.

1354. Mən aşiq, dərin olsun,
Qızıldan zərin olsun.
Köntöy baxma dostuna,
Dostluğun dərin olsun.

1355. Mən aşiqəm, düzgün qan,
Düzgün düşün, düzgün qan.
Şər işdən kənar olar,
Xata salmaz düzgün qan.

1356. Mən aşiqəm, bir kəsə,
Bir doğraya, bir kəsə.
Çay vermərəm lumusuz,
Yanan olsa bir kəsə.

1357. Mən aşiq, ahu-zarda,
Canım dərddə, azarda.
O gündən ki, qul oldum,
Satırlar hər bazarda.

1358. Mən aşiqəm, sim bağlar,
Sim bağçalar, sim bağlar.
Köhnə yaram qövr eylər,
Təzə yaram sim bağlar.

1359. Mən aşiq, görüm səni,
Qönçəsən, dərim səni.
İstəyirəm ömrümə,
Çələngtək hörüm səni.

1360. Mən qəribəm, anam yox,
Bir söz desəm, qanan yox.
Düşmüşəm qərib elə,
Haray desəm, gələn yox.

1361. Mən aşiq, bulaq başı,
Gəl salaq yada yaşı.
Ömür keçir, gün keçir,
Olaq bir yol yoldaşı.

1362. Mən aşiq, üz qanadı,
Tərlanın öz qanadı.

Meh əsdi, zülf dağıldı,
Tel dəydi, üz qanadı.

1363.Mən aşiqəm, tamam qan,
Oxu dərsin tamam qan.
Bir dərya var lil axır,
Biri də var tamam qan.

1364.Mən aşiqəm, taman qan,
Tamam oxu, tamam qan.
Bir dərya var lil axır,
Bir cülgəsi tamam qan. (v)

1365.Mən aşiqəm, yarı qan,
Yarı düşün, yarı qan.
Könlüm qəm dəryasıdır,
Yarı lildi, yarı qan.

1366.Mən aşiq, belə yeri,
Belə sallan, belə yeri.
Bülbül ötməz, gül bitməz,
Viran qalsın, belə yeri.

1367.Mən aşiq, alınçanı,
Yemə turş alınçanı.
Tər lan xəyallı könlüm,
Qalx, göydən al uçanı.

1368. Maral, yerin şam olsun,
Ota, yerin şam olsun.
Sən olasan Allahın,
Danışaq axşam olsun.

1369. Mən aşiq sağısıyam,
Məclisin sağısıyam.
Yar mənə elə baxır,
Elə bil yağısıyam.

1370. Mən aşiqəm, baxdı kəm,
Bağmanı kəm, baxdı kəm.
Mən fələyə neylədim,
Fələk mənə baxdı kəm.(v)

1371. Mən aşiq, düzüm yerə,
Mirvari düzüm yerə.
Kəfənim yırtılıbdır,
Sürtülür üzüm yerə.

1372. Mən aşiqəm, cahana,
Canım qurban Cahana.
Haqqın əziz bəndəsi,
Xoş gəlmisən cahana.

1373. Mən aşiqəm, sənə, yar,
Sənəd verdim sənə, yar.

Qərib aşiq, qürbət el,
Canım qurban sənə, yar.

1374.Mən aşiq, qara baxtım,
Ağ baxtım, qara baxtım.
Sən yadıma düşəndə,
Dağlarda qara baxdım.

1375.Mən aşiq, ulu dağlar,
Çəsməli, sulu dağlar.
Qəribəm, yol gözlərəm,
Gözlərəm eh, ulu dağlar.

1376.Mən aşiqəm, oyan, gül,
Oyan bülbül, oyan, gül.
Tez açıldın, tez soldun,
Mənim kimi solan gül. (v)

1377. Malını yada vermə,
Ömrünü bada vermə.
Qız verdin insana ver,
Dövlətə, ada vermə.

1378.Marallar duran yerdə,
Boynunu buran yerdə.
Ovçu qolun qurusun,
Sən onu vuran yerdə. (v)

1379. Mən səni el bilirdim,
Başımda tel bilirdim.
Qəlbi dağlar başında,
Əriməz qar bilirdim.

1380. Mən öldüm, anam qaldı,
Oduma yanan qaldı.
Nə dünyadan kam aldım,
Nə bir nişanam qaldı.

1381. Mən aşiq, bir-bir düşər,
Atlanır bir-bir düşər.
Sənlə keçən günlərim,
Yadıma bir-bir düşər.

1382. Mən aşiq, dalda yeri,
Meh vurur dalda yeri.
İki sevgi bir olsa,
Tez tapar dalda yeri.

1383. Mən öldüm ağlamaqdan,
Arxa su bağlamaqdan.
Bağda xəzəl qalmadı,
Yarama bağlamaqdan.

1384. Mən aşiq, qıraqdayam,
Keçmirəm, qıraqdayam.

İtirdim nazlı yarı,
Gəzirəm, soraqdayam.

1385.Mən aşiqəm, yad ağlar,
Ya tökülər, ya dağılar.
İgid qürbətdə ölsə,
Qohum gülər, yad ağlar.

1386.Mən aşiqəm, çiçəkdən,
Məni qoru milçəkdən.
Yad olsa yalan ağlar,
Mən ağlaram gerçəkdən.

1387.Mən aşiq, üzüm səni,
Boşqaba düzüm səni.
Sən yadıma düşəndə,
Axtarar gözüm səni.(v)

1388.Mən aşiqəm, alçalar,
Yaxşı qalar, al çalar.
Cənazəm yerdən apar,
Düşmən görər, əl çalar.

1389.Mən aşiq, baş altdadı,
Naz balış baş altdadı.
İstərəm güləm, gələm,
Qollarım daş altdadı.

1390. Mən aşiq, aşıqlara,
Dili dolaşıqlara.
Götürəm ümman dərdi,
Qoşulam aşıqlara.

1391. Mən aşiq, sinə-sinə,
Dolan gəl, sinə-sinə.
Zalım fələk dərdimin,
Dağ çəkmiş sinəsinə.

1392. Mən aşiq, fəndinə bax,
Fəlinə-fəndinə bax.
Gah ağlar, gah güldürər,
Fələyin fəndinə bax.

1393. Mən aşiq, vətən sarı,
Yurd, yuva, vətən sarı.
Dönəydim göyərçinə,
Uçaydım vətən sarı.

1394. Mən aşiq, aynasına,
Gün düşə, ayna sına.
Gizlincə nəzər salım,
Gözünün aynasına.

1395. Mən aşiq, sinəm-sinəm,
Dağların sinəsi nəm.

Keyvir sulu bulağın,
Gəl, əyil, sinəsin əm.

1396.Mən aşiq, özgəsinə,
“Şirindi” özgə sinə.
Gözlərin nə qəşəngdi,
Baxmaya özgəsinə.

1397. Mən aşiqəm, yüz dərdə,
Yüz dərmana, yüz dərdə.
Gəlin bir dərdə düşdü,
Gözü qaldı üzlərdə.

1398.Məni ağlasın öz anam,
Qoynu dolu köz anam.
Mən getmişəm, gələrəm,
Dayan anam, döz anam.

1399.Mən dərdin anasıyam,
Dəmi, dəmxanasıyam.
Olanımı söyləsəm,
Odlara yanasıyam.

1400.Mən aşiqəm, nə sandı,
Nə hesabdı, nə sandı.
Gözlədim yar gəlmədi,
Nə düşündü, nə sandı?

1401.Mən aşiqəm, yaz olar,
İl dolanar, yaz olar.
Günü xoş keçənlərə,
Zimistan da yaz olar.

1402.Mən aşiqəm, anadı,
Müqəddəsdı, anadı.
Ananı vətən yetirir,
Vətən böyük anadır.

1403.Mən aşiqəm, yüz illər,
Səksən illər, yüz illər.
Nanəcib adam olmaz,
Yaşasa da yüz illər.

1404.Mən aşiqəm, sayarmı,
Say qeyrətim sayarmı.
Öz atasın saymayan,
Özgəsini sayarmı?

1405.Mən aşiqəm, dönərmı,
Mərd sözündən dönərmı?!
Düşməne dost deməsən,
Dostun səndən dönərmı?.

1406.Mən aşiq, yaxşı yazdım,
Oxudum, yaxşı yazdım.

Bülbül oxur, gül açır,
Vətəndən yaxşı yazdım.

1407.Mən aşiqəm, yar olmaz,
Hərcayidən yar olmaz.
Kim vətəni sevməsə,
Vətən ona yar olmaz.

1408.Mən aşiq, yarı gedər,
Yar sevər, yarı gedər.
Özgəyə yar deyənün,
Əlindən yarı gedər.

1409.Mən aşiqəm, nəşə yar,
Küsüb məndən nəşə yar.
Öz anasın saymayan,
Özgələri nə sayar. (v)

1410. Mən aşiqəm, yüz dəfə,
Oxu, dərsin yüz dəfə.
Düşmən sənə dost olmaz,
Hörmət etsən yüz dəfə.

1411.Mən bu yola bələdəm,
Getməmişkən bələdəm.
Şadlıqnan işim yoxdu,
Qəm yoluna bələdəm.

1412. Mən aşıqəm, qan eylər,
Arı mumdan şan eylər.
Qarı düşmən dost olmaz,
Fürsət düşsə, qan eylər.

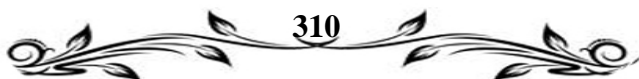
1413. Mən aşıq, ovun ovlar,
Ovçular ovun ovlar.
Əlivizdən qalxan tərən,
Murğuzda ovun ovlar.

1414. Mən aşıq, bir dənəsən,
Gövhərsən, bir dənəsən.
Mən ölsəm sənə qurban,
Sən ölmə bir dənəsən.

1415. Maral gözlər bu dağda,
Bülbül oxur budaqda.
Baxdım ay camalına,
Gözüm qaldı buxaqda.

1416. Mən aşıqəm, yaz bağda,
Bülbül ötər yaz bağda.
Yara qonaq olaydım,
Qış otaqda, yaz bağda.

1417. Mən aşıq, kim səyada,
Tor qurub kim səyada?

Gözdə, könüldə sənsən,
Düşərmi kimsə yada?

1418.Mən aşiq, yarısıdır,
Ömrümün yarısıdır.
Gülə toxunmaq olmaz,
Bülbülün yarısıdır.

1419. Mən aşiqəm, ayına,
Bəndəm qaşın yayına.
Qorxuram müjgan çalam,
Üzündən göz yayına.

1420.Mən aşiq, elçi məni,
El dağı, el çiməni.
O qaş, o göz, o kirpik,
Eylədi elçi məni.(v)

1421.Mən aşiqəm, sim sarı,
Aşiq, saza sim sarı.
Öləndə göz axtarar,
Qohum, qardaş, simsarı.

1422.Mən aşiqəm, yar gülər,
Mizrab oynar, tar gülər.
Sona göldən küsəndə,
Tər lan ağlar, sar gülər.

1423.Mən aşiqəm, bu məni,
Yerə saldı bu məni.
Kəfəni as boynumdan,
Göz yaşınnan yu məni.

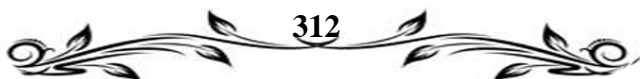
1424.Mən aşiqəm, qalam vay,
Bülbülüm vay, qalam vay!
Çəkilibdi kərpicim,
Uçulubdu qalam, vay!

1425.Mən aşiq, özüm neynim,
Bu dərdə dözümlü, neynim?!
Sənə dərman desələr,
Çıxararam gözümlü, neynim?!

1426.Mən aşiq, yara neynim,
Yar yetər yara, neynim.
Şad günə çatmayanın,
Ağ günü qara, neynim?!

1427.Mən aşiq, düz bir idi,
Təsbehim yüz bir idi.
Laçınlar qanad çaldı,
Sonalara üz bürüdü.

1428.Mən aşiq, boz dağları,
Bürüyüb toz dağları.

Əlin əlimə versən,
Aşaram tez dağları.

1429.Mən aşiq, tağ atdandı,
Bostanda tağ atdandı.
Gözlərim dostu gördü,
Dizlərim tağatdandı.

1430.Mən aşiq, yuyan getdi,
Yurd yeri, yuyan¹ getdi.
Yıxıldı atan evi,
Dağıldı, yuvan getdi.

1431.Mən aşiq, əlim gələ,
Hərlənə, həlim gələ.
Qiyamət o gün qopar,
Yerimə gəlin gələ.

1432.Mən aşiq, başqasına,
Sirr vermə başqasına.
Gəl yarına yiyə dur,
Tapşırma başqasına.

1433.Mən aşiqəm, şum olsun,
Şumla yeri, şum olsun.

¹ Yiyən, sahibin.

Yaxşı evim oluncan,
Bir yaxşı qonşum olsun.

1434.Mən aşiqəm, qəfəsdə,
Qələm oynar qaş üstə.
İstəklim hər nə desə,
Mən deyərəm baş üstə.

1435.Mən aşiq, qarı düşmən,
Yarı dost, yarı düşmən.
Kəndirini gündə vur,
Görməsin barı düşmən.

1436.Mən aşiqəm, ov deyil,
Çaxmaq deyil, qov deyil.
Qolun qurusun, ovçu,
Bu vurmalı ov deyil.

1437.Mən aşiqəm, bağ salam,
Bostan əkəm, tağ salam.
Xaraba bağlar gördüm,
Tay neynirəm bağ salam.

1438.Mən aşiq, gül üzündən,
Sallanır tel üzündən.
Yataydım, oyanaydım,
Öpəydim gül üzündən.

1439. Mən aşıq güzgüsünə,
Baxdım yar güzgüsünə.
Ürəkdən bir ah çəkdim,
Az qaldı güzgü sına.

1440. Mən aşıqəm, daş daşı,
Dən ver, yedi daş daşı.
Çirkin ilə bal yemə,
Gözəl ilə daş daşı.

1441. Mən aşıq, yad yorğanı,
Dərdə murad yorğanı.
Mən yatdım, şəfa tapdım,
Üstümdən at yorğanı.

1442. Mən aşıq, telə bağlı,
Göy kəmər belə bağlı.
Söz demək dil işidir,
İgidlik elə bağlı.

1443. Mən aşıq, yaxdımı gör,
Qızıldan taxtımı gör.
Məndən üzün döndərən yar,
Dalımca baxdımı, gör?

1444. Mən aşıq, necə yaram,
Sızıldar gecə yaram.

Bir Allah özü bilir,
Mən sənə necə yaram.

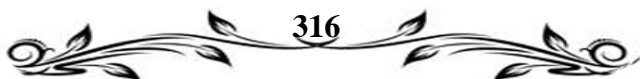
1445.Mən aşiq, ay işin gör,
Qış gəldi, yay işin gör.
Kamil ustanın, aşiq,
Ya özün, ya işin gör.

1446.Mən aşiq, günə qaldı,
El getdi, binə qaldı.
Kərəmin görüş çağı,
Axirət günə qaldı.

1447.Mən aşiq, düşən yeri,
Atlanıb düşən yeri.
Göz yaşın oda dönüb,
Yandırar düşən yeri.

1448.Mən aşiq, qızıl alma,
Yollara düzül, alma.
Bilsəm ki, yar göndərib,
Saxlaram yüz il, alma.

1449.Mən aşiq, dəyə-dəyə,
Obası dəyə- dəyə.
Sayıl qapına gəlir,
Daşlara dəyə-dəyə.

1450. Mən aşiq, Qənbər oğlan,
Bağçadan gül dər, oğlan.
Dəstələ, məktub bağla,
Yarına göndər, oğlan.

1451. Mən aşiqəm, soğan var,
Arxda suyu sovan var.
Özün ana deyirsən,
Məni də bir doğan var.

1452. Mən aşiqəm, Kür keçər,
Araz keçər, Kür keçər.
Araz küsər tən bölər,
Günahından Kür keçər.

1453. Mən aşiq, gülən gərək,
Göz yaşın silən gərək.
Nə var-dövlət, nə cəlal,-
Bir qədrin bilən gərək.

1454. Mən aşiq, yana qoydu,
Sözü pünhana qoydu.
Mən qürbətdə ölürəm,
Yar evdə həna qoydu.

1455. Mən aşiq, yarda məni,
Doğra da, yar da məni.

Fələk, çarxın çevrilsin,
Unutdu yar da məni.

1456.Mən aşiq, dolu düşər,
Göy gurlar, dolu düşər.
Qəbrim yol üstə qazın,
Anamın yolu düşər. (v)

1457.Mən aşiq, gülə-gülə,
Gül əkdim, gülə-gülə.
Evimi düşmən yıxdı,
Üzümə gülə-gülə.

1458.Mən aşiq, gülü bağlar,
Dili bülbülü bağlar.
Yar vəfalı yar olsa,
Dərdimi bilib ağlar.

1459.Mən aşiq, dəstə-dəstə,
Bülbül qonar gül üstə.
Məni yarla barışdır,
Nə istəsən gəl, istə.

1460.Mən aşiq, aydın olsun,
Ay çıxsın, aydın olsun.
Dedilər “yarın gəlir”,
Gözlərim aydın olsun!

1461. Mən aşiq, kimə gedim,
Dərmana kimə gedim.
Yar oxladı qəlbimi,
Hansı həkimə gedim?

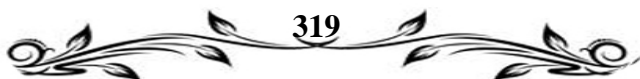
1462. Mən aşiq, dözümüm yox,
Səbrim yox, dözümüm yox,
Yarım məndən küsübdü,
Bu dərdə dözümüm yox.

1463. Mən aşiqəm, gəzərəm,
Şana teli bəzərəm.
Sevgilimin yolunda,
Hər cəfaya dözərəm.

1464. Mən aşiq, bala dağı,
Dəhşətdir bala dağı.
Heç kafər, heç müsəlman,
Görməsin bala dağı.

1465. Mən aşiq, üzəngini,
Bas gəlsin üzəngini.
Canım o gün çıxaydı,
Səndən əl üzən günü.

1466. Mən aşiqəm, soldu gəl,
Çəpərə quşlar doldu gəl.

Dolaqsız gedən, oğlan,
Dolaq tamam oldu, gəl.

1467.Mən aşiq, itib eldən,
Məzarım iti beldən.
Qoy məni yar ağlasın,
Desinlər itib eldən.

1468.Mən aşiq, üz üzülmüş,
El yaylağa düzülmüş.
Dünyada hanı məntək,
Əli yardan üzülmüş.

1469.Mən aşiq, yaza bənzər,
Boyun şahbaza bənzər.
Bir də üzünü görsəm,
Qış günüm yaza bənzər.

1470.Mən aşiq, elə bağlar,
Bağladım elə bağlar.
Namusu olan kəslər,
Ümidin elə bağlar.

1471.Mən aşiq, arı canım,
Köynəyi sarı canım.
Fələk aldı canımı,
Qalmaq yarım canım.

1472. Mən aşiqəm, novaya,²
Nizamidən Nəvaya.³
Elə yar sevginən ki,
Nə dərdə düş, nə vaya.

1473. Mən aşiq, tar çalana,
Tarı ver tar çalana.
Yarı yardan edəni,
Od tutub parçalana.

1474. Mən aşiq, yarı yandı,
Yar mənə yarıyandı.
Aşiq tonqal qaladı,
Oduna yarı yandı.

1475. Mən aşiq, sözüm neynim,
Bu dərdə dözüm neynim?!
Odladın can mülkümü,
Yanıram özüm, neynim?!

1476. Mən aşiqəm, yasa bax,
Matəmə bax, yasa bax.
Əcələ borclu canım,
Ya bu gündür, ya sabah.

²Yeni ay

³Nəvayiə

1477. Mən aşiq, məzə qanlı,
Mey qanlı, məzə qanlı.
Əzrayıl ova çıxıb,
Əlləri təzə qanlı.

1478. Mən aşiq, qəmdə yana,
Çəkilə qəm də yana.
Nola ki, bir od düşə,
Alışa qəm də yana.

1479. Mən aşiqəm, alınca,
Qalalardan Əlincə.
Çıx, canım, çatla, bağrım,
Belə günə qalınca.

1480. Mən aşiq, üzümüm yox,
Bağım var, üzümüm yox.
Qəbrində bir yer elə,
Sənsiz heç dözümüm yox.

1481. Mən aşiq, kəs aranı,
Daşı seç, kəs aranı.
Olursan vəfalı ol,
Olmursan kəs aranı.

1482. Mən aşiqəm, qara yaz,
Ağ kağızı qara yaz.

Yaz hamıya xoş gəldi,
Mənə oldu qara yaz.

1483.Mən aşiqəm, ağlar kimi,
Saç-saçə bağlar kimi.
Səni görsəm açıllam,
Bülbüllü bağlar kimi.

1484.Mən aşiq, saqi yaxşı,
Dostunun saği yaxşı.
Namərdin balındansa,
Mərd verən aği yaxşı.

1485.Mən aşiqəm, al eylər,
Arı şanda bal eylər.
Gözlərində nə sirr var,
Baxsam dilim lal eylər.

1486.Mən aşiq, bizim olar,
Çiçəklər düzüm olar.
Məndən kənar dolansan,
Saralan üzüm olar.

1487.Mən aşiqəm, qan eylər,
Arı mumdan şan eylər.
Qarı düşmən dost olmaz,
Fürsət düşsə qan eylər.

1488. Mən aşiq, bir ustada,
Dür kimi dür ustada.
Dost odur öz dostunun,
Çörəyin dürüst dada.

1489. Mən aşiqəm, üzünə,
Heyranam qaş-gözünə.
Sən məndən əl üzməzdin,
Baxdın özgə sözünə.

1490. Mən aşiq, saza bəndəm,
Bülbüləm, yaza bəndəm.
Qəribəm, elinizdə,
Bir şirin sözə bəndəm.

1491. Mən aşiq, aman yerdə,
Dağ yerdə, duman yerdə.
Düşmən sözünə baxan,
Axşamlar yaman yerdə.

1492. Mən aşiq, güldən allam,
Gülabı güldən allam.
Gül dərən qız gəlməsə,
İyini güldən allam.

1493. Mən aşiqəm, dili tər,
Dodağı tər, dili tər.

Qəfil xəbərin gəlsə,
Ağıl çaşar, dil itər.

1494.Mən aşiq, ölkəsinə,
Sığındım kölgəsinə.
Qiyamət o gün qopar,
Yar baxa özgəsinə.

1495.Mən aşiqəm güzidə,⁴
Bülbül gülə göz edə.
Sənə də qurban olum,
Səni görən gözə də.

1496.Mən aşiq, Züleyxanı,
Çək zilə Züleyxanı.
Yusifin eşqinə bax,
Məst edib Züleyxanı.

1497.Mən aşiq, özüm yara,
Xoş gələ sözüm yara.
Nə deyim qəbul olsun,
Qurbandı gözüm yara.

1498.Mən aşiq, yar qan eylər,
Su axar yarğan eylər.
Baxma yadlara, gözüm,
Eşidər yar, qan eylər.

⁴ Seçilmiş

1499. Mən aşiqəm, gözəl də,
Heç qalmasın göz əldə.
Allah hökmü olarmış,
Bu nə sirdi, gözəldə?!

1500. Mən aşiq, gözə yarı,
Hesabım gözəyarı.
Can karvanı köç eylər,
Göstərin gözə yarı.

1501. Mən aşiq, düzən yerdə,
Sonalar süzən yerdə.
Sən getdin ev ucaltdın,
Mən qaldım düzən yerdə.

1502. Mən aşiq, üzə düşdü,
Sürmələr gözə düşdü.
Heç kəs ayrı düşmədi,
Ayrılıq bizə düşdü.

1503. Mən aşiq, simlər ağlar,
Yaram da simlər, ağlar.
Yerlini qohum-qardaş,
Qəribi kimlər ağlar?

1504. Mən aşiqəm, oddan sən,
Oda düşüb, oddan sən.

Olsaq da bir atadan,
Seçilmirsən yaddan sən.

1505.Mən aşiqəm, gələnə,
Dərdin sənlə bölənə.
Namərdə bel bağlama,
Kölgəndə kölgələnə.

1506.Mən aşiq, günahımdan,
Yar keçsin günahımdan.
İstəsən bir ah çəkim,
Tutulsun gün ahımdan.

1507.Mən aşiq, qoyun dərdi,
Mal dərdi, qoyun dərdi.
Çoban bir gül üzuncə,
Bağban bir qoyun dərdi.

1508.Mən aşiqəm, lalə mən,
Çox çəkmişəm nalə mən.
Dil açar, bülbül olar,
Dərdim desəm lala mən.

1509.Mən aşiqəm, bağ gülə,
Bağça gülə, bağ gülə.
Əzrayıl da bənd olub,
Mən sevdiyim ağ gülə.

1510.Mən aşiq, ay camala,
Yar əldən, ay cam ala.
Götür üzdən rübəndi,
Baxım bir ay camala.

1511.Mən aşiq, baxdım qara,
Qar yağdı, baxtım qara.
Sənə ağ gün dilədim,
Oldu öz baxdım qara.

1512.Mən aşiq, ara gəlsin,
Tellərin dara, gəlsin.
Sənsiz bayram eyləsəm,
Bayramım qara gəlsin.

1513.Mən aşiqəm, narınca,
Saxlaram saralınca.
Sonam sallandı keçdi,
Bir laçın da dalınca.

1514.Mən aşiq, qala, qala,
Qar yağar qala, qala.
Cavan ömrüm heç oldu,
Qürbətdə qala-qala.

1515.Mən aşiq, dərd alana,
Gözləri dörd olana.

Həkim-təbib neyləsin,
Ürəyin dərd alana.

1516.Mən aşiq, naz yarım,
Dəyməsin göz yarım.
Sağalar xəstə könlüm,
Qovuşsa öz yarım.

1517.Mən aşiq, ayına bax,
Ulduzun sayına bax.
Yara sovqat can verdim,
Bir onun payına bax?!

1518.Mən aşiq, yazı ağlar,
Kırpiyi, gözü ağlar.
Aşiq qəmdən oxuyar,
Döşündə sazı ağlar.

1519.Mən aşiqəm, yüz il yaz,
Yüz il bahar, yüz il yaz.
Sənin kimi gül açmaz,
Dövrən keçsə yüz il yaz.

1520.Mən aşiqəm, naçaram,
Qapıları açaram.
Atam-anam verməsə,
Qoşularam qaçaram.

1521. Mən aşiq, eldən allam,
Cığanı teldən allam.
Bağda bülbülüm ölsə,
Qanını güldən allam.

1522. Mən aşiq, gülə bağlar,
Gözlərin gülab ağlar.
Bülbül tikandan qorxmaz,
Meylini gülə bağlar.

1523. Mən aşiqəm, yanaşı,
Ya ustadır, ya naşı.
Körpəmə həyan ollam,
Dəfn eləyin yanaşı.

1524. Mən aşiqəm, can, sənə,
Olmuşam heyran sənə.
Quzu qurbanı nədi,
Mən özüm qurban sənə.

1525. Mən aşiq, ozan ağlar,
Odlanar ozan, ağlar.
Tapa bilməz oğuzu,
Boş yurdu gəzən ağlar.

1526. Mən aşiq, gözlər məni,
Sürmədi göz dərməni.

Ay ellər, qoyun gedim,
Yar yatmaz, gözlər məni.

1527.Mən aşiq, olan gündən,
Dəryalar dolan gündən.
Ruhum ruhunu sevmiş,
Canım xəlq olan gündən.

1528.Mən aşiq, gəzər oldum,
Oxuyub, yazar oldum.
Elə sevdaya düşdüm,
Quruyub xəzəl oldum.

1529.Mən aşiq, gül anbarı,
Gül əkdim, gül anbarı.
Sizdə var bircə dəstə,
Bizdə var gül anbarı.

1530.Mən aşiqəm, Qarabağ,
Şəki, Şirvan, Qarabağ.
Tehran cənnətə dönsə,
Yaddan çıxmaz Qarabağ.

1531.Mən aşiq, yara canım,
Qurbanıdır yara canım.
Tutum, qoyum qəfəsə,
Göndərim yara canım.

1532. Mən aşiqəm, yaxan dan,
Ya sultandan, ya xandan,
Bir dəstə gül olaydım,
Asılaydım yaxandan.

1533. Məni Davat apardı,
Qələm, davat apardı,
Yaram sağalar olsa,
Həkim dava tapardı.

1534. Minmisən al yorğanı,
Sür, yeri, al yorqanı.
Gələn əcəl təridir,
Üstümdən al yorğanı.

1535. Mən aşiq, kimə gedim,
Kimə varım, kimə gedim,
Bu dərdi sən vermisən,
Dərmana kimə gedim?

1536. Mən aşiqəm, tamam qan,
Oxu hərfi, tamam qan,
Üç yüz altmış damarın,
Birisində tamam qan.

1537. Mən aşiq gördüyünə,
At oxun gördüyünə.

Namərddə sirr əylənməz,
Mərd deməz gördüyünə.

1538.Mən aşiq, yar diyarı,
Bayqunun yar diyarı.
Bir yana durun, dağlar,
Görünsün yar diyarı.

1539.Mən aşiqəm, al oxu,
Çək, sədağdan al oxu.
Qan yaş ilə yazılmış,
Bir ərzəmi al, oxu.

1540.Mən aşiqəm, ya sabah,
Bülbül oxur, ya sabah.
Bu dərd məni öldürür,
Ya bu gündür, ya sabah.

1541.Mən səni el bilərdim,
Başımda tel bilərdim.
Uca dağlar başında,
Qurumaz göl bilərdim.

1542.Mən Aşiqəm, yanar suz,
Ya heyvasuz, ya narsuz.
Ahım dağlara düşdü,
Qaçın ellər, yanarsuz.

1543. Mən Aşiq, qala yeri.
Bürc yeri, qala yeri.
Qiyamət o gün qopar,
Yar gedə, qala yeri.

1544. Mən Aşiq, budağilən,
Qol sınar budaq ilən.
Sana yaxşı deməzlər,
Mən qalsam bu dağ ilən.

1545. Mən Aşiq, gözdə qara,
Çək sürmə gözdə qara.
Yar, yarın gözləməkdən,
Qalmadı gözdə qara.

1546. Mən Aşiq, tikən gülə,
Sarmaşır tikən gülə.
Heç kəs gözün tikməsin,
Mən gözüm tikən gülə.

1547. Mən Aşiq, bu dəm ahda,
Qəm məni budamaqda.
Heç kafər də görməsin,
Leylisin bu damağda.

1548. Mən Aşiqəm, yaxa qan,
Ya sultanam, ya xaqan.

Belə hənəkmi olur?
Əl qan, üz qan, yaxa qan.

1549.Mən Aşiqəm, yüz yerdən,
Əlli yerdən, yüz yerdən.
Camalın bayram ayı,
Baxışlırlar yüz yerdən.

1550.Mən aşiq, gözümüz var,
Kababa közümüz var.
Biz də gözəl görmüşük,
Bizim də gözümüz var.

1551.Mən aşiqəm, üzüşür,
Sona göldə üzüşür.
Məkəs, pərin tərətəmə,
Zülf titrər, üz üşür.

1552.Mən aşiqəm, düşmənəm,
Atlanmışam, düşmənəm.
Gör necə yad olmuşam,
Heç yadlara düşmənəm.

1553.Mən aşiqəm, bir ay var,
Bir ülkər var, bir ay var.
Gündə gördüyüm yarı,
Görməmişəm bir ay var.

1554.Mən aşiq, ay nədəndir?
Aynalanmış ay nədəndir?
İnsan əsli torpaqdan,
Torpaq əsli nədəndir?

1555.Mən Həsreti, o yan dur,
Aç gözünü, oyan, dur.
Dost olsan vəfalı ol,
Yoxsa, bizdən o yan dur.

1556.Mən aşiqəm, arxa var,
Beli dalı arxa var.
Qəm çəkmə, dəli könül,
Əli kimi arxa var.

1557.Mən aşiq, gül məkanda,
Gül bitmiş gül məkanda.
Düşməni gördüm güldüm,
Mən handa, gülmək handa.

1558.Mən aşiqəm, ay mələr,
Bulud altda ay mələr.
Qoç bir quzu doğubdur,
Süd dərdindən hey mələr.

1559.Mən aşiq, gögəm yerlər,
Gögərib gögəm yerlər.

Bizə nişanə qaldı,
Ayağın gəzən yerlər.

1560.Mən aşiqəm, vay qanlı,
Vay qadalı, vay qanlı.
Dərdin, məni öldürdü,
Adın qaldı vay qanlı.

1561.Mən ki dəli olmuşam,
Dərddən dəli olmuşam.
Çək qılıncı vur boynum,
Öldürməli olmuşam.

1562.Mən bir yaralı qoçam,
Əlacım yoxdur qaçam.
Əlimdə açarım yox,
Gedəm qapını açam.

1563.Mən aşiqəm Gülgəzə,
Bülbül gəzə, gül gəzə.
Bağda qoy bülbül gəzsin,
Ayağı yox gül gəzə.

1564.Mən aşiqəm, dil yara,
Bayqu meyli dil yara.
Ağlamaqdan gözlərim,
Sızlamaqdan dil yara.

1565.Mən Aşiqəm, yüz yal var,
Bir gədik var, yüz yal var.
Fələk bildiyin eylər,
Sən istərsən, yüz yalvar.

1566.Mən Aşiq, oyana san,
Qəflətdən oyanasan.
Yardan mənə bir xəbər,
Sən məndən o yanasan.

1567.Mən Aşiqəm, ondandır,
Doqquzdandır, ondandır.
Məclisdə yerin tanı,
Deməsinlər ondan dur.

1568.Maralam, düzə gəlləm,
Otlaram, düzə gəlləm.
Yüz il qürbətdə qalsam,
Gələndə sizə gəlləm.

1569.Mən aşiq, xalı bağlar,
Döşənmiş xalı bağlar.
Sidqi dürüst olanın,
Belini Əli bağlar.

1570.Məxmərəm, abım yoxdur,
Bülbüləm, sabım yoxdur.

Küsülüyük, gəl barışaq,
Küsülüyə tabım yoxdur.

1571.Mən Aşiq, bular imiş,
Əcəb çeşmə, sularmış.
Əzrayıl yalan imiş,
Can alan bular imiş.

1572.Mən Aşiq, gül alanda,
Gül bitər, gülalanda.
Yarım yadıma düşər,
Əlimə gül alanda.

1573.Mən gedirəm o yüzə,
Qayıqda üzə-üzə.
Ay quşlar, siz şad olun,
Meşələr qalır sizə.

1574.Mən Aşiq, bala dağı,
Bal dağı, bala dağı.
Hər yaralar sağalsa,
Sağalmaz bala dağı.

1575.Mahnı mahnının başı,
Mahnı bilməyən naşı.
Mahnı bilmək yaxşıdır,
Qərib yerin yoldaşı.

1576. Məhlədə bitər söyüt,
Yarpağı gömgöy söyüt.
Kiçikcə bir yar sevdim,
Xudam, sən özün böyüt.

1577. Mən Aşiqəm, can avlar,
Avcılar heyvan avlar.
Kaman qaşdı, ox kiprik,
Həmişə insan avlar.

1578. Mən Aşiq, həzər, dönər,
Dolanar, gəzər, dönər.
Bu dünya bir dəyirman,
Dərdinən əzər, dönər.

1579. Mən Aşiqəm, bir yana,
Dara zülfün bir yana.
Gözüm yollarda qaldı,
Sən gedəndə bir yana.

1580. Mən Aşiq, necə yazım?
Zülf yüzə necə yazım?
Sənsiz keçən günləri,
Ömrümə necə yazım?

1581. Mən Aşiq, gödək imiş,
Gün gündən gödək imiş.

Boyun bir sərvi ağacı,
Ömrün nə gödək imiş.

1582.Mən Aşiqəm, yolumda,
Kəklik otlar kolumda.
Min cür bəlani çəkdim,
Bu da varmış yolumda.

1583.Mən aşiq, nədən yana,
Pərvanə nədən yana.
Yaxşı dost, yaman gündə,
Çəkilir nədən yana?

1584.Mən Aşiq, qanlıları,
Qan tutsun, qanlıları.
Quduz qurda dönəydim,
Tutaydım qanlıları.

1585.Mən Aşiqəm, yaz gəlsin,
Qış tükənsin, yaz gəlsin.
Həyatıma güman yox,
Barı, yara yaz, gəlsin.

1586.Mən Aşiqəm, məşqə bax,
Əlindəki müşkə bax.
Mən oxuram dərdimdən,
Görən deyir, eşqə bax.

1587.Mən Aşiqəm, bir əl gəz,
Doğra bağrım, bir əl gəz.
Könülsüz xan olunca,
Sevgin ilə dilən, gəz.

1588.Mən Aşiqəm, yaxşı din,
Yaxşı məssəb, yaxşı din.
Ya məclisdə kiri, otu,
Ya dinirsən, yaxşı din.

1589.Mən aşiqəm, əzəldən,
Yar yarın verməz əldən.
Dostum var, düşmənim var,
Salma məni nəzərdən.

1590.Mən aşiqəm, keç gə sən,
Körpü üstən keç gə sən.
Gəldin dərdim artırdın,
Gəlməyəydin keşkə sən.

1591.Mən aşiq, uca hanı,
Boyunca uca hanı?
Mən səninçün təşnəyəm,
Bassa da su cahanı.

1592.Mən aşiqəm, Gəncə var,
Şəki, Şirvan, Gəncə var.

Yar yardan ayrılsa da,
Məhəbbət ölincə var.

1593.Mənim o yazıq bəndəm,
Yad edir məni dəm-dəm.
Dərdlərimi bölməyə,
Tapılmır heç bir həmdəm.

1594.Mən aşiq, gözəl günü,
Gözəlin gözəl günü.
Dözdüm hər bir zülmünə,
Gözlədim gözəl günü.

1595.Mən aşiqəm, axıtmaz,
Daşları çay axıtmaz.
El tikən bir komanı,
Tufan gəlsə dağıtmaz.

1596.Mən aşiq, naçar başa,
Dərd gəlsə qaçar başa.
Namərdə vermə sirrin,
Min oyun açar başa.

1597.Mən aşiq, göz yeri var,
Üzündə göz yeri var.
Məclisdə məqam gözlə,
Hər sözün öz yeri var.

1598.Minsən, at yaxşı şeydir,
Təmiz zat yaxşı şeydir.
Düşmən zəif olsa da,
Ehtiyat yaxşı şeydir.

1599.Mən aşiqəm, gül gülə,
Bülbül gülə, gül gülə.
Yar saçına gül taxıb,
Calaq olub gül gülə.

1600.Mən aşiqəm, qəfəsdə,
Tər lan quşam qəfəsdə.
İxtiyar əldən gedib,
Bənd olmuşam qəfəsdə.

1601.Mən aşiq, köçdə gedər,
El gedər, köç də gedər.
Dünyaya bel bağlama,
Nə verib, heçdə gedər.

1602.Mən aşiq, qəza qaldı,
Qılmadım qəza qaldı.
Nə tər lan ovun aldı,
Nə dünya qaza qaldı.

1603.Mən aşiqəm, saraldı,
Bülbül qəmdən saraldı.

Tər lan idim, qocaldım,
Şikarımı sar aldı.

1604.Mən aşiq, az adamda,
Qulam da, azadam da.
Mal-mülk çoxunda olar,
İnsanlıq az adamda.

1605.Mən aşiqəm, yad üzə,
Ya çəmənə, ya düzə.
Sənsən ömrüm qönçəsi,
Qoymaram ki, yad üzə.

1606.Mən aşiqəm, dərdi nə,
Gül budaqdan dərdi nə?
Axtardım bir dərqli yar,
Qatdım dərdim, dərdinə.

1607.Mən aşiq, incimənəm,
Dürr mənəm, inci mənəm.
Baş qoyub dizin üstə,
Can versəm, incimənəm.

1608.Mən aşiq, busə dağı,
Yardan al busə dağı.
Bir ox bəsdir aşiqə,
Boşaltma bu sədağı.

1609.Mən aşıqəm, bir üzə,
Ördək göldə bir üzə.
Yadı qoyma bağına,
Bir sındıra, bir üzə.

1610.Mən aşıq, ağlağandı,
Gözlərim ağlağandı.
Sən dərdli, mən yaralı,
Görək kim ağlağandı.

1611.Mən aşıq, bağça nana,
Bağ nana, bağça nana.
Həsret qalan gözlərim,
Doyunca bax canana.

1612.Mən aşıq, Salı bağlar,
Gəmiçi salı bağlar.
Gözlərim hərdən səni,
Yadına salıb ağlar.

1613.Mən aşıq, narın ələ,
Narın əz, narın ələ.
Bağı bərk, bağçası bərk,
Heç verməz narın ələ.

1614.Mən aşıq, qana dişlər,
Quş uçar, qanad işlər.

Qoy öpüm ağ üzündən,
Qoy batsın qana dişlər.

1615.Mən aşiqəm, üzəllər,
Sona göldə üzəllər.
Sağ əlin qaydasıdır,
Gərdən qucar, üz əllər.

1616.Mən aşiq, yaxşı sına,
At oxun, yaxşı sına.
Can qurban, baş sədəqə,
Cananın yaxşısına!

1617.Mən aşiq bağı qandı,
Bülbülün bağı qandı.
Namərdə bel bağladım,
Verdiyi vədi dandı.

1618.Mən aşiqəm, gül bitməz,
Düymə açmaz, gül bitməz.
Dünyada nə itsə də,
Yaxşı ad-san heç itməz.

1619.Mən aşiqəm, tərsinə,
Lalə yanaq, tər sinə.
Hər sözün bir hikmətdi,
Qurban olum dərsinə.

1620. Mən aşiq, demə barı,
Vay əhdim demə barı.
Mənim ah-zar günümü,
Düşməyə demə barı.

1621. Mən aşiqəm, gilə var,
Salxım yoxdur, gilə var.
Xəzri qəddimi əydi,
Hardasan, ay giləvar?

1622. Mən aşiqəm, gözüm aza,
Canım Aza, gözüm Aza.
Qorxuram mürgüləyim,
Gözümdən gözün aza.

1623. Mən aşiqəm, təzə tər,
Təzə qönçə, təzə tər.
Kırpik çalma gözlərim,
Kölgə düşər, yar itər.

1624. Mən aşiq, o da para,
Yad gələ, od apara.
Bütöv bir ürək idi,
Oldubdur o da para.

1625. Mən aşiqəm, ulular,
Bulaqda su durular.

Elimizdə adətədi,
Oğlan qıza vurular.(v)

1626.Mən aşiqəm, can dərđi,
Canan dərđi, can dərđi.
Cannan artıq saxlaram,
Canannan gələn dərđi.

1627.Mən aşiq, ada gəlsin,
Pərvanə oda gəlsin.
Əyil bulaqdan su iç,
Qoy ağzın dada gəlsin.

1628.Mən aşiqəm, baxtı kəm,
Bağbanım yox, bağ tikəm.
Mən fələyə neylədim,
Fələk mənə baxdı kəm. (v)

1629.Mən aşiq, üzüm səni,
Boşqaba düzüm səni.
Yüz min gözəl içində,
Axtarar gözüm səni. (v)

1630.Mən aşiq, gül əndama,
Çıxıbdır gülən dama.
Olam bir atlas köynək,
Yaraşam gül əndama.

1631.Mən aşiq, elçi məni,
El yolu, el çəməni.
O qaş, o göz, o kirpik,
Salıbdı elçi məni.(v)

1632.Maral gəzər talasın,
Üzər gülün, lalasın.
Mən balamı istərəm,
Balam istər balasın.

1633.Mixək əkdim dəsinnən,
Saxladım həvəs ilən.
Məni səndən edənin,
Günü keçsin yas ilən.

1634.Masada oturmaram,
Ağır söz götürməyəm.
Gətir "Quran", əl basım,
Yardan əl götürməyəm.

O

1635.O tayda Bəhrəm gedir,
Əlində dəhrəm gedir.
Özün yaxşı gözəlsən,
Anandan zəhləm gedir.

1636.Otları biçin, gedin,
Suyundan için, gedin.
Düşmən gəlib çatıbdır,
Vətəndən köçün, gedin.

1637.O tay bu taya baxar,
Arasından çay axar.
Kor olsun mənim gözüm,
Sənsiz dünyaya baxar.

1638.O da yandırır məni,
Bu da yandırır məni.
Suya sərin deyirlər,
Su da yandırır məni.

1639.Oğlan, adın Həsəndir,
Mənzilin Daşkəsəndir.
Fələyə bel bağlama,
Fələk kəndir kəsəndir.

1640.O dağnan gəl, o dağnan,
Sallan, gəl bu dağnan.

Sənə yaxşı deməzlər,
Məni öldürmə bu dağnan.

1641. Oxun dur yaxşı lığa,
Nə yetər yaxşılığa?
Gəlmişdi Aşiq usta,
Gün aşdı yaxşılığa.

1642. O tayın gəmisinə,
Su doldu zəmisinə.
Heç cavanın balası,
Qalmasın əmisinə.

1643... O yar mənim,
Qəm bağrım oyar mənim.
Məkkəmdi, Mədinəmdi,
Qibləmdi o yar mənim.

1644. Ov gəzsin, ov almasın,
Çaxmağı qov almasın.
Səni vuran ovçunun,
Tərlanı ov almasın.

1645. O görünən Ağdamdı,
Qara damdı, ağ damdı.
Bir cüt bala itirdim,
Gözlərimə ağ damdı.

1646.O görünən Arazdı,
Baxmaq da bir murazdı.
Üstündə körpüsü var,
Gələn, gedən nə azdı?

P

1647.Paprosun külü yansın,
Od tutub külü yansın.
Məni səndən ayranın,
Ağzında dili yansın.

1648.Pəncərədən baxan yar,
Canım oda yaxan yar.
Ağa kimi oturub,
Yağı kimi baxan yar.

1649.Pəncərə şüşə pərdə,
Yaxşı qız yaman yerdə.
Verənin boynu sınsın,
Verdilər bir namərdə.

1650.Pərişanam, pərişan,
Halım yoxdur danışam.
Varmı mənim kimisi,
Dərdi dərdə qarışan?

1651.Pəncərədən gün düşdü,
Gün düşdü, bağrım bişdi.
Ala gözlü cananım,
Yenə yadıma düşdü.

1652.Payız yazdan yaxşıdır,
Ördək qazdan yaxşıdır.

Toyda bir gəlin gördüm,
Vallah, qızdan yaxşıdır.

S

1653. Sözüüm sözüündə qaldı,
Gözüüm gözüündə qaldı.
Əcəl macal vermədi,
Arzum gözüümdə qaldı.

1654. Salyan ata ocağım,
Bağı ana qucağım.
Ətrindən, qoxusundan,
Mümkün deyil doymağım.

1655. Suyumuz Kürdən gələr,
İçməyə Kürdən gələr.
İgid dönsə obaya,
Xəbərsiz, birdən gələr.

1656. Sandığı gül bəzərəm,
Gül qoyub, gül bəzərəm.
Ağır ellər qızıyam,
Qorxa-qorxa gəzərəm.

1657. Səbət dolu gavalı,
Yedim, oldum havalı.
Elimizdən qız sevdim,
O da çıxdı davalı.

1658. Su gəlir arxa, haray,
Tökülür çarxa, haray.

Yaxşı gündə hamı yaxşı,
Yaman gündə arxa, haray.

1659.Sözümü Kürdən desəm,
Sədəfdən, dürdən desəm.
Uçular Baba dağı,
Dərdimi birdən desəm.

1660.Sadağı tər, oxu tər,
Sadağ saxlar oxu tər.
Ürəyimə ox atma,
Qəm tünlükdür, ox itər.

1661.Su gəlir lülə-lülə,
Tökülür qızılgülə.
Mən yara qurban olum,
Yar gəlir gülə-gülə.

1662.Sarı iynənin sapı,
Sizin yol-bizim qapı.
Səni məndən edəni,
Dilənsin qapı-qapı.

1663.Saat kimi qurulma,
Külək kimi burulma.
Nadanda sevgi olmaz,
Hər sevənə vurulma.

1664.Su gəlir çaxnaqdan,
Yorulmayır axmaqdan.
Gözlərimə qan damdı
Yollarına baxmaqdan.

1665.Su gəlir gilə-gilə,
Bülbüllər gəlir dilə.
Yarımı bağda gördüm,
Batıbdır qızılgülə.

1666.Su gəlir qalxa-qalxa,
Tökülür bizim arxa.
Xəlvəti yar sevmişəm,
Anamdan qorxa-qorxa.

1667.Su gəldi doldu bəndə,
Axdı töküldü kəndə.
Ürəyimə od düşdü,
Yar boynunu bükəndə.

1668.Sən mənim Mürşüdüm, yar!
Aç qoynun, üşüdüm yar...
Sən dərd de, mən isə can,
Qoy səsin eşidim, yar.

1669. Saleh mindi qara nər,
Süsən, sünbül, qaranər.

Doğsa günəş cəmalın,
Şah dağından qar ənər.

1670. Su gedər yarqan eylər,
Bayqular, yar, qan eylər.
Gəl qayıt, qanı dolmuş,
Eşidər yar, qan eylər.

1671. Sabahın sübh azanı,
Çağır mətləb yazanı.
İlahi, sən bərişdir,
İki həsrət gəzəni.

1672. Sən yetim, mən də yetim,
Asta get, mən də yetim.
Sən murada yetişdin,
Qoy gedim, mən də yetim.

1673. Seyrana gedən olsa,
Qızlgül görən olsa.
Yazıb kağız göndərrəm
Dostuma, gedən olsa.

1674. Suyun üzündə pərdə,
Düşmüşəm mən bu dərdə.
Vallah, dözə bilmirəm,
Dostum olmayan yerdə.

1675. Su gəlir lülə-lülə,
Dost gəlir gülə-gülə.
Əlində əl yaylığı,
Qan tərini silə-silə.

1676. Suya gedən sarı qız,
Sarı köynək, sarı qız.
Gözləri şah alması,
Özü dünya malı qız.

1677. Su üzündə üzümərəm,
Hər sitəmə dözmərəm.
Mən sənə bənd olmuşam,
Ölməmiş əl üzümərəm.

1678. Su gəlir axmaq ilən,
Qayalar yıxmaq ilən.
Gözəldən gözmü doyar,
Uzaqdan baxmaq ilən?

1679. Su gəlir, lilləndirir,
Bağcanı gülləndirir.
Canımda dərdim çoxdur,
Dərd məni dilləndirir.

1680. Sən mənim ağa dostum,
Gəl gedək bağa, dostum.

Gözlər bahar buludu,
Qorxuram yağa, dostum.

1681. Söz vermərəm yada mən,
İçməmişəm bada mən.
Bivəfanın əlindən
Kimə gedim dada mən?

1682. Sayadam, duraram mən,
Boynumu buraram mən.
Harda bir tərlan görsəm,
Ona tor quraram mən.

1683. Sar gəlsin dağa dolsun,
Bülbüllər bağa dolsun.
Sevdiyim yar yolunda
Canım sadağa olsun.

1684. Su gəlir, arxa nə var?
Tökülür, çarxa nə var?
Məndən öz yarım küsüb,
Bilmirəm, xalxa nə var?

1685. Sırrın demə, bilən var,
Pis gününə gülən var.
Yara yetmək istəsən,
El-obada bilən var.

1686. Savalanım buz bağlar,
Dörd yanı yarpız bağlar.
Qaşın-gözün şəninə
Aşıq gəlsə söz bağlar.

1687. Sonam göldə baş bağlar,
Darar zülfün, yaş bağlar.
Yar yardan üz döndərsə,
Ürəyinə daş bağlar.

1688. Sərçələr ala gəzər,
Dalınca bala gəzər.
Çirkin üzün gizlədər,
Gözəl bu dala gəzər.

1689. Söz deyən aşiq oldu,
Elə yaraşiq oldu.
Bu gün yar bizə gəldi,
Evimiz işiq oldu.

1690. Su gəldi, dağdan axdı,
Dağ-daşa ün buraxdı.
Məhəbbət şirin şeydir,
Hər kəsin əzəl bəxti!

1691. Sözüün demə aşkara,
Dərdə tapılmaz çara.

Dindirmə, qan ağlaram,
Ürəyimdə var yara.

1692.Söz deməyə söz gərək,
Baxmaq üçün göz gərək.
Könül, sən ki dözənsən,
Bu dərdə də döz görək.

1693.Sonam süzən olubdur,
Göldə üzən olubdur.
Dərd-qəm görməyən canım,
Dərdə dözən olubdu.

1694.Səyyad, əldə kamandır,
Oxun atma, amandır.
Yarı intizar qoyan
Yar deyil, pis zamandır.

1695.Sən gedəli düz ildi,
Elə bil ki, yüz ildi.
Ömrüm ah-vayda keçdi,
Axdı ipə düzüldü.

1696.Sandıq üstə süzərəm,
Sandığa gül bəzərəm.
Ağır elin qızıyam,
Ona layiq gəzərəm.

1697. Səyə yaxşı sayadır,
Yeri, yurdu qayadır.
Onun gözəl sözləri,
Yatanları oyadır.

V

1698.Vətən deyib ağladı,
Başa qara bağladı.
İtkin düşən insanlar,
Vətən deyib ağladı.

1699.Vətən, heyranınam mən,
Vətən, qurbanınam mən.
Ovçu kəməndə salmış,
Dəli ceyranınam mən.

1700.Vətən, bir gülünəm mən,
Vətən, sünbülünəm mən.
Düşmüş qərib qəfəsə,
Vətən, bülbülünəm mən.

1701.Vermə xazara məni,
Çəkər bazara məni.
Yada kəniz verincə,
Salla məzara məni.

Y

1702. Yeri, pis günüm yeri,
Duman, çiskinim yeri.
Yaxşı günlər keçirdim,
Bu da pis günüm yeri.

1703. Yaralı bir qoçam mən,
Qovan yoxdu, qaçam mən.
Sinəm bir qəm dəftəri,
Oxuyan yox, açam mən.

1704. Yüku yığdım düzünə,
Pərdə çəkdim üzünə.
Tanrı mənə pay verdi,
Yenə verdim özünə.

1705. Yemişli, barlı bağlar,
Yar gəlib yaram bağlar.
Bu dərd məni öldürsə,
Mən yatan torpaq ağlar.

1706. Yaz gəldi bahar oldu,
Yaz məndən kənar oldu.
Pis günə qalan canım,
Beş ilin tamam oldu.

1707. Yeddi qızın yanar ağlar,
Gücünü sınar ağlar.
Dönər göy göyərçinə,
Məzara qonar ağlar.

1708. Yaşıl qolbağım yaşıl,
Mən açırım dolaşır.
Eşikdə yar səsi var,
Evdə dilim dolaşır.

1709. Yar deməz söz yarına,
Dəyməsin göz yarına.
Sağalar xəstə könül,
Yetəndə öz yarına.

1710. Yaz günündə qar olmaz,
Söyüd qalxar, bar olmaz.
İki dilli gözəldə,
Əhdə etibar olmaz.

1711. Yağış yağar Şirvana,
Gün doğar hər bir yana.
O deyilmi yar gəlir?
Şam kimi yana-yana.

1712. Yolum düşdü Xalxala,
Sən də gəl, ay Xalxala.
Can verdim, dost qazandım,
Qoyarammı xalx ala?

1713.Yox, Aşiq, səndə qalsın,
Səndədir, səndə qalsın.
Can məndə qərar tutmaz,
Göndərim, səndə qalsın.

1714.Yox, Aşiqi dərd əydi,
Dərman əydi, dərd əydi.
Dərmana gedən canım,
Gəl, xəstəni dərd əydi.

1715.Yox Aşiq kimsəsizə,
Rəhm eylə kimsəsizə.
Nə göydə mələk bənzər,
Nə yerdə kimsə sizə.

1716.Yox, Aşiq, sarı gül,
Sarı çiçək, Sarı gül.
Ellərə gülən dostum,
Bir də bizə sarı gül.

1717.Yol düşdü İtibələ,
Sən də gəl iti belə.
Gəl demisən aşiqə,
Getmişdi itib elə.

1718.Yox Aşiq, necə sayım,
Əməyim necə sayım?

Yarsız keçən günləri,
Ömrümə necə sayım?

1719. Yağış yağar üstümə,
Xəbər apar dostuma.
Əyər mənim dostumsa,
Çadır çəksin üstümə.

1720. Yar köynəyi bizdədi,
Düymələri düzdədi.
Getdim yarı görməyə,
Dedilər Tiflisdədi.

1721. Yol ilən gələn varmı?
Oynayıb gülən varmı?
İtirmişəm dostumu,
Yerini bilən varmı?

1722. Yol uzun gedirəm,
Bilmirəm nə edirəm.
Ay qız, sənin dərdindən,
Baş götürüb gedirəm.

1723. Yazı yaza bilmirəm,
Qara poza bilmirəm.
Vətən orda, mən burda,
Ayrı dözə bilmirəm.

1724. Yanaşı beş otaqlar,
İçində qızıl taxtlar.
Bir-bir yadıma düşür,
O gəlib keçən vaxtlar.

1725. Yatmış idim oyandım,
Dərdi qəmə boyandım.
Dağ olsaydım ərirdim,
Torpaq idim dayandım.

1726. Yerişin qaza bənzər,
Boyun Şahbaza bənzər.
Qayıt üzünü görüm,
Qaş-gözü yaza bənzər.

1727. Yağış yağar səs eylər,
Qar yağar həvəs eylər.
Sizin bağın bülbülü,
Özgə bağda səs eylər.

1728. Yetiməm, atam yoxdur,
Qəribəm, butam yoxdur.
Düşdüm qəm dəryasına,
Əlimdən tutan yoxdur.

1729. Yarım, mənə qar göndər,
Əsirgəmə, var göndər.

Toxunmamış dəsmalda,
Qış görməmiş qar göndər.

1730.Yastığım daşım oldu,
Sızlayan başım oldu.
Mənə təsəlli verən,
Öz göz yaşım oldu.

1731.Yaralıyam yüz yerdən,
Əlli yerdən, yüz yerdən.
Sənsiz yaram sağalmaz,
Təbib gəlsə yüz yerdən.

1732.Yar deməz söz yarına,
Dəyməsin göz yarına.
Sağalar xəstə könül,
Yetəndə öz yarına.

1733.Yaşın gəlsin yaşa düz,
Sancağını qoşa düz.
Yardan ayrı düşənin,
Ağlı gəlməz başa düz.

1734.Yolları dərədəndi,
Gümüşdən sinəbəndi.
Baxıram yar görünmür,
Dağılsın belə kəndi.

1735. Yar geyinib tamam al,
Tamam yaşıl, tamam al.
Bu yarımçıq canımı,
Rəhmin yoxsa, tamam al.

1736. Yaralıyam, yatmaram,
Dərdi batman-batmanam.
Yar göndərən bu dərdi,
Heç bir dərddə qatmaram.

1737. Yanan çırağ olaydım,
Yoldan iraq olaydım.
Yarım suya gələndə,
Sərin bulaq olaydım.

1738. Yol üstündə var pınar,
Yanında qalxıb çinar.
Bizim bu müşkül işi,
Düzəltsin pərvərdigar.

1739. Yar başa xara bağlar,
Şal bağlar, xara bağlar.
Bir gün səni görməsəm,
Ürəyim yara bağlar.

1740. Yar bağçada baş bağlar,
Zülfün yuyar, yaş bağlar.

Gah gülər, gah danışar,
Gah bağına daş bağlar.

1741. Yan yana durduğum yar,
Çadırın qurduğum yar.
Gözəllikdə tayın yox,
Qurbanı olduğum yar.

1742. Yağış yağdı yay oldu,
Göydə ulduz say oldu.
Cəfa çəkdim, yar sevdim,
Mənə qalan “vay” oldu.

1743. Yarım dərddən ağladı,
Sular kimi çağladı.
İstədim bir söz deyəm,
Dilim-ağzım bağladı.

1744. Yar bağçada ağladı,
Ürəyimi dağladı.
Axıtdığı göz yaşı,
Əl-qolumu bağladı.

1745. Yarım dua yolladı,
Saldı suya yolladı.
Özü gələ bilmədi,
Salam-dua yolladı.

1746. Yolun dağlı, qayalı,
Hər işdən oldum halı.
Nə dağdan qar əksilər,
Nə məndən yar xəyalı.

1747. Yağı gəldi yanıma,
Susamışdı qanıma.
Döndüm qürbət ellərdən,
Qüvvət gəldi canıma.

1748. Yaxşı dostdan yad olmaz,
Yad ürəyi şad olmaz.
Düşmən yüz nemət versə,
Heç birində dad olmaz.

1749. Yad gəldi süzdü məni,
Saplara düzdü məni.
Ağ günə həsrət qoydu,
Qara gün üzdü məni.

1750. Yol gedər, asta gedər,
Dolanar dosta gedər.
Viran qalsın yad ölkə,
Sağ gələn, xəstə gedər.

1751. Yol qırağın kəsərəm,
Yarpaq kimi əsərəm.

Əgər sən bizə gəlsən,
Canım qurban kəsərəm.

1752.Yerin nə yaman yaşdı,
Həmdəmin torpaq, daşdı.
Sən gedənnən, ay ana,
Elə bil evim boşdu.

1753.Yarın yastığı dağlar,
Məhin əsdiyi dağlar.
Mənə göz dərmanıdır,
Ayaq basdığıın dağlar.

1754.Yaşım üzümdən gedər,
Axar gözümdən gedər.
Yadıma sən düşəndə,
Ağlım özümdən gedər.

1755.Yoruldu ağılamaqdan,
Arxa su bağlamaqdan.
Bağda xəzəl qalmadı,
Yarama bağlamaqdan.

1756.Yox, aşıq, Gəncə gülü,
Dərməyə Gəncə gülü.
Ağız su, dodaq qaymaq,
Yanaqların Gəncə gülü.

MÜNDƏRİCAT

<i>Bayatı xəzinəsinin ləl daşlarına bir baxış.....</i>	<i>03</i>
<i>Bayatılar</i>	
<i>A.....</i>	<i>50</i>
<i>B.....</i>	<i>93</i>
<i>D.....</i>	<i>132</i>
<i>E.....</i>	<i>151</i>
<i>Ə.....</i>	<i>166</i>
<i>F.....</i>	<i>259</i>
<i>G.....</i>	<i>260</i>
<i>H.....</i>	<i>279</i>
<i>X.....</i>	<i>280</i>
<i>İ.....</i>	<i>281</i>
<i>K.....</i>	<i>283</i>
<i>Q.....</i>	<i>284</i>
<i>M.....</i>	<i>298</i>
<i>O.....</i>	<i>351</i>
<i>P.....</i>	<i>354</i>
<i>S.....</i>	<i>356</i>
<i>V.....</i>	<i>365</i>
<i>Y.....</i>	<i>366</i>

Toplayanı və tərtib edəni:

Sədnik Paşa Pirsultanlı
Filologiya elmləri doktoru, professor

AZƏRBAYCAN

AĞIZ ƏDƏBİYYATINDA

BAYATILAR

Korrektor: Nəzakət Arifqızı

Operator və dizayner: İlhamə Novruzova

Yığılmağa verilmişdir: 15.09.2012.

Çapa imzalanmışdır: 05.11.2012.

Qiyməti müqavilə yolu ilə

Tiraj: 100

